

Hyväksytty:
Paimion kaupunginvaltuustossa 15.11.2023 §69

Paimion kaupungin talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025 - 2026

VUODEN 2024 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2024-2026 TALOUSSUUNNITELMAN SISÄLLYSLUETTELO

YLEISPERUSTELUT	3
Kaupunginjohtajan katsaus	3
Talousarvion sitovuus.....	5
Tiedoksi talousarviokirjan lukijalle.....	7
YHTEENVETO	8
KÄYTTÖTALOUSOSA.....	16
Tarkastuslautakunta	16
Keskusvaalilautakunta.....	18
Kaupunginhallitus	19
Koulutuslautakunta.....	43
Hyvinvointilautakunta	66
Tekninen lautakunta	89
Ympäristölautakunta.....	101
TULOSLASKELMAOSA	113
INVESTOINTIOSA.....	117
RAHOITUSOSA.....	129

Kannen kuva: Koivulinnan kunnallistekniikan rakentaminen, Lauri Salonen / Sweco PM Oy

VUODEN 2024 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2024-2026 TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT

Kaupunginjohtajan katsaus

Yleistä

Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelman laadinta on tapahtunut aikaisempiin vuosiin verrattuna muuttuneista lähtökohdista. Tämä perustavanlaatuinen muutos johtuu valtiovallan päättämästä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksesta, joka pitkään kestäneen monopolivisen valmistelun jälkeen tuli vihdoin voimaan 1.1.2023. Tätä uudistusta voi hyvin perustein kutsua vähintäänkin sotien jälkeisen ajan suurimmaksi kuntia koskevaksi uudistukseksi.

Periaatteessa uudistus on selkeä; sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja oppilashuollon palveluiden järjestämisvastuu otettiin kunnilta ja kaupungeilta ja siirrettiin perustetuille hyvinvointialueille – omassa maakunnassamme Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle. Samalla kun järjestämisvastuu siirtyi, siirtyivät myös em. palveluiden tuottamiseen tarvittava henkilöstö, rahalliset menot ja tulot, kalusto ja välineet, sopimukset ja vastuut yms. hyvinvointialueelle. Periaatteessa selkeää - todellisuudessa osin kaupungit ja kunnat, mutta erityisesti hyvinvointialueet toimivat parhaillaan osittain vajavaisen tiedon varassa, eikä tilannetta yhtään helpota puutteet rahoituksessa ja yhä kasvavat ongelmat osaavan henkilöstön rekrytoinnissa. En silti epäile, etteivätkö osaavat ihmiset ja hyvin toimiva hallinto tästä selviä.

Toinen perustavanlaatuisesti vaikuttava tekijä on Euroopassa 24.2.2022 käynnistynyt sota, jossa maamme naapurina oleva suurvalta Venäjä hyökkäsi naapurimaahansa Ukrainaan aloittaen samalla täysimittaisen sodan. Tällä hetkellä näyttää siltä, että siitä on tulossa pitkä ja järkyttävän tuhoisa. Sota on johtanut siihen, että Ukrainasta on pakolaisina siirtynyt yli 7 miljoonaa asukasta muualle Eurooppaan. Suomeen on tähän mennessä tullut yli 50 000 ukrainalaista pakolaista. Paimiossa on enimmillään ollut yli 500 tilapäisen suojelun tarpeessa ollutta ukrainalaista ja on oletettavissa, että merkittävä määrä heistä jää asumaan pysyvämmiin Paimioon.

Positiivista tässä tilanteessa on, että kaupungin talous 1-9/2023 toteutuman ja sen pohjalta laaditun koko vuotta koskevan ennusteen perusteella toteutuu vahvana vielä tänä vuonna. Toinen positiivinen tekijä on, että kaupunkimme on kasvanut ja kehittynyt vakaasti jo pitkään; meillä on hyvät mahdollisuudet pitää tämä asemamme myös tulevina vuosina. Toki tämä merkitsee kasvavia menoja sekä investointeina että käyttötaloudessa, mutta samalla se tuo uutta elinvoimaa ja vilkkautta kaupunkiimme.

Isot investoinnit

Kaupungin ensi vuoden talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2025-26 voi hyvin perustellusti nimetä investointibudjetiksi, koska niin poikkeuksellisen iso on investointien osuus näinä lähivuosina. Näiden merkittävien investointien voi katsoa alkaneen uimahalli Solinan tänä vuonna valmistuvalla täydellisellä uusimisella, runsaat 4 M€. Vuonna 2024 rakennetaan uusi päiväkotitoiminta Oinilaan, vuosina 2024-25 rakennetaan sisäliikuntahalli Urheilupuistoon ja vuosina 2024-26 saneerataan nykyinen Kriivarin koulu ja laajennetaan se 2-sarjaiseksi. Näiden kolmen investoinnin yhteisarvo vuosina 2024-26 on noin 20 M€. Em. hankkeiden lisäksi ensi vuonna rakennetaan mm. Koivulinnan uuden asuinalueen kunnallistekniikka, jonka kustannuksista kaupungin osuus on noin 1,1 M€. Kun muitakin investointeja on, kaupungin investoinnit v. 2024 ovat yhteensä noin 11,5 M€, v. 2025 lähes 10 M€ ja vielä vuonna 2026 noin 5,5 M€. Näiden vuosien jälkeen kaupungin investoinnit asettuvat noin 3 M€:n vuotuiselle tasolle eli suunnilleen siihen mihin on totuttu.

Edellä kerrotut investoinnit vuosien 2024-26 aikana rahoitetaan pääosin pitkäaikaisella lainanotolla. Kaupungin lainamäärä vuoden 2022 tilinpäätöksessä oli noin 51 M€, eikä se siitä oleellisesti muutu tämän vuoden aikana. Vuosien 2024 ja 2025 aikana kaupunki tulee ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa nettomääräisesti noin 16 M€, joten vuoden 2025 lopussa lainaa on noin 67 M€. Vuonna 2026 lainamäärä voi vielä nousta, mutta sen jälkeen investointitason palautuessa ”normaaliksi” on mahdollista lyhentää lainoja enemmän kuin uutta otetaan. Tähän voidaankin todeta, että viime vuosien aikana kaupunki on lyhentänyt lainojaan noin 8 M€:lla, eli ei kaupungin lainojen lyhentäminen ole pelkkää ”urbaania legendaa”.

Lopuksi

Vuosi 2023 on nykytiedon valossa kaupungeille ja kunnille yleisesti taloudellisesti hyvä, myös Paimio on tekemässä tältä vuodelta vahvan tuloksen. Sote-uudistuksen jälkimaininkien, yleisen kansantalouden taantuman ja valtion vaikean taloustilanteen vuoksi kuntatalous on vaikeuksissa koko maassa ensi vuonna ja sen jälkeen. Niinpä kaupungin ensi vuoden talousarvio on lievästi alijäämäinen, eivätkä lähivuodet muutenkaan näytä hyviltä. Lisäksi edellä kerrotut isot talonrakennusinvestoinnit tarvitsevat ylläpitonsa ja valmistuttuaan ne lisäävät kaupungin vuosittaisia käyttömenoja noin 1 M€. Kasvavan kaupungin palveluiden vaatimien lisäysten ohella tämä merkitsee sitä, että kaupungilla on välttämätön tarve tulopohjan vahvistamiseen, eikä verojen korotuksiltakaan voida kokonaan välttyä. Tässä talousarviossa on mukana hyvin maltilliset korotukset kunnallisveroon sekä kiinteistöveroon (osin lain vaatimat). Kaupungilla on kohtuullisen vahva taseen ylijäämä, joka antaa mahdollisuuden rauhassa katsoa kehityksen suuntaa ja tehdä tulevana vuosina tarvittavat ja oikeat ratkaisut.

Ensi vuoden talousarvio turvaa kaupunkilaisille kaupungin tarjoamat palvelut ilman leikkauksia. Samalla se toivon mukaan osaltaan vähentää kaupunkilaisten tässä ajassa tuntemaa epävarmuutta. Tässä talousarviossa on myös tarkoin kohdistettuna selviä palveluiden laajennuksia ja parannuksia ja niihin liittyviä henkilöstölisäyksiä. Ne kohdistuvat lähes kokonaan varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tarpeisiin vastataan hyvin maltillisesti ja jäädään ”odottavalle kannalle”. Onkin selvää, että meidän on jatkossa tarkkaan seurattava tältä osin palveluiden tarpeen kehittymistä.

Kiitän jokaista tämän talousarvion laadintaan osallistunutta henkilöä antamastaan arvokkaasta panoksesta Paimion kaupungin hyväksi.

Jari Jussinmäki
Kaupunginjohtaja

Kuntalain 110§:ssä säädetään talousarviosta ja –suunnitelmasta seuraavasti:

”Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.”

Talousarvion sitovuus

Käyttötalousosassa valtuusto hyväksyy määrärahat kullekin tehtävälle. Niille lautakunnille, joilla on useita tehtäviä, on talousarvio sitova tulosaluetasolla. Alla olevassa kaaviossa on kuvattu valtuustoa sitovat tasot. Kaupunginhallitus voi lautakunnan esityksestä suorittaa tulosalueiden välisiä määrärahamuutoksia edellyttäen, että se ei aiheuta muutoksia lautakunnan saamien määrärahojen kokonaissummaan. Määrärahaan liittyvät meno- ja tuloerät ovat sitovia.

tarkastus- lautakunta	keskus- vaaliltk	kaupungin- hallitus	koulutusltk	hyvinvointiltk	tekninen ltk	ympäristö- ltk
		konsernijohto- hallintopalvelut	hallinto	kirjasto- ja kulttuuripalvelut	hallinto	
		maaseutu- palvelut	varhaiskasvatus	Paimion opisto	infrapalvelut	
		työllisyyden- hoito	perusopetus	nuoriso- ja liikuntapalvelut, hyte-palvelut	kiinteistö- palvelut	
			toisen asteen koulutus			
Valtuustoa sitova taso						

Poikkeuksena edellä mainitusta sitovuusperiaatteesta myönnetään nettomääräraha hyvinvointilautakunnalle. Lisäksi nettositovuus koskee kaupunginhallituksen alaista työllisyydenhoidon

tulosaluetta ja tietohallinnon kustannuspaikkaa.

Investointiosassa määrärahat ovat sitovia kustannuspaikkatasolla. Kustannuspaikkatason alapuolella esitetyt yksityiskohtaisemmat erittelyt ovat luonteeltaan perusteluita ja alustavia käyttösuunnitelmia.

Tuloslaskelmaosassa valtuusto vahvistaa sitovat tavoitteet verotuloihin, valtionosuuksiin, korkotuottoihin, korkokuluihin, muihin rahoitustuottoihin ja muihin rahoituskuluihin.

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia erät ovat antolainasaamisten lisäys ja lainakannan muutokset. Lainakannan muutos asettaa ylärajan lisälainanottoon.

Hallintosäännön 65 § säättää rahatoimen hoitamisesta seuraavasti:

"Valtuusto päättää lainan ottamisesta sekä lainan antamisesta ja muuta sijoitustoimintaa koskevista periaatteista. Talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista. Muista rahoitukseen liittyvistä asioista päättää kaupunginhallitus.

Kaupunginhallitus voi siirtää lainan ottamisen ja sijoitustoimintaa koskevaa toimivaltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille."

Syksyn 2008 finanssikriisin jälkeen rahoitusmarkkinoiden muuttuneesta tilanteesta (marginaalien merkittävästä kasvusta johtuen) pitkäaikaisia lainoja on korvattu lyhytaikaisella kuntatodistuslainalla. Kuntatodistuslainat ovat vaihtuvakorkoisia. Kaupunki voi suojautua mahdolliselta koronnousulta ja pyrkiä pitämään korkokustannukset mahdollisimman alhaisina ja vakaina käyttämällä johdannaisia tai muita vastaavia instrumentteja. Yksinkertaisin tällainen on koronvaihtosopimus.

Talousarvionlainojen nostaminen kuuluu hallintosäännön 22.1 §:n 2 mom. 2 kohdan mukaisesti kaupunginjohtajan ratkaisuvaltaan: "Kaupunginjohtajalla on oikeus kaupunginhallituksen puolesta ratkaista asia, joka koskee talousarviolainan ottamista kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion rajoissa".

Kaupunginhallitus esittää seuraavaa lainanottoa koskevaa valtuutuspäätöstä:

Kaupunginjohtajalla on oikeus:

- 1) muuttaa olemassa olevaa lyhytaikaista kuntatodistuslainaa pitkäaikaiseksi velkakirjalainaksi.
- 2) tehdä suojaustarkoituksessa koronvaihtosopimuksia, sopimuksia muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta tai käyttämään korko-optioita olemassa olevan lainamäärän verran.

Talousarvion mukaan lainaa nostetaan vuoden aikana 11 milj. euroa ja lyhennetään 3,4 milj. eurolla. Vuoden 2024 lopulla lainaa on talousarvion mukaan 59,3 milj. euroa.

Tiedoksi talousarviokirjan lukijalle

Vuoden 2023 talousarvioluvuissa on mukana kaupunginvaltuuston 30.9.2023 mennessä hyväksymät talousarviomuutokset.

Käyttötaloulososassa tehtävääalueiden toimintatulot ja toimintamenot on eritelty ulkoisiin ja sisäisiin. **Sisäiset tulot ja menot** ovat kaupungin menojen kohdentamista toimintayksiköille aiheuttamis- ja käyttöperiaatteen mukaan. Kaupungin tasolla tulot ja menot ovat aina yhtä suuret eli ne eivät vaikuta toimintakatteeseen. Suurimmat sisäiset erät ovat kiinteistökustannukset, joilla kiinteistöjen ylläpito- ja pääomakustannukset kohdennetaan niissä toimiville yksiköille. Tukipalvelujen - kuten tieto-, talous- ja henkilöstöhallinto sekä palvelupiste ml. puhelinvaihte - kustannukset kohdennetaan yksiköille käytön mukaan eli kohdennuksessa on pyritty löytämään oikeudenmukainen kriteeri/laskentatekijä. Lisäksi sisäisiin eriin kuuluu mm. koulujen ja henkilökunnan uimahallin käyttö.

Sarakkeessa TA24/TP22 KA-% on laskettu keskimääräinen vuosimuutos vuoden 2024 talousarvion ja 2022 tilinpäätöksen välillä yhtä vuotta kohden.

Riskitaulukkojen luokittelut

Riskitaulukoissa on käytetty seuraavia luokitteluja:

Riskin todennäköisyys:		
1	Erittäin epätodennäköinen	Vastaavia tapauksia ei ole tiedossa.
2	Epätodennäköinen	Vastaavia tapauksia on ollut muutamia.
3	Todennäköinen	Vastaavia tapauksia on ollut useita.
4	Erittäin todennäköinen	Vastaavia tapauksia sattuu jatkuvasti.

Riskin vaikutus:		
1	Vähäinen	Vaikutus on vähäinen, jos - taloudellinen vaikutus on vähäinen tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategiaan toimintoihin on vähäinen tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on vähäinen.
2	Kohtalainen	Vaikutus on kohtalainen, jos - taloudellinen vaikutus on kohtalainen tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategiaan toimintoihin on kohtalainen tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on kohtalainen.
3	Vakava	Vaikutus on vakava, jos - taloudellinen vaikutus on merkittävä tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategiaan toimintoihin on merkittävä tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on merkittävä.
4	Erittäin vakava	Vaikutus on erittäin vakava, jos - taloudellinen vaikutus on kriittinen tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategiaan toimintoihin on kriittinen tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on kriittinen.

YHTEENVETO

1 KÄYTTÖTALOUSOSA, 1 000 €

	TP 2022	TA 2023	LTK 2024	TA 2024	TA24/23 muutos%	TS 2025	TS 2026
TARKASTUSLAUTAKUNTA							
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 31	- 31	- 35	- 37	21,0 %	- 38	- 39
Toimintakate/ jäämä	- 31	- 31	- 35	- 37	21,0 %	- 38	- 39
KESKUSVAALILAUTAKUNTA							
Toimintatuotot	23	23	70	70	204,3 %	23	
Toimintakulut	- 18	- 22	- 62	- 62	185,6 %	- 22	
Toimintakate/ jäämä	5	1	8	8	572,0 %	1	
KAUPUNGINHALLITUS							
Toimintatuotot	2 559	2 774	1 644	3 238	16,8 %	3 359	3 402
Toimintakulut	- 5 201	- 5 271	- 5 371	- 5 724	8,6 %	- 6 977	- 7 080
Toimintakate/ jäämä	- 2 643	- 2 497	- 3 727	- 2 485	-0,5 %	- 3 618	- 3 678
Konsernijohto ja hallintopalvelut							
Toimintatuotot	2 185	2 209	1 099	2 681	21,3 %	2 751	2 789
Toimintakulut	- 4 275	- 4 027	- 4 210	- 4 425	9,9 %	- 4 434	- 4 510
Toimintakate/ jäämä	- 2 090	- 1 818	- 3 111	- 1 744	-4,0 %	- 1 683	- 1 720
Maaseutupalvelut							
Toimintatuotot	138	215	205	205	-4,7 %	209	213
Toimintakulut	- 195	- 273	- 244	- 263	-3,8 %	- 268	- 274
Toimintakate/ jäämä	- 57	- 58	- 39	- 58	-0,5 %	- 59	- 60
Työllisyyden hoito							
Toimintatuotot	235	349	340	353	0,9 %	399	400
Toimintakulut	- 731	- 970	- 917	- 1 035	6,7 %	- 2 275	- 2 296
Toimintakate/ jäämä	- 496	- 621	- 578	- 683	10,0 %	- 1 876	- 1 897
KOULUTUSLAUTAKUNTA							
Toimintatuotot	2 116	1 303	1 002	1 544	18,6 %	1 575	1 607
Toimintakulut	- 24 154	- 25 948	- 24 618	- 28 668	10,5 %	- 29 991	- 30 649
Toimintakate/ jäämä	- 22 038	- 24 646	- 23 616	- 27 123	10,1 %	- 28 416	- 29 042
Hallinto							
Toimintatuotot	98	9			-100,0 %		
Toimintakulut	- 1 038	- 552	- 475	- 534	-3,2 %	- 545	- 556
Toimintakate/ jäämä	- 939	- 543	- 475	- 534	-1,6 %	- 545	- 556
Varhaiskasvatus							
Toimintatuotot	748	367	427	477	30,0 %	486	496
Toimintakulut	- 9 347	- 10 173	- 9 881	- 10 886	7,0 %	- 11 604	- 11 836
Toimintakate/ jäämä	- 8 599	- 9 806	- 9 454	- 10 410	6,2 %	- 11 118	- 11 340
Perusopetus							
Toimintatuotot	1 181	884	464	956	8,2 %	975	995
Toimintakulut	- 11 877	- 13 259	- 12 619	- 15 176	14,5 %	- 15 730	- 16 103
Toimintakate/ jäämä	- 10 696	- 12 375	- 12 154	- 14 220	14,9 %	- 14 755	- 15 108
Toisen asteen koulutus							
Toimintatuotot	89	44	112	112	156,3 %	114	116
Toimintakulut	- 1 893	- 1 964	- 1 644	- 2 070	5,4 %	- 2 112	- 2 154
Toimintakate/ jäämä	- 1 804	- 1 921	- 1 533	- 1 959	2,0 %	- 1 998	- 2 038

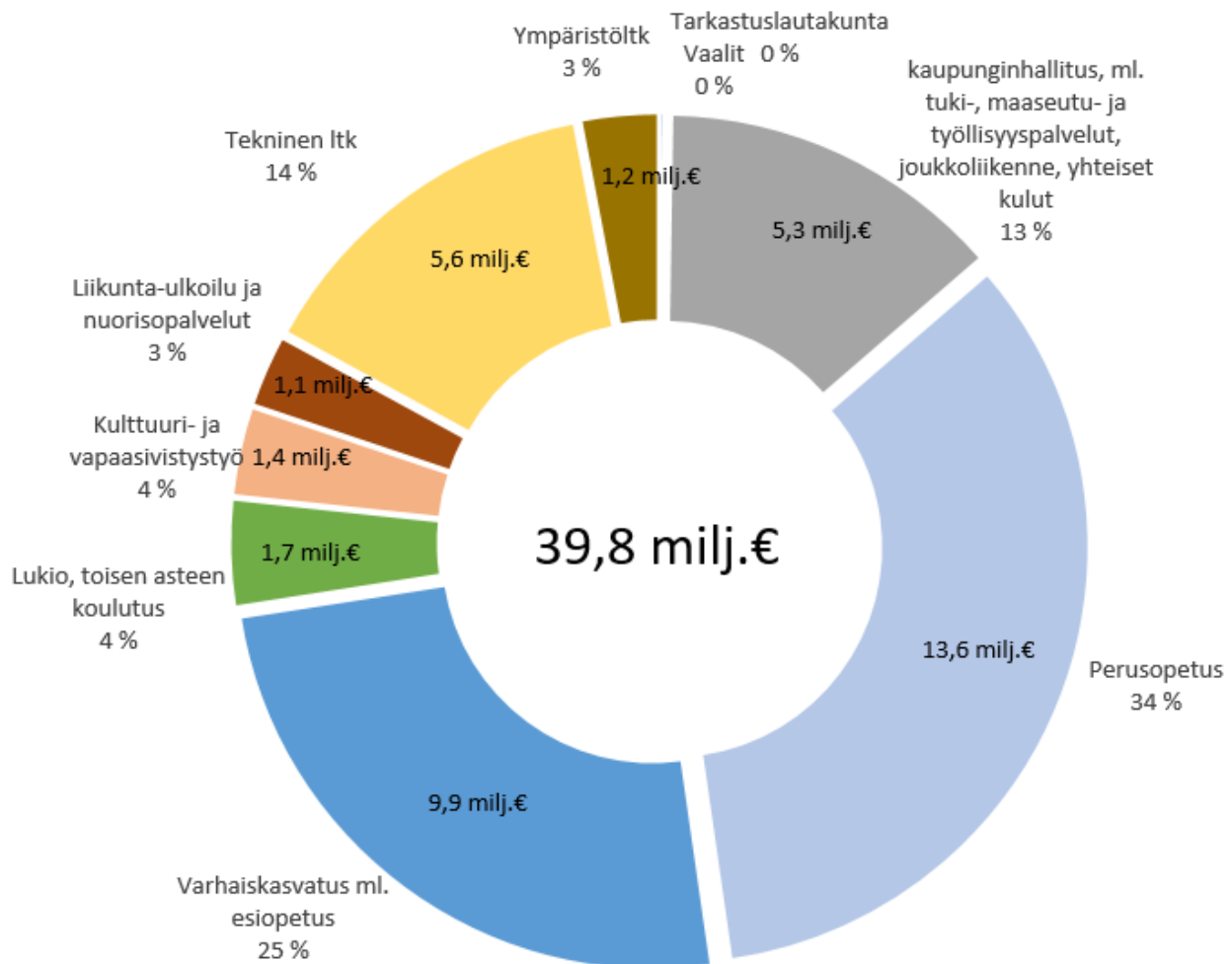
	TP 2022	TA 2023	LTk 2024	TA 2024	TA24/23 muutos%	TS 2025	TS 2026
HYVINVOINTILAUTAKUNTA							
Toimintatuotot	515	469	664	673	43,6 %	686	700
Toimintakulut	- 2 953	- 3 350	- 2 581	- 3 619	8,0 %	- 3 691	- 3 765
Toimintakate/ jäämä	- 2 439	- 2 881	- 1 917	- 2 946	2,3 %	- 3 005	- 3 065
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut							
Toimintatuotot	32	19	37	38	99,5 %	39	39
Toimintakulut	- 677	- 809	- 622	- 828	2,4 %	- 844	- 861
Toimintakate/ jäämä	- 645	- 790	- 585	- 790	0,0 %	- 805	- 822
Paimion opisto							
Toimintatuotot	200	198	201	209	5,7 %	213	218
Toimintakulut	- 861	- 898	- 755	- 947	5,5 %	- 966	- 985
Toimintakate/ jäämä	- 661	- 700	- 554	- 737	5,4 %	- 752	- 767
Nuoriso- ja liikuntapalvelut							
Toimintatuotot	282	252	426	426	69,2 %	434	443
Toimintakulut	- 1 415	- 1 643	- 1 204	- 1 845	12,3 %	- 1 882	- 1 919
Toimintakate/ jäämä	- 1 133	- 1 392	- 778	- 1 419	2,0 %	- 1 447	- 1 476
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
Toimintatuotot	4 826	5 388	1 564	5 666	5,2 %	5 779	5 895
Toimintakulut	- 5 124	- 5 801	- 5 568	- 5 956	2,7 %	- 6 076	- 6 197
Toimintakate/ jäämä	- 298	- 413	- 4 004	- 290	-29,7 %	- 296	- 302
Tekninen hallinto							
Toimintatuotot	98	133	92	92	-30,4 %	94	96
Toimintakulut	- 468	- 506	- 406	- 448	-11,4 %	- 457	- 467
Toimintakate/ jäämä	- 370	- 374	- 314	- 356	-4,7 %	- 363	- 371
Infrapalvelut							
Toimintatuotot	172	138	58	62	-54,7 %	64	65
Toimintakulut	- 1 402	- 1 448	- 1 421	- 1 491	3,0 %	- 1 521	- 1 551
Toimintakate/ jäämä	- 1 230	- 1 310	- 1 363	- 1 429	9,1 %	- 1 457	- 1 486
Kiinteistöpalvelut							
Toimintatuotot	4 556	5 118	1 414	5 511	7,7 %	5 622	5 734
Toimintakulut	- 3 253	- 3 847	- 3 741	- 4 017	4,4 %	- 4 097	- 4 179
Toimintakate/ jäämä	1 303	1 271	- 2 328	1 495	17,6 %	1 524	1 555
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA							
Toimintatuotot	228	266	246	512	92,6 %	523	533
Toimintakulut	- 856	- 960	- 934	- 1 275	32,8 %	- 1 301	- 1 327
Toimintakate/ jäämä	- 628	- 694	- 688	- 763	9,9 %	- 778	- 794

Käyttötalous yhteensä, 1 000 €

	TP 2022	TA 2023	LTk 2024	TA 2024	TA24/23 muutos%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	13 547	10 222	5 190	11 704	14,5 %	11 946	12 137
Toimintakulut	- 80 143	- 41 383	- 39 170	- 45 342	9,6 %	- 48 096	- 49 057
Toimintakate/ jäämä	- 66 596	- 31 161	- 33 979	- 33 638	7,9 %	- 36 151	- 36 920

* Vuoden 2023 talousarvio sisältää valtuuston 30.9.2023 mennessä hyväksymät muutokset.

Paimion kaupungin ulkoiset kulut 2024

2 TULOSLASKELMA, 1 000 €

	TP 2022	TA 2023	LTK 2024	TA 2024	TA24/23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	13 547	10 222	5 190	11 704	14,5 %	-6,8 %	11 946	12 137
Myyntituotot	4 230	3 029	1 495	3 439	13,5 %	-9,4 %	3 550	3 617
Maksutuotot	2 528	761	819	825	8,3 %	-33,7 %	841	858
Tuet ja avustukset	1 783	927	1 039	1 502	61,9 %	-7,9 %	1 496	1 483
Muut tuotot	5 006	5 505	1 837	5 940	7,9 %	9,3 %	6 058	6 179
Toimintakulut	- 80 143	- 41 383	- 39 170	- 45 342	9,6 %	-21,7 %	- 48 096	- 49 057
Henkilöstökulut	- 24 678	- 22 256	- 23 575	- 23 810	7,0 %	-1,8 %	- 25 155	- 25 664
Palvelujen ostot	- 46 845	- 11 451	- 11 547	- 13 539	18,2 %	-35,5 %	- 14 337	- 14 649
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 647	- 2 621	- 2 722	- 2 665	1,7 %	0,3 %	- 2 717	- 2 770
Avustukset	- 1 480	- 828	- 842	- 849	2,5 %	-21,3 %	- 1 319	- 1 314
Muut toimintakulut	- 4 492	- 4 227	- 483	- 4 479	6,0 %	-0,1 %	- 4 569	- 4 659
Toimintakate/ jäämä	- 66 596	- 31 161	- 33 979	- 33 638	7,9 %	-24,7 %	- 36 151	- 36 920
Verotulot	48 983	24 550	25 680	25 790	5,1 %	-23,7 %	26 760	27 760
Muut valtionosuudet	20 450	9 586	9 361	9 477	-1,1 %	-26,8 %	10 865	11 025
Rahoitustuotot ja -kulut	608	325	245	245	-24,6 %	-29,9 %	- 55	- 155
Korkotuotot	458	450	1 040	1 040	131,1 %	63,5 %	1 040	1 040
Muut rahoitustuotot	563	380	410	410	7,9 %	-13,6 %	410	410
Korkokulut	- 407	- 500	- 1 200	- 1 200	140,0 %	97,4 %	- 1 500	- 1 600
Muut rahoituskulut	- 5	- 5	- 5	- 5		-2,8 %	- 5	- 5
Vuosikate	3 445	3 300	1 307	1 874	-43,2 %	-22,8 %	1 419	1 710
Poistot ja arvonalennukset	- 2 594	- 2 685		- 2 700	0,6 %	2,1 %	- 2 700	- 2 700
Satunnaiset erät								
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
Poistoeron lisäys (-)								
Poistoeron vähennys (+)	84	84	84	84		0,0 %		
Tilikauden yli-/alijäämä	936	699	1 391	- 742	-206,1 %	-89,6 %	- 1 281	- 990

* Vuoden 2023 talousarvio sisältää valtuuston 30.9.2023 mennessä hyväksymät muutokset.

3 INVESTOINTIOSA, 1 000 €

Toimielin/Tulosalue								
32 KAUPUNGINHALLITUS	TP 2022	TA 2023	LTK 2024	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	446	625	330	330	125	85	85	85
Investointitulot	37	120	120	120	120	120	120	120
Nettomeno	409	505	210	210	5	-35	-35	-35
9120 Kiinteä omaisuus								
Investointimenot	350	500	20	20	20	20	20	20
Investointitulot	37	120	120	120	120	120	120	120
Nettomeno	313	380	-100	-100	-100	-100	-100	-100
9140 Irtain omaisuus								
Investointimenot	95	125	310	310	105	65	65	65
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	95	125	310	310	105	65	65	65
9170 Arvopaperit								
Investointimenot	1	0	0	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	1	0	0	0	0	0	0	0
35 KOULUTUSLAUTAKUNTA	TP 2022	TA 2023	LTK 2024	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	64	10	160	150	225	190	10	10
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	64	10	160	150	225	190	10	10
9330 Irtain omaisuus								
Varhaiskasvatus								
Investointimenot	45	0	150	150	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	45	0	150	150	0	0	0	0
9330 Irtain Omaisuus								
Perusopetus								
Investointimenot	11	0	0	0	200	170	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	11	0	0	0	200	170	0	0

9330 Irtain Omaisuus	TP 2022	TA 2023	LTK 2024	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Lukio								
Investointimenot	8	10	10	0	25	20	10	10
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	8	10	10	0	25	20	10	10
36								
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	TP 2022	TA 2023	LTK 2024	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
9340 Irtain omaisuus								
Investointimenot	0	91	25	25	10	10	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	91	25	25	10	10	0	0
38 TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2022	TA 2023	LTK 2024	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	2 863	7 405	11 865	11 440	9 755	5 445	3 490	3 615
Investointitulot	306	675	225	225	525	0	20	0
Nettomeno	2 557	6 730	11 640	11 215	9 230	5 445	3 470	3 615
9410 Talonrakennus								
Investointimenot	1 823	5 525	9 285	9 260	8 680	3 500	2 570	2 450
Investointitulot	240	575	225	225	525	0	20	0
Nettomeno	1 583	4 950	9 060	9 035	8 155	3 500	2 550	2 450
Vistan koulun peruskorjaus								
Investointimenot	653	100	100	100	100	0	1 500	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	653	100	100	100	100	0	1 500	0
Muut talonrak kohteet								
Investointimenot	1 170	5 425	9 185	9 160	8 580	3 500	1 070	2 450
Investointitulot	240	575	225	225	525	0	20	0
Nettomeno	930	4 850	8 960	8 935	8 055	3 500	1 050	2 450
9420 Julkinen käyttöomaisuus								
Investointimenot	996	1 805	2 530	2 130	1 025	1 945	920	1 165
Investointitulot	14	100	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	981	1 705	2 530	2 130	1 025	1 945	920	1 165

9460 Irtain omaisuus	TP 2022	TA 2023	LTK 2024	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	44	75	50	50	50	0	0	0
Investointitulot	52	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	-7	75	50	50	50	0	0	0
40 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2022	TA 2023	LTK 2024	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
9496 Irtain omaisuus								
Investointimenot	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	0	0	0	0	0	0	0

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	TP 2022	TA 2023	LTK 2024	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Investointimenot	3 374	8 131	12 380	11 945	10 115	5 730	3 585	3 710
Investointitulot	342	795	345	345	645	120	140	120
Nettomeno	3 031	7 336	12 035	11 600	9 470	5 610	3 445	3 590

* Vuoden 2023 talousarvio sisältää valtuuston 30.9.2023 mennessä hyväksymät muutokset.

4 RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3 445	3 300	1 874	1 419	1 710
Satunnaiset erät					
Satunnaiset menot	0	0	0		
Satunnaiset tulot	0	0	0		
Tulorahoituksen korjauserät	-160	0	0		
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 374	-8 131	-11 945	-10 115	-5 730
Rah os investointimenoihin	306	795	345	645	120
Pysyvien vast. hyöd.luovutusvoitot	197	300	300	300	300
Toiminnan ja investointien rahavirta	414	-3 736	-9 426	-7 751	-3 600
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen vähennykset	205	2 572	2 072	48	48
Antolainojen lisäykset	-23	0	0		
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	0	11 000	21 000	7 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 600	-3 450	-3 378	-13 178	-3 178
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000	3 500			
Lainakannan muutokset yht	-2 600	50	7 622	7 822	3 822
Oman pääoman muutokset	0	0	0		
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 835	0	0		
Rahoituksen rahavirta	-583	2 622	9 694	7 870	3 870
RAHAVAROJEN MUUTOS	-169	-1 114	268	119	270

* Vuoden 2023 talousarvio sisältää valtuuston 30.9.2023 mennessä hyväksymät muutokset.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Tarkastuslautakunta

Tulosalue	Tilintarkastus
Vastuuhenkilö	Lautakunnan puheenjohtaja Sini Heino

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta on valtuuston asettama toimielin, joka valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi hallinnon ja talouden hoidon tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupunkikonsernin toimintaa ja koordinoi konsernin sisäistä ja ulkoista valvontaa ja huolehtii, että sisäiseen ja ulkoiseen valvontaan osoitetaan riittävät resurssit. Valtuusto valitsee tilintarkastusyhteisön tarkastuslautakunnan suorittaman valmistelun pohjalta.

Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle olennaista ja luotettavaa arviointitietoa talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupungin päätöksentekijöille hyödyllistä tietoa kaupungin tehtävien hoidon tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisuudesta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta.

Vuonna 2024 tarkastuslautakunta työskentelee vuosille 2021-2024 laatimansa arviointisuunnitelman ja vuodelle 2024 suunnitteleman työohjelman mukaisesti.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Kuntalain 122 §:n mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Valtuusto voi valita tilintarkastusyhteisön enintään kuuden tilikauden tarkastamista varten. Kaupungin tilintarkastuksesta on tehty sopimus BDO Audiator Oy:n kanssa vuosille 2023-2026, sopimukseen sisältyy kaksi optiovuotta. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Kirsi Ehrlund. Tilintarkastaja avustaa tarkastuslautakuntaa arviointityössä ja arviointikertomuksen laatimisessa.

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu kuntalain mukaan valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Toiminnalliset tavoitteet

- Arviointikertomuksen laatiminen
- Sidonnaisuusrekisterin ylläpito ja ajantasaisuuden valvonta

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 31	- 31	- 37	21,0 %	10,2 %	- 38	- 39
Toimintakate/ jäämä	- 31	- 31	- 37	21,0 %	10,2 %	- 38	- 39
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 31	- 31	- 37	21,0 %	10,2 %	- 38	- 39

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 30	- 29	- 35	20,1 %	8,7 %	- 36	- 36
Toimintakate/ jäämä	- 30	- 29	- 35	20,1 %	8,7 %	- 36	- 36

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 1	- 2	- 2	35,2 %	46,7 %	- 2	- 3
Toimintakate/ jäämä	- 1	- 2	- 2	35,2 %	46,7 %	- 2	- 3

Keskusvaalilautakunta

Tulosalue **Vaalit**
Vastuhenkilö Lautakunnan puheenjohtaja Matti Mäkelä

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunta vastaa voimassa olevien lakien mukaisesti valtiollisten ja kunnallisten vaalien sekä erikseen päätettävien kansanäänestysten toimittamisesta kunnassa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Seuraavat järjestettävät vaalit:

- 2024 Presidentinvaalit tammikuussa ja Europarlamenttivaalit kesäkuussa
- 2025 Alue- ja kuntavaalit huhtikuussa
- 2026 ei säännönmukaisia vaaleja

Paimio on ollut vuoden 2012 kuntavaaleista lähtien yksi äänestysalue ja äänestyspaikkana on kaupungintalo.

Äänestyspaikalla äänestys tapahtuu valitun vaalilautakunnan valvonnassa. Lisäksi järjestetään kotiaänestysmahdollisuus ja tilaisuus äänestää hoitolaitoksissa tarpeen mukaan. Vaaleissa käytetään sähköistä äänioikeusjärjestelmää.

Toiminnalliset tavoitteet

Vaalien sujuva ja asiakasystävällinen järjestäminen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	23	23	70	204,3 %	101,2 %	23	
Toimintakulut	- 18	- 22	- 62	185,6 %	122,6 %	- 22	
Toimintakate/ jäämä	5	1	8	572,0 %	24,3 %	1	
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	5	1	8	572,0 %	24,3 %	1	

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	23	23	70	204,3 %	101,2 %	23	
Toimintakulut	- 16	- 19	- 62	223,8 %	143,9 %	- 22	
Toimintakate/ jäämä	7	4	8	106,8 %	5,3 %	1	

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 2	- 3		-85,6 %	-40,7 %		
Toimintakate/ jäämä	- 2	- 3		-85,6 %	-40,7 %		

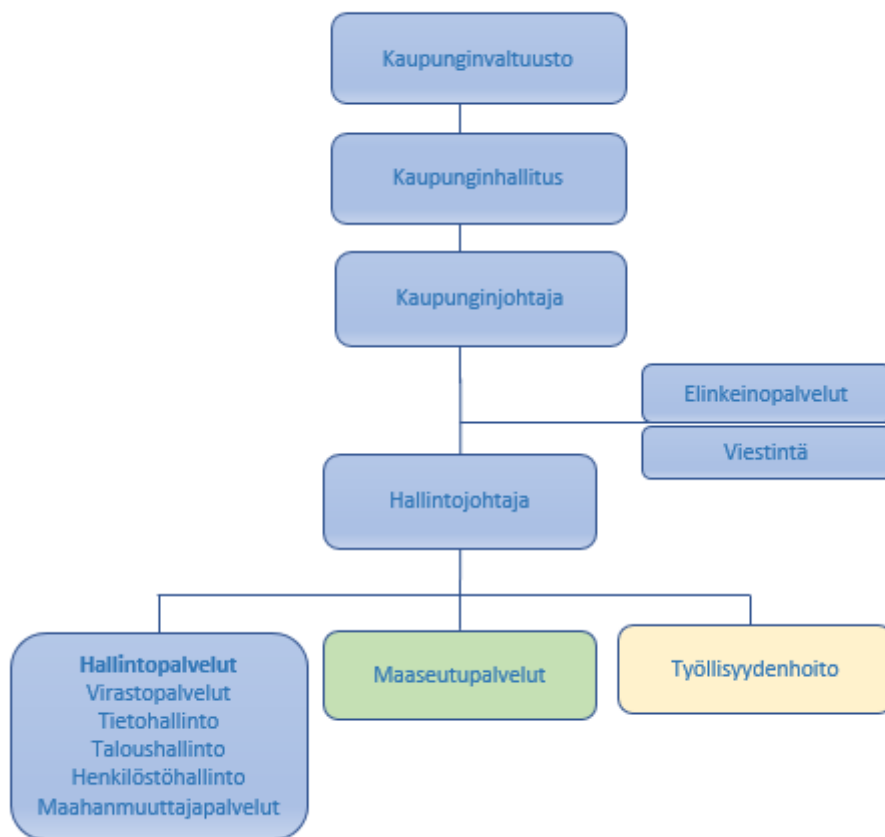
Kaupunginhallitus

Toiminnan kuvaus

Kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluu kolme valtuustoa sitovaa tulosaluetta:

- konsernijohto ja hallintopalvelut
- maaseutupalvelut ja
- työllisyydenhoito.

Alla olevassa kuvassa kaupunginhallituksen kokonaisuus. Konsernijohtoon ja hallintopalveluiden toiminnot ovat organisaatiokaaviossa pirstaloituneet moneen eri lokeroon. Alla olevassa kaaviossa kaikki paitsi maaseutupalvelut ja työllisyydenhoito kuuluvat konsernijohtoon ja hallintopalveluiden tulosalueelle.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	2 559	2 774	3 238	16,8 %	13,3 %	3 359	3 402
Toimintakulut	- 5 201	- 5 271	- 5 724	8,6 %	5,0 %	- 6 977	- 7 080
Toimintakate/ jäämä	- 2 643	- 2 497	- 2 485	-0,5 %	-3,0 %	- 3 618	- 3 678
Poistot ja arvonalennukset	- 83	- 113	- 87	-23,1 %	2,7 %	- 87	- 87
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 643	- 2 611	- 2 488	-4,7 %	-2,9 %	- 3 705	- 3 765

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 265	1 401	1 699	21,3 %	17,2 %	1 788	1 800
Toimintakulut	- 4 905	- 4 911	- 5 355	9,0 %	4,6 %	- 6 601	- 6 696
Toimintakate/ jäämä	- 3 640	- 3 511	- 3 656	4,1 %	0,2 %	- 4 813	- 4 896

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 294	1 373	1 540	12,1 %	9,5 %	1 570	1 602
Toimintakulut	- 297	- 360	- 369	2,5 %	12,1 %	- 376	- 384
Toimintakate/ jäämä	997	1 013	1 171	15,5 %	8,7 %	1 194	1 218

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Lyhytnäköinen ja tempoileva elinkeinotyö ja -politiikka.		Todennäköisyys 1 Vaikutus 3
Syyt:	Ei sitouduta pitkäjänteiseen yli vaalikausia kestävään kehitystyöhön, vaan haetaan "pikavoittoja" tai lyhytaikaisia ratkaisuja.	
Seuraukset:	Riskin toteutuessa kaupunki ei pysty ennakoimaan tai hallitsemaan omaa kehitystään, vaan joutuu jatkuvasti reagoimaan muiden toimijoiden ratkaisuihin.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Elinvoiman kehittämiseen liittyvien strategisten tavoitteiden huolellinen pragmaattinen määrittely ja toimijoiden sitouttaminen yhteisiin päämääriin yhdenmukaisilla toimintatavoilla. Vastuuhenkilöt: Kaupunginhallitus Elinkeinotmk Paimion Kehitys Oy:n hallitus kokouksissaan Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja Markkinointiryhmä Viestintäsuunnittelija	
Työvoimapolitiikan ennakoimattomuus.		Todennäköisyys 1 Vaikutus 1

Syyt: Valtion työvoimapalveluiden lyhytjänteinen kehittäminen vaikeuttaa pysyvien ja toimivien rakenteiden luomista.

Seuraukset:

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Pyritään luomaan omia toimintamalleja jotka eivät suoranaisesti ole riippuvaisia valtion toimista.

Vastuuhenkilöt:

Kaupunginhallitus
Kaupunginjohtaja
Elinkeinojohtaja
Työvoimapalvelujen päällikkö

Te-uudistus 2024

Todennäköisyys
2

Vaikutus
3

Syyt: Uuden työllisyysalueen muodostuminen.

Seuraukset: Työvoimapalveluiden tuottaminen alueellisen toimipisteen kautta estetään.

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Vaikuttaminen valmisteluorganisaatiossa.

Vastuuhenkilöt:

Työvoimapalvelujen päällikkö
Kaupunginjohtaja

Operatiiviset

Ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys. Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen.

Todennäköisyys
3

Vaikutus
3

Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä.

Henkilöstön vaihtuvuus on toiminnallinen riski osassa kaupungin työtehtävissä.

Hyvinvointialueiden toiminnan aloittamisen jälkeen kaupungin vastuulle on jäänyt ennaltaehkäisevä toiminta, mikä lisää osan henkilökunnan työmäärää samalla kun suurin osa aiemmin tehtäviä hoitaneesta henkilökunnasta on siirtynyt hyvinvointialue Varhan palvelukseen.

Lainsäädännön ym. muutokset lisäävät kuntien velvoitteita ja tehtävämäärää ja asettavat haasteen sekä osaamiselle että henkilöstöresurssien riittävyydelle.

Osa työtehtävistä on talouden sopeuttamisen, henkilöstön saatavuuden haasteiden ym. syiden vuoksi liitetty joko pysyvästi tai tilapäisesti muihin tehtäviin, jolloin osaaminen keskittyy yhden tai vain harvojen työntekijöiden tehtäviin. Tämä voi aiheuttaa toiminnallisen riskin. Työmäärän lisääntyminen ja tehtävien keskittyminen voivat heikentää henkilöstön työssäjaksamista ja lisätä henkilöstön haitallista työkuormitusta ja sairaspotensiaaleja.

Seuraukset:

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Henkilöstön riittävyyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä sekä muuttuvien työtilanteiden ja tehtävän muutoksien yhteydessä. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutuksen tarjoaminen. Huolehditaan että henkilökunta pääsee osallistumaan koulutussuunnitelman mukaisiin koulutuksiin jokaisella työpaikalla. Tasapuolisesta työnjaosta huolehtiminen. Koko henkilökunnan perehdyttäminen läpi työuran. Työn kuormittavuutta työhyvinvointia ja työkykyyn liittyviä riskejä seurataan ja arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Työnantaja käynnistää tarvittavia toimenpiteitä työhyvinvoinnin työilmapiiriin ja työkyvyn ylläpitämisen tukemiseksi. Henkilöstön palkitseminen hyvästä työsuorituksesta (kaupungin palkitsemisen ohje).

Vastuuhenkilöt:

Toimialajohtajat
Henkilöstöpäällikkö
Työsuojelu
Kaupunginjohtaja
Esihenkilöt

Tietoteknisten järjestelmien toimimattomuus. Tietosuoja ja tietoturvariski.		Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Kaupungin tuottamat palvelut ovat yhä riippuvaisempia ICT- laitteista, tietojärjestelmistä sekä niissä käsiteltävästä tiedosta. Laitteiden ja järjestelmien toimimattomuus aiheuttaa vakavan uhan kaupungin palveluiden tuotantokyvylle. Laiterikkojen ja inhimillisten erehdysten lisäksi julkinen sektori on enenemässä määrin ollut myös tahallisten vahingontekoyritysten kohteena. Edellä mainituista syistä riski alla mainituille skenaarioille on kasvanut:- - Tieto ei ole saatavissa silloin kun sen pitäisi olla. - Tieto on sellaisten henkilöiden saatavissa, jolla ei ole siihen oikeutta. - Tieto on korruptoitunutta tai väärää.			
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Laiterikkoutumisriskiä pienennetään tärkeitä järjestelmiä kahdentamalla. Inhimillisten erehdysten riskejä pienennetään koulutuksen avulla. Kuukausittain kokoontuva tietosuoja- / tietoturvaryhmä arvioi toteutuneiden uhkien syitä ja kehittää kokonaisvaltaisesti Paimion kaupungin tietosuojaa ja -turvaa. Tietoturvaan liittyvää dokumentaatiota täydennetään riskiperusteisesti niin että korkeimman riskin ohjeistus tehdään ensin.		Vastuuhenkilöt: Tietosuoja- /tietoturvaryhmä Johtoryhmä	
Kyky vastata ulkopuolelta syntyviin tarpeisiin ja kehityksen rytmiin riittäväillä resursseilla ja osaamisella.		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Kaupungin elinkeino- ja elinvoimatyöskentelyn ydin on ulkopuolisten osallistaminen kaupungin tavoitteiden saavuttamiseksi. Parhaiten tämä toteutetaan siten, että ulkopuoliset tahot (yhtiöt, ry:t tai kunnalliset toimijat) ajavat omaa tavoitettaan, jonka onnistumme liittämään Paimion tavoitteen toteutumiseen. Riskinä on, että emme onnistu löytämään sopivia kumppaneita, koska ilman kumppaneita elinkeino/elinvoimaorganisaatiomme on liian ohut.			
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Verkostotyöskentely kaiken toimintamme ytimenä. Osallistamisen korostaminen ja vastaavasti siiloutumisen välttäminen niin sisäisesti kuin ulkoisesti.		Vastuuhenkilöt: Elinkeinojohtaja	
Vahingolliset			
Suuronnettomuudet, tulipalot ym. valmiuteen vaikuttavat tapahtumat.		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Normaaliolojen häiriötilanteet aiheuttavat äkillisen palvelutarpeen kasvun, johon on reagoitava nopeasti.			
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ajantasainen varautumissuunnitelma koulutus.		Vastuuhenkilöt: Kaupunginjohtaja Toimialajohtajat Esihenkilöt	
Työpaikkojen terveellisyys ja turvallisuus.		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Työtilojen ja työympäristön turvallisuus ja työergonomia			
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	

Perehdytys turvallisiin ja ergonomisiin työtapoihin
Sisäilmaan liittyvät havainnot tuodaan esille. Kaupungin sisäilmatyöryhmä käsittelee sisäilma-asioita moniammatillisesti yhteistyössä työsuojelun työterveyshuollon ja kiinteistönhoidon kanssa (selvitykset ja ratkaisut).

Sisäilmatyöryhmä
Työsuojelu
Toimialajohtajat
Esihenkilöt

Taloudelliset

Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen.		Todennäköisyys 2	Vaikutus 3
Syyt: Riittämätön rahoitus haittaa kehitystyötä ja heikentää Paimion kaupungin statusta. Sisäisten ja ulkoisten yhteistyörakenteiden hiipussa elinvoimaa kehittävät toiminnot vähenevät. Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Riittävän budjettiosuuden varmistaminen ulkopuolinen hankerahoitus yhteistyökumppanuudet		Vastuuhenkilöt: Kaupunginhallitus Elinkeinotmk ja Paimion Kehitys Oy:n hallitus kokouksissaan Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja	
Lainamäärän kasvu.		Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Kaupungin velkamäärä on suuri. Menojen ollessa tuloja suuremmat ja investoitaessa, lainamäärä kasvaa edelleen. Mahdollisten rahamarkkinoiden häiriö- tai poikkeustilanteiden, esim. rahoituksen saatavuuden tai korkojen nousun, aiheuttamat ongelmat. Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Menojen karsinta tulojen lisäys toiminnan tehostaminen omaisuuden realisointi. Lyhytaikaisen kuntatodistuslainan muuttaminen pitkäaikaiseksi korkosuojaukset vaihtuvakorkoisiin lainoihin.		Vastuuhenkilöt: Kaupunginjohtaja Hallintojohtaja	
Pandemia.		Todennäköisyys 2	Vaikutus 1
Syyt: Seuraukset: Pandemian vaikutukset sekä taloudellisia että toiminnallisia. Toiminnalliset (suorat) vaikutukset merkittävimpiä koulu- ja varhaiskasvatuksen palveluissa, taloudelliset vaikutukset suoria (lisäkustannukset) ja välillisiä (yritysten toimintaedellytykset, lomautukset, työttömyys -> verotulot)			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Käytännön järjestelyt tartuntavaaran minimoiseksi työyhteisössä ja reagointi tilanteen vaatiessa.		Vastuuhenkilöt: Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja Työsuojelu Esihenkilöt	

Riskin todennäköisyys:
1 = erittäin epätodennäköinen
2 = epätodennäköinen
3 = todennäköinen
4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:
1 = vähäinen
2 = kohtalainen
3 = vakava
4 = erittäin vakava

Tulosalue

Vastuuhenkilö

Konsernijohto ja hallintopalvelut

kaupunginjohtaja Jari Jussinmäki / hallintojohtaja Jaana Hölsö

Toiminta-ajatus

Kuntalain 39 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenpidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua ja jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa. Lisäksi kaupunginhallitus edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, kunnan toiminnan omistajaohjauksesta sekä huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluu kolme valtuustoa sitovaa tehtäväaluetta: konsernijohto ja hallintopalvelut, maaseutupalvelut ja työllisyydenhoito. Konsernijohtoon muodostavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Konsernijohtoon alaisuudessa on myös kaupungin elinvoimapalvelut. Hallintopalveluihin kuuluu: virastopalvelut, talous-, henkilöstö- ja tietohallinto. Talous- ja henkilöstöhallinnossa on niukka (1,4 htv) resurssi, jolla pyritään kehittämään ko. toimintoja, pitämään toimintamallit yhtenäisinä ja lakien ja suositusten mukaisina. Kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelut hankitaan Tilikunta Oy:stä, joka on Turun itäisten kuntien (Paimio, Kaarina, Lieto ja Sauvo) perustama yhtiö. Virastopalvelut vastaa mm. palvelupisteen ja puhelinvaihteen toiminnasta, valmistelee kaupunginhallituksen ja valtuuston päätettävät asiat sekä vastaa ja ohjeistaa kaupungin arkistointia. Tietohallinto tuottaa palvelut Paimion kaupungille ja joillekin konserniyhteisöille.

Hyväksytyn kuntastrategian mukaisesti kaupunki panostaa elinvoimapalveluiden kehittämiseen, josta tarkemmin edempänä omassa kappaleessaan.

Kaupunkikonsernin ohjaus kuuluu kaupunginhallitukselle, siitä tarkemmin edempänä omassa kappaleessaan.

Resurssimuutokset

Vuoden 2024 alussa henkilöstöä on 14,6 htv, joista yksi on määräaikainen.

Vuoden 2024 talousarvioesityksessä ei ole merkittäviä muutoksia vuoteen 2023 verrattuna. Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden hoitaminen jäi soteuudistuksen jälkeen kunnille. Paimio ja Kaarina hyväksyivät 1.4.2023 voimaan tulleen yhteistoimintasopimuksen maahanmuuttajien kotoutumisen järjestämisestä. Paimion maahanmuuttokoordinaattori siirtyi 1.4.2023 Kaarinan palvelukseen ja Paimio ostaa 80% hänen työajastaan, 20% työajasta kohdentuu Sauvolle. Kustannukset ovat 1.4.2023 alkaen olleet palveluiden ostoja, eivät henkilöstömenoja. Vuoden 2023 aikana tietohallinnon vahvuus on ollut 4,2htv.

Virastopalveluiden vahvuus on 5,2 htv, josta palvelupisteen vakinaisen henkilökunnan työaika on yhteensä 1,55 htv. Tietohallinnon vahvuus on 5 htv. Taloushallinnon 1,4 htv vahvuus koostuu taloussuunnittelijasta ja 40% hallintojohtajan työajasta. Henkilöstöhallinnon (1,4htv) resurssiin on laskettu henkilöstöpäällikkö ja 0,4 htv tiedonhallinnan asiantuntijan työajasta.

Hyvinvointialueen toiminnan alkaminen on vaikuttanut tukipalveluista eniten tietohallintoon, joka vastasi Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän ict-palveluista. Toimintojen siirtymävaihe työllistää edelleen syksyllä 2023 tietohallintoa. Vuoden 2024 aikana toivotaan viimeistenkin tehtävien siirtyvän Varhan oman organisaation vastuulle.

Toiminalliset tavoitteet

Henkilöstövoimavarat ovat riittävät ja oikein kohdistetut

Laadukkaan palvelutoiminnan keskeisin osatekijä on osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Henkilökunnan pitkäkestoiseen työhyvinvoinnin edistämiseen kiinnitetään huomiota eri osa-alueilla. Vaikuttavia kehityskeskusteluita käydään kerran vuodessa jokaisen työntekijän kanssa. Johtamisen edellytyksiä pyritään parantamaan yhteisillä koulutuksilla ja henkilöstöhallinnon tukipalvelulla.

Työterveyshuollon painopistettä pyritään siirtämään ennaltaehkäiseviin toimintoihin ja erityisesti pitkien sairauspoissaolojen määrää seurataan työterveyshuollon kuntoutusryhmässä. Työterveyshuollon kuntoutusryhmä muodostettiin 2018 ja siihen kuuluvat nimetty työterveyslääkäri, työterveyshoitaja ja henkilöstöpäällikkö. Työterveyshuollon palvelujen nykyinen sopimuskausi alkoi 1.4.2020 ja meneillään on ensimmäinen optiovuosi

Osana kaupungin työhyvinvointitoimintaa kaupungin henkilöstöllä on ollut uimahallin ja sen kuntosalin käyttöoikeus, sekä mahdollisuus osallistua yhdelle Paimion opiston liikunnan kurssille. Uimahallin peruskorjauksen ajan käytössä on ollut väistötiloissa toimivan kuntosalin käyttöoikeus. Peruskorjauksen valmistuessa vuoden 2024 alussa uimahallin ja kuntosalin käyttöoikeus jatkuvat uusituissa tiloissa.

Vuoden 2024 talousarvio esitys sisältää varaukset henkilökunnan liikunta- ja kulttuuriseteleihin ja työsuhtepolkupyöräedun käyttöönottoon osana työntekijän palkkaa. Vuoden 2023 aikana suunnittelut käyttöönotot ovat vielä valmistelussa.

Paimion kaupungin prosessien kehittäminen

Kuntastrategian mukaisesti prosesseja pyritään digitalisoimaan. Uusien järjestelmien, kuten asianhallintajärjestelmä, myötä toimintojen sähköistäminen on jatkunut mm. kokousjärjestelmän sähköisellä allekirjoituksen ja sopimushallinnan käyttöönotolla ja sähköisen arkiston käyttöönotolla. Uudistuksilla vastataan uusien säädösten, kuten esimerkiksi tiedonhallintalaki, vaatimuksiin. Kaupungille tulevien ostolaskujen ja lähtevien myyntilaskujen kohdalla verkkolaskujen osuutta pyritään nostamaan Valtiokonttorin asettamien tavoitteiden mukaisesti. Strategian mukaisesti vuosilla 2024 - 2025 painopisteenä on tiedolla johtamisen kehittäminen ja työkalujen käyttöönotto.

Varsin Digi- hanke

Valtiovarainministeriö myönsi kesäkuussa 2022 Paimion vetämälle viiden kunnan digitalisaatiohankkeelle 604 350 euron avustuksen, hankkeen omavastuuosuus on 15%, joten hankkeen arvonlisäveroton kokonaiskustannus 711 000 euroa. Hankkeen toteutusaika on 1.8.2022 - 30.9.2024. Paimion lisäksi hankkeessa ovat mukana Naantali, Parainen, Raisio ja Salo. Hankeavustus jaetaan tasan kuntien kesken eli 120 870 euroa/kunta. Kuntien yhteisesti valitsevat hankkeen osa-alueet ovat tiedonhallintamallin valmistelu, integraatiot ja migraatiot (sähköiseen arkistoon), paperiaineiston kartoitus ja digitointi sekä asiantuntijapalvelut ja koulutus. Hanke mahdollistaa ulkopuolisen lisäresurssin ja osaamisen hankinnan meneillään oleviin lakisääteisiin tehtäviin ja kehittämiskohteisiin.

Paimio 700 -juhlavuosi vuonna 2025

Paimion kaupunki viettää 700-vuotisjuhlavuottaan vuonna 2025. Juhlavuosivalmistelut on aloitettu jo syksyllä 2022, kun kaupunginhallituksen nimittämä juhlavuositöimikunta aloitti toimintansa. Pääosa juhlavuoden toteutukseen liittyvistä kustannuksista ja toimenpiteistä ajoittuvat vuosille 2024 ja 2025. Arvioidut kustannukset vuodelle 2024 ovat 70 000€, joista osa on juhlavuoden tapahtumiin liittyviä valmistekuluja ja osa hankkeisiin, joissa on pitempiaikainen ulottuvuus. Koko suunnitelmakauden nettokustannuksiksi on arvioitu 141 750€. Vuoden 2025 osalta voi kustannuksiin tulla muutoksia, kun juhlavuoden ohjelman suunnitelmat valmistuvat vuoden 2024 syksyyn mennessä.

Elinvoimaprojekti 2022-2026

Toiminnan kuvaus ja tavoitteet

Paimion kaupungin elinkeinotoimen tavoitteena on luoda hyvät edellytykset yritystoiminnalle ja vaikuttaa positiivisen yrittäjyysilmapiirin ja veto- ja pitovoimaisen imagon säilymiseen ja kehittämiseen. Paimion kaupungin brändiä kehitetään määrätietoisesti pitkällä aikavälillä. Näihin tavoitteisiin päästään laadukkaalla ja aktiivisella yhteistyöllä yritysten ja yrittäjien kanssa, suunnitelmallisella ja oivaltavalla markkinoinnilla ja myös viestintään panostaen.

Työllisyysasteen korkea taso, veropohjan vahvistaminen ja yleisen hyvinvoinnin ja terveyden ylläpito ja parantaminen koko yhteisössä ovat keskeiset tavoitteet elinvoiman säilyttämiseksi.

Kaupunki panostaa elinkeinotoiminnan kehittämiseen uudella nelivuotisella elinkeino-ohjelmalla (08.2022 – 07.2026) palkkaamalla elinkeinojohtajan ja jatkamalla elinkeinotoimikunnan ja Paimion Kehitys Oy:n valmiuksien kehittämistä.

Kaupunki osallistuu ja jatkaa seudullista elinvoimayhteistyötä Turku Science Park Oy:n (Turun Seudun Kehitys Oy) kanssa, joka tuottaa monipuolisesti Turun seudun 11 kunnalle suunnattuja elinkeino- ja yrityspalveluja. Green Industry Park uutena osana Science Parkin kokonaisuutta on kaupungille uusi mahdollisuus hyödyntää verkostoja erityisesti kiertotalouden kehittämisen osalta.

Nopea ja joustava toiminta ja päätöksenteko mm. kaavoituksessa, tonttimyynnissä, rakennus- ja ympäristölupa-asioissa on kilpailuvaltti, kun yritykset miettivät investointeja ja sijoittautumista kuntaan. Paimiota markkinoidaan sijoittumista pohtiville yrityksille tulevaisuuden kohteena, jossa yritys pääsee itse osallistumaan ekosysteemin rakentamiseen ja vaikuttamaan ympäristöönsä. Kiertotalous tulee olemaan jatkossa merkittävä osa Paimion identiteettiä.

Paimion kaupunki valmistelee strategiansa pohjalta elinvoimapolitiittisen ohjelman, joka tukee tavoitteiden saavuttamista. Elinvoimaohjelma rakennetaan seuraavien osa-alueiden ympärille:

- 1) Elinvoimapolitiikka ja sen resurssit, seudullinen kehittämissyhteistyö ja yhteistyö yritysten ja yrittäjien kanssa
- 2) Kaupungin sidosryhmien ja toimielinten keskinäinen tiivis yhteistyö yhdessä tunnistettujen tavoitteiden eteen: elinkeinotoimi, elinkeinotoimikunta, Paimion Kehitys Oy, kaupungin markkinointiryhmä, yrittäjäyhdistys
- 3) Kaupungin päätöksenteon yritys- ja yrittäjämysteisyys
- 4) Kaupungin markkinointi, viestintä, tiedottaminen ja osallistaminen
- 5) Kaupungin organisaation osaaminen ja palveluhenkisyys
- 6) Kiertotalous aitona osana Paimion kaupungin identiteettiä ja tulevaisuutta

Erityisesti huomioitava:

- 1) Paimion Parantolan ympärille kehittyvä turismi ja sen mukanaan tuomat mahdollisuudet alueen sisäisten markkinoiden kasvuun ja kehittymiseen. Parantolan alue tavoittelee 50 000 vuosittaisen matkailijan kävijämäärää ja kehittää matkailuliiketoimintaa erityisesti majoitus- ja tapahtumapalveluiden osalta. Paimion kaupungille Parantola on merkittävä nähtävyys valtakunnallisesti ja globaalisti. Kaupungin tiivis yhteistyö Paimion Parantola -säätöön kanssa on tärkeä osa kilpailukykyämme.
- 2) Elinkeinoelämän ja elinvoiman kehitystyön keskiössä on kiertotalouden vakiinnuttaminen Paimioon. Paimion alueelle on sijoittunut ensimmäisiä kiertotalouden teollisen kokoluokan toimijoita. Paimio on jo nyt saavuttanut näkyvyyttä ja huomiota kiertotalouteen panostavana kaupunkina ja yhteisönä. Kiertotalouden jatkumoa ja vihreän siirtymän toteuttamista tuetaan suunnitelmallisella ja määrätietoisella toiminnalla keskittyen kaupunkilaisten ja paikallisten yritysten arjen konkretiaan.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Elinkeino toiminnan tuloksellisuus					
Aktiivisten yritysten määrä		1 580	1 480	1 510	1 540
Uusien yritysten määrä			80	85	90
Yritysten henkilöstömäärä			2 000	2 100	2 200
Maksetut yhteisöverot			5 500 000	6 000 000	6 500 000
Yritysten liikevaihto			400 000 000	450 000 000	500 000 000
Sijoittuminen maakunnallisessa yrittäjäkyselyssä	2	1	1	1	1
Yritys- ja yrittäjätapahtumien määrä		20	25	28	30
Myytyjen yritystonttien määrä	0	2	3	3	3
Tehokas tonttimarkkinointi					
Myytyjen omakotitonttien määrä	8	10	10	10	10
Vuokrattujen ok-tonttien määrä	9	25	25	25	25
Tietohallinnon kehitysohjelman noudattaminen					
Tukipalvelun tuottaminen suunnitellulla SLA-tasolla (toteuma%)s)	82	80	82	84	86
Projektisalkun valmistuneet hankkeet (kpl)	18	15	15	15	15
Työhyvinvointitoimenpiteet ovat vaikuttavia					
Sairauspoissaolojen määrä pv / htv	16,8	14	14	14	14
Työterveyshuollon palvelun painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin palveluihin (Kela I korvausten %osuus)	38,9	40	40	40	40
Henkilöstökyselyt (0=ei, 1=kyllä)	0	1	0	1	1
Verkkolaskutuksen käyttöaste					
Verkkolaskujen osuus myyntilaskuista (%)	52	45	57	60	65
Verkkolaskujen osuus ostolaskuista (%)	90	93	93	95	97

Matkailutyö

Paimion matkailuneuvonnan työtehtävät on sisällytetty viestintäsuunnittelijan työnkuvaan. Matkailuneuvonpisteenä toimii kesäkuukausin Paimion Sähkömuseo, muulloin Paimion kaupungintalo. Matkailumarkkinointi tapahtuu pääosin Paimion Kehitys Oy:n kautta toteutettavan kaksikielisen VisitPaimio-sivuston välityksellä sekä samannimisen kaksikielisen esitteen avulla. Myös Paimion parantolan aulassa sijaitsevassa esitteluhuoneessa markkinoidaan kaupungin matkailupalveluja.

Paimion kaupunki on jäsenenä Aallon arkkitehtuuri- ja muotoiluperinnön matkailureitti ry:ssä. Yhdistyksen ylläpitämä matkailureitistikokonaisuus sai vuonna 2021 Euroopan neuvostoon kulttuureittisertifikaatin. Paimio on lisäksi jäsenenä Kuninkaantie ry:ssä, joka organisoii Kuninkaantie-matkailutien markkinointia ja yhteistyötä.

Viestintä

Kaupungin viestinnässä toimitaan voimassa olevan kaupunkistrategian mukaisesti. Vuoden 2024 keskeinen tavoite on kaupungin oman viestintäsuunnitelman laatiminen, jossa huomioidaan niin ulkoinen kuin sisäinen viestintä. Viestinnän tavoitteena on positiivinen, aktiivinen, avoin ja asiakaslähtöinen viestintä.

Positiivisia nostoja tuotetaan medialle, verkkopalveluun ja someen säännöllisesti. Median kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä. Paimion kaupunki tiedottaa -liite ilmestyy Kunnallislehden välissä kuusi kertaa vuodessa. Kaupunki ylläpitää eri sosiaalisen median kanavia, kuten Facebook, Instagram ja LinkedIn. Toimialoja kannustetaan viestimään ja sitä tuetaan koulutuksilla ja asiantuntija-avulla.

Verkkosivuilla hyödynnetään Suomi.fi-palvelun PTV-integraatiota, jolloin tiedot kaupungin palveluista päivitetään vain yhteen paikkaan. Kuvapankkisovellus hankitaan yhteistyössä kaupungin tietohallinnon kanssa.

Ystävyysskuntatoiminta

Kaupunginhallitus nimeää toimikaudekseen ystävyystoimikunnan. Paimion kaupungilla on neljä ystävyysskuntaa: Ljungby Ruotsissa, Ås Norjassa, Pärnu Virossa ja Odenthal Saksassa. Lisäksi Paimiolla on Sovetskin, entisen Johanneksen, kunnan kanssa yhteistyösopimus. Tämä yhteistyö on kaupunginhallituksen 16.3.2022 päätöksen mukaisesti keskeytetty toistaiseksi, johtuen Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan.

Ystävyysskuntatoiminnan tarkoituksena on edistää kuntien välistä yhteistyötä (mm. kulttuurivaihtoa, kuntalaisryhmien yhteydenpitoa ja elinkeinoelämän yhteistyötä). Tapaamiset, nuorten leirikoulut ja muu nuorisotoiminta ovat keskeisellä sijalla ystävyysskuntatoimintaa edelleen kehitettäessä.

Ystävyysskuntatoiminta on vilkkainta Pärnun ja Odenthalin kanssa. Pohjoismaiden ystävyysskuntatoiminta on ollut useamman vuoden pysähdyksissä Paimiosta riippumattomista syistä. Senkin henkiin herättäminen on suunnitteilla.

Konserniohjaus

Vuoden 2023 aikana konsernirakenteessa on tapahtunut muutoksia. Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän palvelutuotanto siirtyi 1.1.2023 Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle. Syyskuussa 2022 omistajakuntien valtuustot hyväksyivät kuntayhtymän purkamisen ja purkusopimuksen. Kesäkuun 2023 valtuustoissa omistajakunnat hyväksyivät kuntayhtymän loppuselvityksen. Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy toiminta on loppunut, kaupunki ostanut kiinteistöt ja yhtiön lakkauttaminen on työn alla.

Tällä hetkellä (09.2023) tytäryhteisöasemassa konserniin kuuluvat

- Paimion Lämpöyhtiö Oy
- Paimion Vesihuolto Oy
- Paimion Yrityskiinteistöt Oy
- Paimion Kehitys Oy
- Portti työhönvalmennus Oy
- Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy
- Lyyli Tuomolan säätiö

Hallintosäännön 4 luku käsittelee konserniohjausta. Siinä todetaan:

§19 Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

§20 konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta:

Kaupunginvaltuusto

- 1) määrittelee kaupungin tavoitteet ja sen mukaiset kaupungin omistajapolitiikan linjaukset
- 2) päättää kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- 3) hyväksyy konserniohjeen

Kaupunginhallitus

- 1) vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
- 2) vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
- 3) käsittelee puolivuositain yhtiöiden ja yhteisöjen raportit tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehityksestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä.
- 4) arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
- 5) nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
- 6) nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa yhtiöiden ja yhteisöjen hallintoon ja toimintaan. Kaupunginjohtaja seuraa ja arvioi yhtiöiden ja yhteisöjen tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle sekä antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämissä asioissa.

Kaupungin konserniohjeet ovat vuodelta 2011 ja tavoitteena on niiden päivittäminen vuoden 2023 aikana on ollut tavoitteena. Konserniohjeilla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeiden etuna on yhteisöjen ohjauksen yhtenäistäminen, toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen ja kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantaminen

ja tiedonkulun tehostaminen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	2 185	2 209	2 681	21,3 %	11,3 %	2 751	2 789
Toimintakulut	- 4 275	- 4 027	- 4 425	9,9 %	1,8 %	- 4 434	- 4 510
Toimintakate/ jäämä	- 2 090	- 1 818	- 1 744	-4,0 %	-8,3 %	- 1 683	- 1 720
Poistot ja arvonalennukset	- 83	- 113	- 87	-23,1 %	2,7 %	- 87	- 87
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 090	- 1 931	- 1 747	-9,5 %	-8,2 %	- 1 770	- 1 807

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	903	846	1 154	36,4 %	13,9 %	1 193	1 201
Toimintakulut	- 4 085	- 3 785	- 4 176	10,3 %	1,1 %	- 4 179	- 4 250
Toimintakate/ jäämä	- 3 182	- 2 939	- 3 022	2,8 %	-2,5 %	- 2 986	- 3 050

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 282	1 363	1 527	12,0 %	9,6 %	1 558	1 589
Toimintakulut	- 190	- 242	- 249	2,9 %	15,6 %	- 254	- 259
Toimintakate/ jäämä	1 092	1 121	1 278	14,0 %	8,5 %	1 303	1 329

Tulosalue **Maaseutupalvelut**
Vastuuhenkilö johtava maaseutuasiamies Taina Wirberg

Toiminta-ajatus

Maaseutuhallinto pyrkii huolehtimaan maaseudun elinolosuhteiden tasapuolisesta kehittämisestä ja säilyttämisestä Paimion, Kaarinan, Kemiönsaaren, Paraisten ja Sauvon kunnissa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Tavoitteena on turvata EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen, huolehtia riistavahinkojen ja petoeläinvahinkojen arvioinneista, pitää eläinrekisteriasiat ajan tasalla sekä tehdä hukkakaurakatselmuksia.

Maaseutuhallinto huolehtii myös viljelijöiden VAP-varauksista. VAP-viljelijät on vapautettu Aseellisesta Palveluksesta yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen eli alkutuotannon turvaamiseksi poikkeusoloissa, järjestelmä on osa Suomen huoltovarmuutta.

Maaseutupalvelut on kaupungin konsernijohton ja toimialojen johtosäännössä nimetty paikalliseksi maaseutuelinkeinoviranomaiseksi, joka hoitaa valtion kunnalle määräämät maataloushallinnon tehtävät.

Maaseutupalvelujen henkilöstö: johtava maaseutuasiamies ja 3 maaseutuasiamiestä.

Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa on velvoittanut kuntia muodostamaan suurempia alueellisia yhteistyöyksiköitä.

Vuoden 2013 alusta ovat yhteistyöalueen muodostaneet Kaarina, Kemiönsaari, Parainen, Paimio ja Sauvo. Paimion kaupunki toimii allekirjoitetun sopimuksen mukaan isäntäkuntana. Paimiossa työskentelee johtava maaseutuasiamies, Kemiönsaarella, Paraisilla sekä Sauvossa omat toimipisteet. Pääsääntöisesti kaikilla mahdollisuus tehdä etätöitä. Asiakaspalvelua saa konttoreilla ajanvarauksella.

Resurssimuutokset

Maaseutupalveluiden henkilökunta on toiminut neljän henkilön voimin (3,1 htv). Osa-aikaista työtä on tehnyt kaksi henkilöä, jotka molemmat eläköityivät jo vuoden 2022 aikana.

Uusi ohjelmakausi alkoi vuoden 2023 alussa, joten työtehtävien hoidossa tarvitaan kolmen kokoaikaisen maaseutuasiamiehen työpanosta johtavan maaseutuasiamiehen lisäksi.

Työtehtävien vaihtoa tai tarvittaessa ostoa tehdään Vehmaan yhteistoiminta-alueen kanssa, mikä mahdollistaa kaikkien eriyttämistä vaativien tehtävien suorittamisen kaikissa tilanteissa.

	Tilaluku			Ympäristötukiin sitoutuneet tilat			Sähköisesti tukea hakeneet		
	2021	2022	2023	2022 %	2023 Ymppe	2023 Eko	2021 %	2022 %	2023 %
Kaarina	70	70	66	81	77	94	96	94	100
Kemiönsaari	151	149	141	92	84	96	93	94	100
Paimio	130	128	122	95	90	97	95	95	100
Parainen	222	220	216	83	74	93	97	98	100
Sauvo	120	119	110	89	92	100	96	96	100
Yhteensä	693	683	655				96	96	100

Maaseutupalveluiden maksuosuudet 2024:

	2024 jakaja*	2024 %-osuus	2024 maksuosuus
Kaarina	66	10,1 %	25 606
Kemiönsaari	141	21,5 %	54 704
Paimio	122	18,6 %	47 332
Parainen	216	33,0 %	83 802
Sauvo	110	16,8 %	42 677
	655	100,0 %	254 121

*30.4.2023 tilojen lukumäärä

Toiminnalliset tavoitteet

Tiedottamisella ja koulutuksella pyritään vaikuttamaan siten, että viljelijät palauttavat kaikki mahdolliset hakemukset määräaikana niin, että saavutetaan taloudellinen ja ympäristön huomioiva tulos. Maatilojen lukumäärä on laskenut hieman vuosittain ja sama kehitys jatkuu.

Tulevana ohjelmakautena kaikki hakemukset tulevat käsittelyyn sähköisesti, paperivaihtoehtoa ei enää ole.

Hallinnolliset tehtävät hoidetaan annettuina määräaikoina ja maksut viljelijöille mahdollisimman nopeassa aikataulussa.

Ohjelmakauden vaihtuessa koulutukset tulevat saamaan taas tärkeämmän aseman ja niihin osallistutaan enemmän. Koulutuksia tullaan järjestämään kunnittain sekä koko yhteistoiminta-alueen viljelijöille yhteisesti. Osa koulutuksista tullaan myös tallentamaan tai koulutuksiin voi osallista netin kautta. Vuoden 2023 aikana koulutuksia järjestettiin kuusi erillistä tilaisuutta, joissa oli paikan päällä yhteensä yli 300 henkilöä, samanlaisia tilaisuuksia tullaan järjestämään myös vuonna 2024. Teams kyselytunnit olivat myös suosittuja, joten niidenkin järjestämistä suomen ja ruotsin kielellä jatketaan.

Maaseutuasiamiesten koulutuksissa huomioidaan henkilökunnan yksilölliset tarpeet sekä osallistutaan valtakunnallisiin koulutustapahtumiin. Useimmat koulutukset suoritetaan teamsin

kautta, joten täten saavutetaan koko henkilökunta helposti ja taloudellisesti.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	138	215	205	-4,7 %	24,0 %	209	213
Toimintakulut	- 195	- 273	- 263	-3,8 %	17,5 %	- 268	- 274
Toimintakate/ jäämä	- 57	- 58	- 58	-0,5 %	1,4 %	- 59	- 60
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 57	- 58	- 58	-0,5 %	1,4 %	- 59	- 60

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	138	215	205	-4,7 %	24,0 %	209	213
Toimintakulut	- 182	- 259	- 247	-4,5 %	18,0 %	- 252	- 257
Toimintakate/ jäämä	- 43	- 44	- 42	-3,9 %	-1,3 %	- 43	- 44

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 13	- 14	- 16	9,8 %	10,5 %	- 16	- 16
Toimintakate/ jäämä	- 13	- 14	- 16	9,8 %	10,5 %	- 16	- 16

Tulosalue

Vastuuhenkilö

Työllisyyden hoito

työvoimapalveluiden päällikkö Johannes Joutsenlahti

Toiminta-ajatus

Työllisyydenhoidon tavoitteena on ylläpitää Paimion kaupungin hyvää työllisyydenkehitystä.

Henkilökohtaisella palveluohjauksella, aktivointitoimenpiteillä ja tiiviillä yhteistyöllä eri toimijoiden kesken, on edelleen saavutettavissa hyviä tuloksia niin työllisyysasteeseen kuin työmarkkinatukimaksuihin. Tehtäväalueen tavoitteena on aktiivisen työllisyyden hoidon keinoin parantaa työnhakijoiden työllistymismahdollisuuksia ja lisätä työttömien yhteiskunnallista osallistumista. Toimenpiteiden onnistumisella on merkittävä vaikutus asiakkaiden syrjäytymisen ehkäisyssä ja työllisyysasteen positiivisessa kehittämisessä.

Paimio on mukana uudessa työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa, joka alkoi 1.3.2021. Paimio osallistui myös edelliseen työllisyyskokeiluun vuosina 2017-2018.

Meneillään olevalla kokeilulla tavoitellaan tietoa siitä, miten kokeilun asiakasryhmän työllisyyspalvelujen vaikuttavuus ja asiakastyytyväisyys kehittyvät, kun palvelut järjestää valtion sijasta kunnan tai usean kuntaryhmän muodostama kokeilualue. Valtion ja kuntien työllisyyden edistämisen resurssien yhdistämisellä ja päällekkäisen toiminnan poistumisella tavoitellaan työllisyyspalvelujen tehostumista, työttömien tehokkaampaa työllistymistä avoimille työmarkkinoille ja työttömyyden julkiselle taloudelle aiheutuvien kokonaiskustannuksien laskua.

Kokeilu on kaikkiin suomalaisiin kokeilulakeihin nähden poikkeuksellisen laaja. Kokeilun piiriin kuuluu ensi vaiheessa 71 % työ- ja elinkeinotoimistojen työttömistä työnhakija-asiakkaista. Kokeilukunnille siirtyneet vastuut ja tehtävät ovat paljon edellistä kokeilua laajemmat. Kokeiluja seurataan jatkuvan tilasto-seurannan avulla sekä arvioidaan erillisen tutkimusperusteisen vaikuttavuusarvioinnin avulla. Kokeilun yksi tärkeä tavoite on selvittää mahdollisuudet siirtyä pysyvämpiin kunnallisiin työllisyydenhoidon rakenteisiin. Kokeilulaki on määräaikainen, mutta sen voimassaoloa ollaan jatkamassa siihen asti, että voimaan tulee TE-palvelut 2024-uudistus. Uudistuksen arvioitu voimaantulo on 1.1.2025.

Varsinais-Suomeen on muodostumassa kaksi työllisyysaluetta, Salon seudulle ja Turun seudulle, johon Paimiokin kuuluu. Työllisyysalue on myös järjestämisalue ja tuleva työvoimaviranomainen. Valmistelu on käynnistynyt vuoden 2022 syksyllä ja yhteistoimintasopimus pitää olla alueen kuntien hyväksymä lokakuun 2023 loppuun mennessä. Tämän jälkeen alkaa palvelusuunnittelu ja siinä tehdään lopulliset, yksityiskohtaiset ratkaisut. Paimion tavoitteena on saada oma alueellinen toimipiste, joka tarjoaisi palvelut myös Sauvon kunnan työnhakijoille.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Vastuualue jakaantuu seuraaviin osa-alueisiin: työvoiman palvelukeskus, työmarkkinatuen kuntaosuus, Toimintakeskus Apila ja palkkatukityöllistäminen.

Työvoiman palvelukeskus

Paimion tavoitteena on pitää maakunnan kärkipaikka työmarkkinatuki-asiakkaiden aktivoinnissa. Aktiivinen rooli työnhakijoille tarjottavissa palveluissa ja oma innovatiivinen palvelutuotanto antavat

jatkossakin mahdollisuuden korkeaan aktivointiasteeseen ja alhaiseen työttömyysasteeseen. Aktivointisuunnitelmien ja monialaisten työllistymissuunnitelmien ripeään laadintaan ja yksilölliseen sisältöön kiinnitetään jatkossakin huomiota. Palvelun painopiste pidetään henkilökohtaisen palvelun tarjoamisessa. Työn etsintä, työn tarjoaminen, koulutuspolulle ohjaaminen ja urasuunnittelu pysyvät palvelun keskiössä. Yrityspalvelujen osalta tavoitteena on toimivien yritysyhteyksien ylläpitäminen ja uusien luominen. Kuntakokeilun asiakastyö tehdään pääasiassa työvoiman palvelukeskuksessa.

TE-palveluiden tuottamisessa siirryttiin vuonna 2022 toteuttamaan Pohjoismaista työvoimapalvelumallia, joka oli iso muutos asiakkaiden sekä palveluntuottajan näkökulmasta. Asiakkaille tarjottaviin palveluihin tuli tarkasti määritelty ja aikataulutettu palvelujärjestelmä. Uusi palvelumalli asettaa paljon vaatimuksia henkilökunnan osaamiselle ja määrälle.

Paimio ja Sauvo ovat tehneet sopimuksen viranomaistehtävän hoitamisesta, jonka nojalla Paimio vastaa työllisyyden kuntakokeilun toteuttamisesta myös Sauvon kunnan puolesta. Kuntien välillä on solmittu myös Työllisyydenhoidon yhteistoimintasopimus, jonka perusteella Paimio tuottaa Sauvon kunnalle kaiken muunkin työllisyydenhoidon palvelun.

Työmarkkinatuen kuntaosuus

Työmarkkinatuen kuntaosuuden määräytymisperusteet säilyvät ennallaan vielä vuodet 2023 ja 2024, mutta kuntien keinot vaikuttaa maksujen kehittymiseen heikkenevät selvästi vuoden 2023 alusta alkaen. Vuoden 2023 alussa aloittaneet hyvinvointialueet ottavat osaa aktivointisuunnitelmien laadintaan. Hyvinvointialueen organisointi ja resurssien riittävyys ovat keskeinen huolenaihe myös ensi vuonna, jotta kunnat saavat suunnitelmia asiakkailleen riittävän paljon ja riittävän nopeasti. Vuoden 2023 aikana yhteistyön käynnistämisessä hyvinvointialueen kanssa oli joitakin ongelmia.

Kunnat rahoittavat puolet omien kuntalaistensa työmarkkinatukikuluista sen jälkeen, kun työmarkkinatukipäiviä on kertynyt 300. Kun päivien kertymä ylittää 1000, kunnan maksuosuus on 70 prosenttia. Asiakkaan ollessa työllistymistä edistävän toimenpiteen piirissä, kuntaosuuden maksuvelvollisuus väistyy. Työllistymistä edistäviä palveluja ovat mm. työvoimakoulutus, kuntouttava työtoiminta ja työkokeilu. Asiakkaan ollessa aktivoituna tällaiseen toimenpiteeseen kunta säästää työmarkkinatukimenoissa keskimäärin 350-470 euroa kuukaudessa henkilöä kohti (4200-5600 eur/vuosi).

Kun asiakas onnistuu työllistymään 6-8 kuukauden työsuhteeseen, päivät nollautuvat ja kertymien laskenta alkaa alusta. Työssäoloehdon täyttäneet henkilöt saavat uudestaan työttömiksi joutuessaan ensin 300-500 päivää peruspäivärahaa tai ansiopäivärahaa ja, jos työttömyys vielä jatkuu, siirtyvät takaisin työmarkkinatuella.

Paimion kuntaosuuden maksut ovat olleet useiden vuosien ajan maakunnan selvästi pienimmät, kun maksut suhteutetaan kuntien asukasluukuun.

Toimintakeskus Apila

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen koki ison muutoksen vuonna 2023. Kunnat eivät voineet enää järjestää eivätkä tuottaa kuntouttavaa työtoimintaa. Tähän sisältyi suuri riski aktivointiasteiden putoamisesta sekä Kelan laskuttamien työmarkkinatukimaksujen kuntaosuuksien kohoamisesta.

Paimion kaupunki jatkaa Toimintakeskus Apilan ylläpitoa ja otti yhteistyökumppanikseen kuntouttavaa työtoimintaa tuottamaan oman yhdistyksensä Varsinais-Suomen Työllistämisen Tuki

Vartti ry:n. Yhdistys on hyväksytty yksityisten sosiaalipalveluiden tuottajaksi. Yhdistyksen avulla Paimio vältti pahimmat uhkakuvat.

Kohderyhmään kuuluvat asiakkaat saavat näin jatkossakin nopeasti työllistymistä edistäviä toimenpiteitä ja kaupunki pystyy vaikuttamaan työmarkkinatukimaksujen kehittymiseen. Yhdistys pyrkii pitämään ennallaan myös asiakkaiden sijoittumisen kaupungin muihin toimipisteisiin tarjoamalla heille riittävän tuen ja ohjauksen työtoiminnan aikana. Työtoiminta on sovittava asiakkaan työ- ja toimintakyvyn mukaisesti siten, että se on työmarkkinoille pääsyn kannalta mielekästä ja riittävän vaativaa. Työtoiminnan sisällön on oltava sellainen, että se parantaa asiakkaan elämänhallintaa ja tarjoaa jatkossa edellytyksiä työllistyä avoimille markkinoille. Työtoiminnan suunnittelu rakentuu aina asiakkaan yksilöllisten tarpeiden pohjalta ja sen vuoksi tarjottavan työtoiminnan valikoiman on oltava laaja.

Palkkatukityöllistäminen

Palkkatukilainsäädäntö muuttui oleellisesti vuonna 2023. Uudistus astui voimaan 1.7.2023. Palkkatukijaksojen kestot lyhenevät ja malli muuttuu monimutkaisemmaksi.

Palkkatukityösuhteiden tarjoaminen ja välittäminen kohderyhmään kuuluville asiakkaille on usein tehokkain tapa edistää heidän työllistymistään avoimille työmarkkinoille. Pitkään jatkuneessa työttömyysjaksossa muodostuu haasteeksi työttömyyden katkaiseminen. Lyhyelläkin työsuhteella edistetään asiakkaan jatkotyöllistymistä ja kohennetaan hyvinvointia sekä tulotasoa.

Yleistä

Työllisyydenhoidon vastuualue on isojen muutosten edessä jo ensi vuonna ja muutokset jatkuvat suurina myös tulevaisuudessa. TE-palvelut 2024-uudistus on historiallisen suuri muutos, jonka valmisteluun kunnissa on panostettava paljon.

Paimio on menestynyt työllisyydenhoidossa useiden vuosien ajan, kaikilla mittareilla ja kaikissa vertailuissa. Tulossa olevat muutokset ovat kuitenkin poikkeuksellisen suuria ja vaikutukset ennalta arvaamattomia. Paimion vahvuusiksi voidaan tulevinakin vuosina lukea hyvät toimintaresurssit, vahva osaaminen, oma yhdistys sekä oma yritys.

Paimio on saanut nauttia vuosien ajan alhaisista työttömyyslukuista, korkeasta aktivointiasteesta ja matalista työmarkkinatukimaksuista. Ensisijaisena tavoitteena on pitää edelleen kiinni näistä menestystekijöistä sekä kehittää uusia palveluja ja toimintatapoja tarpeen mukaan.

TE-palvelut 2024-uudistuksessa Paimion päämääränä on olla osaltaan vaikuttamassa järjestämisalueen syntymiseen ja sen organisaatorakenteeseen. Keskeinen tavoite uudistuksen toteutuksen suhteen on pitää lähipalveluiden tuottaminen ja tarjoaminen vahvasti kaupungin omassa hallinnassa.

Työllisyystilanteen kehitys koko maassa ja etenkin Varsinais-Suomessa on vuoden 2023 aikana kehittynyt hyvin vaikeiden koronavuosien jälkeen. Vuoden lopulla uusien työpaikkojen syntyminen on kuitenkin kääntynyt laskuun ja talouden näkymät muuttuneet taas epävarmoiksi. Pidemmällä aikavälillä toimivien työmarkkinoiden suurimmaksi esteeksi uhkaa kuitenkin muodostua osaavan työvoiman saatavuus ja avoimien työpaikkojen hidas täyttäminen. Ensisijaisena tavoitteena on jatkossakin pitää Paimion työttömyysaste selvästi maakunnan keskiarvon alapuolella, mutta huomio on suunnattava myös laajemmalle ja pyrittävä vaikuttamaan koko työssäkäyntialueen menestymiseen.

Paimion työttömyysaste oli heinäkuussa 2023 5,1% (2022 5,3%, 2021 6,9%).

Työmarkkinoiden kehitys ja Paimion työttömyysasteen myönteinen kehitys osoittavat, että oikeilla toimilla ja riittävällä panostuksella työttömyysasteeseen voidaan vaikuttaa lyhyelläkin aikavälillä.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia

Olennaiset toiminnalliset riskit

Talouskehitykseen ilmaantuneet pienet taantuman merkit, meneillään oleva Ukrainan sota, globaali inflaation kiihtyminen ja kuluttajien epävarmuus oman taloutensa suhteen luovat suuria epävarmuustekijöitä myös työllisyyskehityksen osalta.

Epävarmuuden jatkuessa taloudellinen toimeliaisuus ei lähde kasvuun ja se vaikuttaa ikävällä tavalla työllisyysnäkyymiin. Silloin pitkäaikaistyöttömien motivointi ja poluttaminen takaisin työmarkkinoille tulee olemaan vaikeaa.

Jatkuvan kouluttautumisen ja uudelleen kouluttautumisen merkitys korostuu tämän päivän työmarkkinoilla. Kannustimien luominen työhön ja koulutukseen hakeutumiseen on tärkeää, jotta yhteiskuntaan ei muodostu pysyviä rakenteita työttömien ja työssä käyvien välille. Erityistä huomiota on kiinnitettävä työttömyysjaksojen lyhentämiseen, nuorille tarjottaviin palveluihin ja sukupolvet ylittävän työttömyyden ehkäisyyn.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Työvoiman palvelukeskus pienentää työttömyysprosenttia (työttömyysaste-% vuoden viimeinen neljännes)	4,4	5,3	5,1	5	5
Työmarkkinatuen kuntaosuus pienentää maksuosuutta (Vuosittaiset maksut alle 12 €/asukas)	52 027	70 000	70 000	470 000	470 000
Palkkatukityöllistäminen. Tarjota työsuhde mahd. usealle tarvitsevalle ml. velvoitetyöllistetyt					
Määrärahalla palkatut henkilöt, yhteensä vuoden aikana	12	40	40	40	40
Työkuukausia yhteensä	69	175	175	175	175
Toimintakeskus Apila. Asiakkaiden nopea aktivoiminen ja ohjaaminen toimenpiteiden piiriin sekä aktivointiasteen kohottaminen					
Aktivointiaste-% kaikki joulukuun luvut (tmt-tukea saaneet)	68,5	65	65	65	65
300-499 pv	88,1	60	60	60	60
500-999 pv	84,2	80	80	80	80
yli 1 000 pv	83,3	85	85	85	85

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	235	349	353	0,9 %	25,1 %	399	400
Toimintakulut	- 731	- 970	- 1 035	6,7 %	20,8 %	- 2 275	- 2 296
Toimintakate/ jäämä	- 496	- 621	- 683	10,0 %	18,8 %	- 1 876	- 1 897
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 496	- 621	- 683	10,0 %	18,8 %	- 1 876	- 1 897

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	223	340	340		26,3 %	386	386
Toimintakulut	- 638	- 867	- 932	7,4 %	23,1 %	- 2 169	- 2 188
Toimintakate/ jäämä	- 415	- 528	- 592	12,2 %	21,3 %	- 1 783	- 1 802

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	12	10	13	31,9 %	2,2 %	13	13
Toimintakulut	- 94	- 103	- 104	0,7 %	5,4 %	- 106	- 108
Toimintakate/ jäämä	- 82	- 93	- 91	-2,5 %	5,9 %	- 93	- 95

Koulutuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Koulutuslautakunta on sekä henkilöstömäärältään että talouden kannalta kaupungin suurin lautakunta. Valtuustoon nähden sitovia tulosalueita on neljä: hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus sekä toisen asteen koulutus. Koulutuslautakunta vastaa yleissivistävien kasvatus-, opetus- ja koulutuspalveluiden järjestämisestä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluu varhaiskasvatuspalvelut, esi- ja perusopetus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä toisen asteen koulutus (Paimion lukio).

Paimion kaupunki järjestää esiopetuksen varhaiskasvatuksen yhteydessä, joten talousarviossa esiopetus sisältyy varhaiskasvatuksen tulosalueeseen. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sisältyy talousarviossa perusopetukseen. Lisäksi lautakunnan vastuualueelle kuuluvat sivistyspalvelujen yhteiset hallinto- ja tukipalvelut. Hallinnon henkilöstö (sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, palvelusihteeri, toimistosihteeri, hallinnon asiantuntija, TVT-koordinaattori ja digitutor) tukevat sivistystoimialan molempien lautakuntien (koulutuslautakunta sekä hyvinvointilautakunta) toimintaa.

Koulutuslautakunnan vastuulle kuuluvien tehtävien tulorahoitus perustuu pääasiassa valtionvarainministeriön hallinnoimiin peruspalvelujen valtionosuuteen ja vieraskuntalaisten opetuksen järjestämiseen liittyviin esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksiin, sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen (mm. lukiokoulutuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä vammaisopetuksen rahoitus). Näistä vain kotikuntakorvaukset näkyvät koulutuslautakunnan käyttötaloudessa; muut valtionosuustulot sisältyvät kaupungin saamiin valtionosuuksiin.

Tavanomaisen budjettirahoituksen rinnalla koulutuslautakunnan vastuualueeseen liittyy myös erillirahoitettua hanketoimintaa. Valtion rahoitus kuntien sivistystoimelle tulee osittain erilaisten kohdennettujen hankerahoitusten kautta. Erikseen haettavien valtionavustusten määrärahat kohdentuvat tiettyihin toimintoihin ja rahojen käytöstä on raportoitava, sen sijaan, että rahoitus tulisi yleiskatteellisena valtionosuutena, jonka käytöstä kunnat voivat päättää vapaasti. Paimio on hakenut hankerahoituksia aktiivisesti, ja osa kehittämishankkeista on usean koulutuksenjärjestäjän yhteisiä verkostohankkeita.

Talousarviota 2024 laadittaessa suurin hanke, jossa Paimion sivistyspalvelut on mukana, on hanke varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–2024, 31.7.2024 saakka. Paimio jatkaa myös vuonna 2024 jälkimmäistä vuottaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilukuntana ja saa täten erityisavustusta kaksivuotisen esiopetukseen kokeiluun, 31.5.2024 saakka ja erityisavustusta kaksivuotisen esiopetukseen kokeiluun 2022, käyttöaika 31.12.2024 saakka. Vistan koululla on hanke yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamisesta ja kehittämisestä vuosille 2023-2024, 31.7.2024 saakka. Paimion lukiolla on vuodelle 2024 useampia hankkeita, joista osa kansainväliseen toimintaan suunnattuja. Erillirahoitettujen hankkeiden toteutus menee lähes poikkeuksetta vähintään kahdelle tilikaudelle. Hankkeet budjetoidaan talousarvioon niin, että vaaditut omarahoitusosuudet tulevat hankkeen toteutuksen viimeiselle tilikaudelle.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	2 116	1 303	1 544	18,6 %	-13,5 %	1 575	1 607
Toimintakulut	- 24 154	- 25 948	- 28 668	10,5 %	9,3 %	- 29 991	- 30 649
Toimintakate/ jäämä	- 22 038	- 24 646	- 27 123	10,1 %	11,5 %	- 28 416	- 29 042
Poistot ja arvonalennukset	- 154	- 180	- 125	-30,5 %	-9,4 %	- 125	- 125
Tilikauden yli-/alijäämä	- 22 192	- 24 825	- 27 248	9,8 %	11,4 %	- 28 541	- 29 167

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	2 116	1 303	1 544	18,6 %	-13,5 %	1 575	1 607
Toimintakulut	- 21 132	- 22 755	- 25 077	10,2 %	9,3 %	- 26 329	- 26 913
Toimintakate/ jäämä	- 19 015	- 21 452	- 23 533	9,7 %	11,9 %	- 24 753	- 25 306

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot					-50,0 %		
Toimintakulut	- 3 022	- 3 193	- 3 590	12,4 %	9,4 %	- 3 662	- 3 735
Toimintakate/ jäämä	- 3 022	- 3 193	- 3 590	12,4 %	9,4 %	- 3 662	- 3 735

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Varhaiskasvatuksen yksityistämisen laajuus. Palveluiden kysynnän ennakoimattomuus.		Todennäköisyys 3 Vaikutus 2
Syyt:	Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat varhaiskasvatuksessa, palvelutarjontaa ei pystytä kaupungin omana toimintana sopeuttamaan riittävän joustavasti johtuen rajallisista tiloista ja resursseista.	
Seuraukset:	Yksityisen varhaiskasvatuksen toiminnan jatkuvuus; ko. toiminnan päättymisen myötä asiakkaat tulevat kaupungin oman toiminnan piiriin, jolloin resursseja on oltava toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:
Ennakointi ja henkilöstön koulutus.		varhaiskasvatusjohtaja
Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa.		
Lukiokoulutuksen vetovoimaisuuden hiipuminen		Todennäköisyys 3 Vaikutus 2
Syyt:	Lukiossa taloudelliset leikkaukset resursseihin voivat vaikuttaa nuorten haluun hakeutua omaan lähilukioon, koska vapaa hakeutumisoikeus toisen asteen opinnoissa säilyy jatkossakin.	
Seuraukset:	Opiskelijamäärän väheneminen vaikuttaa suoraan lukiokoulutuksen valtionrahoitukseen.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:

Lukiotoiminnan uudistaminen markkinointi ja näkyvyyden lisääminen.		lukion rehtori	
Operatiiviset			
Pandemia		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Kasvatus- ja opetuspalvelut perustuvat ihmisten väliseen toimintaan ja vuorovaikutukseen. Pandemia voi rajoittaa ja jopa estää tämän. Pandemia voi aiheuttaa myös henkilöstön jäämistä normaalia herkemmin pois töistä (esim. oireileva lapsi jää kotiin, huoltaja ei pääse töihin). Pandemian aikana työskentely lähikontaktissa lasten ja nuorten kanssa voi aiheuttaa henkistä kuormitusta ja huolta omasta terveydestä.		
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Henkilöstö valmiuden ylläpito siitä että etätööhön voidaan tarvittaessa siirtyä nopeasti. Uuden henkilöstön perehdytys etätöyöskentelyyn. Käytännön järjestelyt joilla minimoidaan tartuntavaaraa.		sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja rehtorit päiväkodinjohtajat	
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen		Todennäköisyys 3	Vaikutus 4
Syyt:	Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Erityinen haaste on varhaiskasvatuksessa, jossa muita tehtäväalueita enemmän myös henkilöstön vaihtuvuutta. Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot sekä mm. kelpoisten hakijoiden puuttuessa epäpätevän henkilöstön rekrytoinnista johtuvat määräaikaisten palvelussuhteet kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia.		
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Kaikki avoinna olevat virat/toimet pyritään täyttämään toistaiseksi voimassa olevina. Palkkausjärjestelmää ja -tasoa arvioitava varhaiskasvatuksessa. Esimiestyöhön panostaminen – hyvä ihmiset yksilöinä kohtaava henkilöstöjohtaminen; sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti Säännölliset kehityskeskustelut; aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.		päiväkodinjohtajat rehtorit sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja	
Palveluissa ei ole riittävästi vaihtoehtoja vähentämään tarvetta pienryhmille sekä opetuksen järjestämiseen kaupungin ulkopuolella.		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Erityisen tuen pienryhmät ovat käytännössä täynnä, mutta erityistä tukea tarvitsevien lasten suhteellinen määrä vaikuttaa olevan kasvussa. Kun oppilasmäärä absoluuttisena lukunakin kasvaa ja tukea tarvitsevia suhteellisesti keskitasoa enemmän, opetustoimintaa tulee resurssoida ja toteuttaa uudella tavalla niin, että välttyttäisiin oppilaiden sijoittelulta ja kuljettamiselta kaupungin ulkopuolella oleviin kouluihin.		
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Oman toiminnan resurssit erityisopetuksen koordinointiin ja konsultaatioon resurssien uudenlainen käyttö (mm. yhteisopettajuus samanaikaisopettajuus lisäys osa-aikaiseen erityisopetukseen uudenlaiset opetusryhmäjärjestelyt) ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet 2022-26		sivistysjohtaja rehtorit koordinoiva erityisopettaja	
Hallinnon ja esimiestyön organisaation rakenteet		Todennäköisyys 3	Vaikutus 3

Syyt:	Koulutuslautakunnan hallinnossa organisaation ohuus sekä päällekkäiset isot vastuut sekä sivistysjohtajalla että varhaiskasvatusjohtajalla, koulunjohtaja-rehtorien tehtävänkuvat sekä em. johtavien esimiesten työmäärä saattavat lisätä työn kuormittavuutta liiaksi, heikentää työssä jaksamista, pitkittää päätöksentekoa ja käsittelyaikoja sekä heikentää toiminnan suunnittelua ja johtamista.	
Seuraukset:	Työuupumus, keskeisten ja olennaisten työtehtävien jääminen hoitamatta, kun sijaistamisen resurssit ovat vähäiset.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	
Organisaatorakenteen toimivuutta ja tehtävänkuvia arvioitava ja kehitettävä organisaatiota suuntaan jossa johtamiselle ja kehittämistyölle jäisi riittävästi aikaa. Muutokset organisaatiossa vuoden 2023 aikana. Toimialajohtaja johtaa edelleen koko sivistystoimialaa jonka koko ja vastuu on kasvanut ja sen lisäksi myös sekä hallinnon tulosaluetta että kaupungin suurinta yksittäistä tulosaluetta perusopetusta.	sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja koulutuslautakunta	
Vahingolliset		
Ulkopuolisen toimijan aiheuttamat vaaratilanteet	Todennäköisyys 2	Vaikutus 1
Syyt:	Päiväkodeissa tai oppilaitoksissa mahdolliset ulkopuolisen tekijän aiheuttamat väkivallanteot tai vahingonteot	
Seuraukset:		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	
Ajantasaiset turvallisuussuunnitelmat ja varautumissuunnitelmat henkilöstön perehdytys ja ohjeistus turvallisuusasioihin koulutus säännölliset harjoitukset	sivistysjohtaja rehtorit päiväkodinjohtajat turvallisuusvastaavat varhaiskasvatusjohtaja	
Työtilat eivät ole turvalliset	Todennäköisyys 3	Vaikutus 1
Syyt:	Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja. Toimintojen siirto sisäilmaongelmien vuoksi väistötiloihin.	
Seuraukset:		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	
Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut. Kiinteistöjen kuntoon kiinnitetään huomiota ennakollisesti ja varaudutaan investoimaan myös uusia toimitiloja.	sivistysjohtaja tekninen johtaja ja kiinteistöpäällikkö muut esihenkilöt toimialalla työsuojelupäällikkö	
Suuronnettomuudet ja luonnonilmiöt	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Kaikissa toimintaympäristöissä tarvitaan sähköä sekä lähes kaikissa myös tietoverkkoa ja tietoliikenneyhteyksiä. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäminen on lakisääteistä myös poikkeusoloissa. Tulipalot, sähkökatkot, yms. haittaavat kohtuuttomasti toimintaa (mm. ylioppilaskirjoitukset kokonaan sähköisesti, keskeisten tietojärjestelmien (mm. Wilma) toimivuus)	
Seuraukset:		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	
Ajantasainen varautumissuunnitelma. Yhteistyö eri toimialojen kesken.	sivistysjohtaja	

		varhaiskasvatusjohtaja rehtorit päiväkodinjohtajat johtoryhmä	
Taloudelliset			
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen. Ostopalveluiden kustannusten ennakoidun suuri kasvu.		Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt:	Palveluiden järjestämisen tarve ei poistu tai vähene, mutta kaupungin taloudelliset toimintaedellytykset ovat heikentyneet. Toiminnan laadun heikentäminen, tarjonnan supistaminen sekä koulutuspalveluiden sisällölliset leikkaukset. Oppivelvollisuuden pidentymiseen valtion lupaama täysimääräinen rahoitus voi osoittautua riittämättömäksi suhteessa muutoksen aiheuttamiin todellisiin kustannuksiin, ja ainakin lähtökohtainen valtionosuusrahoitus on jo alimitoitettu todellisiin kustannuksiin nähden.		
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta. Talousraportit lautakunnan käsittelyssä säännöllisesti. Palveluiden kehittämisessä tehdään taloudellisten vaikutusten arviointia. Hankerahoitusten aktiivinen hankkiminen kehittämistyön mahdollistamiseksi.		sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja rehtorit päiväkodinjohtajat	

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue
Vastuuhenkilö

Hallinto
sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen

Toiminta-ajatus

Paimion kaupunki edistää kaupunkilaistensa kehitystä, oppimista, henkistä kasvua ja hyvinvointia tarjoamalla varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja lukion koulutuspalveluja. Lakisääteisiä ja lasten sekä nuorten tarpeiden mukaisia palveluja tuottaessa huolehditaan erityisesti laadusta, oikeudenmukaisuudesta, joustavuudesta sekä lapsi- ja nuorisokeskeisyydestä.

Koulutuslautakunnan alaisuudessa toimiva sivistyspalveluiden hallinto huolehtii sivistysosaston molempien lautakuntien – koulutuslautakunnan sekä hyvinvointilautakunnan – hallinnosta. Hallinnon vastuulla on mm. sivistyspalveluiden kirjaamo, asia- ja tiedonhallinta, arkistointi, esityslistat, pöytäkirjat, päätösten täytäntöönpano, talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut, hankkeiden hallinnointi ja seuranta, asiakaspalvelu, oppilasrekisterin ylläpito ja valtakunnallisten VARDAn ja KOSKI-tietovarantojen edellyttämät tehtävät sekä toimialan tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön kehittäminen varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Sivistyspalveluiden hallinnon tehtävä on muuttunut aiempien aikojen ”koulutoimenjohtamisesta” jatkuvaksi kehittämistyöksi erilaisissa verkostoissa, alati muuttuvan lainsäädännön seurannaksi, hankerahoitusten hakemiseksi, kehittämishankkeiden koordinoimiseksi, yhteistyön rakentamiseksi eri toimijoiden välille, uudistusprosessien johtamiseksi sekä ”siiloutuneiden” rakenteiden purkamiseksi, jotta yli hallintokuntarajojen ulottuvat palvelut ja prosessit saadaan toteutettua sekä toiminnallisesti järkevällä että kustannustehokkaalla tavalla.

Hallinnon henkilöstö (sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja (sivistysjohtajan sijainen), toimistosihteeri, opintosihteeri, hallinnon asiantuntija, TVT-koordinaattori ja digitutor) tukevat osaltaan sivistyspalveluiden molempien lautakuntien (koulutuslautakunta ja hyvinvointilautakunta) vastuualueiden toimintaa.

Sivistyspalveluissa jatkuva tavoite on yhteistyön lisääminen yli toimialue- ja hallintokuntarajojen. Eri hallinnonaloilla on yhtenäinen käsitys siitä, että ennakoiva toimintatapa on toiminnallisesti ja taloudellisesti oikea tapa toimia. Erityisesti tämä on korostunut vuonna 2023 Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) aloitettua toimintansa ja oppilashuollollisissa asioissa yhä vuoden 2024 aikana hallinnon tehtävissä kasvaa verkostoyhteistyön tekemisen merkitys ja tähän tarvittava työaika. Aiempaa suurempi osa kasvatus- ja opetuspalveluiden kokonaisuuden palveluista toteutetaan moniammatillisessa yhteistyössä niin, että palveluita toteuttaa kaupungin ja hyvinvointialueen henkilöstö yhdessä. Uusia yhdyspintoja on tullut mm. neuvolatoimintaan, perhekeskuspalveluihin sekä lastensuojeluun, joiden kanssa tehtävää yhteistyötä kasvatus- ja opetustoimialan johto koordinoi. Toiminnallisen moniammatillisen yhteistyön kehittäminen eteenpäin lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi on ollut keskeistä vuodesta 2023 alkaen ja moniammatillista yhteistyötä kehitetään jatkuvasti. Vuoden 2024 merkittävä tehtävä on saada luotua yhteisiä strategisia toimintamalleja ja entistä aukottomampaa yhteistyötä oppilaiden ja lasten tietosuoja-asiat laillisesti huomioiden.

Painopisteenä on jatkossakin yhteisöllinen hyvinvointityö. Hyvinvoiva lapsi ja nuori oppii koulussa ja viihtyy siellä. Tähän ajatukseen pohjautuvaa toimintakulttuuria on toimintayksiköissä kehitettävä yhä eteenpäin, ja otettava myös varhaiskasvatuksessa ja kouluissa aiempaa enemmän lapsi ja perhe

toiminnan keskiöön yleisten sekä yksilökohtaisten pedagogisten tavoitteiden rinnalle. Ennakoivan toimintatavan lähtökohtana on riittävät resurssit lasten ja nuorten kehityksen ja kasvun vuosille, jolloin korjaaviin sekä ongelmia ratkoviin toimenpiteisiin ei tarvita niin paljon resursseja. Haasteena Paimiossa ovat olleet paitsi lasten määrän kasvu, myös seudullisessa vertailussa korkea yksinhuoltajaperheiden määrä, pienituloisten lapsiperheiden osuus sekä keskimääräistä korkeampi erityisen tuen tarpeessa olevien lasten osuus.

Oppimisen tuen järjestämisen kehittäminen on saanut vauhtia, kun koordinoivan erityisopettajan virka perustettiin opetustoimeen, ja yhdeksän kunnan yhteisessä KONSTI-hankkeessa oppimisen tukea on kehitetty ja inklusiota edistetty. Varhaisen ja ennaltaehkäisevän tuen järjestämistä, kolmiportaisen tuen järjestämistä sekä vahvistettua myös sitouttavaa kouluyhteistyötä on kehitetty ja moniammatillisesti on luotu malleja mm. koulupoissaoloihin puuttumiseen. Hallinnon vastuulla on mahdollistaa kehittämistoiminta johtamalla ja koordinoimalla tehtäväalueajat ylittävää hanketyötä, sekä aktiivisella yhteistyöllä myös ylikunnallisesti pitää Paimio mukana seudullisissa kehittämisverkostoissa, seurata haettavissa olevia uusia kehittämisrahoituksia ja tukea käynnissä olevien hankkeiden toteutusta hankehallinnon ja loppuraportoinnin osalta. Päätösvaltaa oppilaan tuen määrittelyssä ja päätännässä on jaettu hallintosäännön muutoksella 1.8.2023 ja se mahdollistaa entistä sujuvampia tuenpäättösten prosessit esi- ja perusopetuksessa.

Monet hankerahoitukset ulottuvat useammalle kuin yhdelle tilikaudelle, joten talousarvioon on budjetoitu jo käynnissä olevat 2- tai 3-vuotiset hankkeet vuodelle 2024 niiden arvioiden mukaan. Hankkeiden määrärahat ovat pääasiassa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen hankkeiden kustannuspaikoilla, mutta hankehallinnon henkilöstöresurssit on budjetoitu keskitetysti hallinnon tehtäväalueella, ja monissa hankerahoituksissa hankehallinnon kustannuksia ei ole mahdollistakaan kohdentaa hankkeiden menoksi.

Hallinnon tehtäväalueelle kuuluu myös tieto- ja viestintätekniikan käytön kehittäminen. Kehittämistyötä viedään eteenpäin koulutuslautakunnan 22.4.2021 § 41 hyväksymän pedagogisen TVT-suunnitelman 2021-2025 mukaisesti TVT-koordinaattorin sekä digitutorin johdolla. Perusopetuksessa ja lukiossa digitutor-toiminta on jo vakiintunutta, ja esiopetuksen sekä varhaiskasvatuksen digitutor-toiminta on saatu käyntiin erillisellä hankerahoituksella, ja tätä työtä jatketaan omarahoitteisesti.

Suurimmat investointihankkeet koulutuslautakunnan vastualueilla liittyvät kasvavan kaupungin tilatarpeisiin niin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa kuin liikuntatilojen riittävyyteen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, peruskoulujen ja lukion tarpeisiin.

Jo aiemmin on suunniteltu Vistan koulun peruskorjausten jatkumista (2-sali sekä Puukoulu odottavat vielä), mutta näiden osalta akuuttia kiirettä ei kuitenkaan ole. Investointimäärärahaa on oltava myös oppimisympäristöjen pitämiseen ajan tasalla niin kalusteiden kuin muun välineistön osalta.

Kriivarin ja Hanhijoen koulujen sekä päiväkotien peruskorjauksiin tulisi valmistautua noin 5 – 10 vuoden kuluessa, mutta nämä toimet eivät ole akuutteja taloussuunnitelmavuosien 2024 – 2025 aikana. Ennen em. peruskorjauksia tulisi toteuttaa Kriivarin koulun laajennus, jonka avulla (ja laajennusosan toteutuksen jälkeen toteutettavan Kriivarin koulun peruskorjauksen myötä) koulu olisi mahdollista kasvattaa ns. kaksisarjaiseksi (= koulu, jossa kaikilla vuosiluokilla 1 - 6 on kaksi rinnakkaisluokkaa). Koulun kaksisarjaistaminen on aloitettu ja nk. paviljonki-opetustila on otettu käyttöön syksyllä 2023. Paimion kaupungin jo toteutunut väestönkasvu sekä oppilasmäärän kasvu, ja tulevien vuosien oppilasennusteet ovat johtaneet tilanteeseen, jossa kaikkien neljän peruskoulun tilat ovat täydessä käytössä. Kriivarin koulun paviljongin käyttöönotto syksyllä 2023 on auttanut perusopetusikäisten oppilaiden toimivampaan sijoitteluun myös alueen lähikouluna ja kuljetusoppilaiden tasaajana.

Liikuntatilojen tarve on Vistan koulussa kasvava johtuen koulun kasvaneesta oppilasmäärästä (syksyllä 2023 oppilaita on 849). Tästä johtuen esillä olleet suunnitelmat liikuntahallin toteuttamisesta Paimioon ovat erittäin tarpeelliset, jotta esiopetuksen, koulujen ja lukion arkeen voidaan osoittaa riittävästi tilaa eri liikuntasaleista. Nykytilanteessa ylioppilaskirjoitukset vievät Jokelan koululta liikuntasalin kokonaan kahdesti vuodessa ylioppilaskirjoitusten ajaksi. Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttöön ei koulujen salivuoroja pystytä antamaan niin paljon kuin olisi tarpeen, ja Vistan koulussa perusopetuksen sekä valmistavan opetuksen liikuntatuntien pitoon nykyiset liikuntasalit eivät jatkossa enää riitä.

Resurssimuutokset

Sivistyksen hallinnossa ei ole tarvetta henkilöstö- tai henkilöstön resurssimuutoksille.

Toiminnalliset tavoitteet

- Oppivelvollisuuden pidentämisen aiheuttamien koulutuksen järjestäjän sekä asuinkunnan valvonta- ja ohjausvastuiden selkeyttäminen ja riittävien resurssien turvaaminen oppilaanohjaukseen.
- Hallinto turvaa toimialan rahoitusta ja kehittämistyötä hanketoiminnan avulla.
- Johtamisen vahvistaminen erityisesti varhaiskasvatuksessa, mutta myös perusopetuksen ja moniammatillisen yhteistyön kehittämisessä. Jaetun johtajuuden malli kasvatus- ja opetustoimen keskeisten vastuualueiden kehittämiseen (opetussuunnitelmatyö, laatutyö ja arviointi, pedagoginen tuki ja erityisopetuksen koordinaatio, nivelvaiheyhteistyö TVT-kehittäminen, turvallisuus, varautuminen, lukemaan innostaminen, kulttuurikasvatus).
- Paimion varhaiskasvatuksen ja opetustoimen TVT-suunnitelman 2021 – 2025 toimenpiteiden täytäntöönpano.
- Oppimisen tuen kehittämissuunnitelman toimenpiteiden täytäntöönpano 2022 - 2026.
- Tulevien investointihankkeiden valmistelu sivistystoimen näkökulmasta.
- Verkostotyöskentely sote-uudistuksen toteuduttua. Kaupungin oman opiskeluhuollon ohjausryhmätyöskentelyn kehittäminen ja osallistuminen maakunnalliseen ja lähikuntien kanssa yhteiseen alueelliseen kehittämiseen.
- Toimialan hallinnon sisäisten prosessien kehittäminen (sähköinen arkistointi, sähköinen allekirjoitus, tiedonhallintalain vaatimukset, digitaaliset palveluprosessit) ja hallinnon asiantuntijan resurssin kohdentaminen osittain koko kaupungin tason kehittämistyöhön.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	98	9		-100,0 %	-50,0 %		
Toimintakulut	- 1 038	- 552	- 534	-3,2 %	-24,3 %	- 545	- 556
Toimintakate/ jäämä	- 939	- 543	- 534	-1,6 %	-21,6 %	- 545	- 556
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 939	- 543	- 534	-1,6 %	-21,6 %	- 545	- 556

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	98	9		-100,0 %	-50,0 %		
Toimintakulut	- 984	- 498	- 497	-0,4 %	-24,8 %	- 506	- 517
Toimintakate/ jäämä	- 886	- 490	- 497	1,4 %	-22,0 %	- 506	- 517

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 54	- 53	- 38	-29,1 %	-15,0 %	- 39	- 39
Toimintakate/ jäämä	- 54	- 53	- 38	-29,1 %	-15,0 %	- 39	- 39

Tulosalue

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö

Varhaiskasvatusjohtaja Tuulia Tamminen

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelujen tehtävänä on järjestää kaupungissa lapsiperheiden tarpeita vastaavia laadukkaita palveluja. Varhaiskasvatuksessa tuetaan perheiden kasvatustehtävää. Lapsia ohjataan terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin sekä tuetaan heidän persoonallisuutensa ja taitojensa tasapainoista kehitystä yhdessä kotien kanssa. Lapsella on mahdollisuus tutkia asioita ja ilmiöitä sekä hankkia tietoja, taitoja, kokemuksia ja elämyksiä sekä fyysisesti että psyykkisesti turvallisessa kasvatusympäristössä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimiossa on kuusi kunnallista päiväkotia, jotka sijaitsevat eri puolilla kaupunkia. Hoitajan kotona toimivia perhepäivähoitoryhmiä on 15 (21.9.2023). Lempilän päiväkodin, ns. Pikku-Lempilän tiloissa toimii perhepäivähoidon varahoitoryhmä. Yksityisen varhaiskasvatuspalvelun piirissä on neljä päiväkotia, yksi ryhmäperhepäivähoitoyksikkö ja yksi perhepäivähoitaja. Paimiolaisia lapsia on myös muissa kunnissa sekä kunnallisessa että yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen piirissä on 80% paimiolaisista vuosina 2016-2022 syntyneistä lapsista. Kotihoidontuen piirissä on vuoden 2023 aikana ollut keskimäärin 105 lasta. Kaupunki tukee MLL:n perhekeskuksen toimintaa kevyempien varhaiskasvatuspalvelujen tarjoamisessa. MLL:n toiminta on avointa varhaiskasvatusta ja täydentää siten Paimion kaupungin varhaiskasvatuspalveluja lapsiperheille.

Valtakunnallisesti varhaiskasvatuksen toimintaympäristöä on kuluvana vuonna kuvastanut pula koulutetusta henkilökunnasta. Tämä tilanne vallitsee myös Paimion varhaiskasvatuksessa. Erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi on ollut hyvin vaikeaa ja useisiin opettajan tehtäviin ei ole saatu kelpoisuusehdot täyttävää työntekijää. Näihin avoimeksi jääneisiin tehtäviin on siirretty kaupungin palveluksessa olevia varhaiskasvatuksen lastenhoitajia. Syksyn kuluessa myös muihin avoimiin varhaiskasvatuksen määräaikaisiin tehtäviin on ollut haasteellista saada rekrytoitua työntekijöitä. Lisäksi koronapandemian jälkimainingeissa henkilöstön voimavarat ovat olleet vähissä. Työyhteisöissä on havaittavissa uupumusta ja muuta jaksamiseen liittyvää oireilua. Tämä tilanne haastaa varhaiskasvatuspalveluja työnantajana. Jotta pystymme rekrytoimaan ja pitämään kiinni koulutetuista ja tehtävänsä sitoutuneista työntekijöistä, tulee erityisesti henkilöstön hyvinvoinnista, työskentelyolosuhteista ja palkkauksesta huolehtia.

Kunnallisissa päiväkodeissa on saatavilla hajanaisia päiväkotipaikkoja ja myös yksityisissä päiväkodeissa. Lempilän päiväkodissa on isommille lapsille paikkoja ja tavoitteena on siirtää vuodenvaihteessa 5-6-vuotiaiden lisäksi 4-vuotiaita Lempilän Keskitaloon. Vuoden 2024 alkuun hakemuksia on avoimena noin 20. Suurin tarve on alle 3-vuotiaiden paikoista ja tämän vuoksi lapsiryhmistä on monissa päiväkodeissa tehty sisarusryhmiä ja siirretty syksyllä 3-vuotta täyttäneitä jo valmiiksi ns. isojen lasten ryhmiin. Tarve uudelle päiväkotiyksikölle on ilmeinen ja Oinilan päiväkodin suunniteltu valmistumisaika on vuodenvaihte 2024-2025. Uuden päiväkodin avulla pystyttäisiin muun muassa vastaamaan alle 3-vuotiaiden paikkojen lisäämiseen sekä palveluverkoston kehittämiseen. Uuden päiväkodin avulla olisi myös mahdollista siirtää integroitu erityisryhmä Oinilan päiväkodin esteettömään päiväkotiympäristöön. Uuden päiväkodin operoinnista (kunnallinen/yksityinen) päätetään viimeistään vuoden 2024 alussa. Esiopetusikäisten lasten määrä vähenee syksyllä 2024 määrällisesti reilun ryhmällisen verran.

Vieraskielisten lasten määrä varhaiskasvatuksessa selvästi kasvanut vuonna 2023. Näistä lapsista

suuri osa on Ukrainasta Suomeen tulleita. Yhteisen kielen puutuminen haastaa varhaiskasvatuksen ja kodin välistä yhteistyötä ja tulkkipalveluita tullaan tarvitsemaan paljon enemmän aikaisempaan verrattuna. Varsinaista suomi toisena kielenä (S2) -opetusta Paimion päiväkodeissa ei anneta, mutta sen mukaista toimintaa kuitenkin järjestetään. Tätä osa-aluetta tulee kehittää ja henkilökunnan valmiuksia edistää täydennyskoulutuksen avulla. Hanke varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–2024 on sekä perusopetuksen että varhaiskasvatuksen osalta kohdistettu resurssiopettajien palkkaamiseen. Varhaiskasvatuksessa resurssiopettajan tehtäviin kuuluu muun muassa lasten kielellisen kehityksen tukeminen ja S2-opetus.

Inklusiivisen opetuksen ja kasvatuksen kysymykset ovat ajankohtaisia myös varhaiskasvatuksessa. Niihin syventyminen vaatii koko työyhteisön panostusta. Inklusiivinen kasvatusympäristö on avoin ja tukee kaikkien lasten moninaisuutta. Asiantuntijoiden mukaan käsitys inklusiosta muovautuu vuorovaikutuksessa, ja se on sidoksissa paikkaan, aikaan ja ihmisiin, jotka yhteisössä työskentelevät. Työkulttuuri ilmentää työyhteisön arvoja, jotka vaikuttavat puolestaan inklusion toteutumiseen. Yhteisön ihmis- ja oppimiskäsitykset vaikuttavat siihen, miten kasvatusta ja opetusta järjestetään päiväkotiyhteisössä. Paimiossa on lähdetty tutkimaan ja kehittämään varhaiskasvatuksen toiminta- ja johtamiskulttuuria kohti inklusiota Velho-hankkeen puitteissa Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän hankeavustuksen tuella. Hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun saakka ja vuoden 2024 tavoitteena on saada ylläpidettyä ja kehitettyä inklusiivista varhaiskasvatusta yhä edelleen. Tarkoituksena on lisätä henkilökunnan tietoisuutta ja ymmärrystä inklusiivisesta toimintakulttuurista, johon kuuluu muun muassa yhdenvertaisuus, moninaisuuden arvostaminen, sosiaalinen osallisuus, yhteisöllisyys ja oikeus saada tarvitsemaansa tukea. Inklusiolla turvataan kaikkien oikeus olla yhteisön jäseniä ilman ehtoja. Toinen hankkeen osa-alue on ollut Paimion varhaiskasvatuksen velho-toiminnan kehittäminen. Vuonna 2023 vakinaistetut velhot (3) eli varhaiserityiskasvatuksen hoitajat ovat tukemassa inklusion ja lapsen tuen toteutumista ja omalta osaltaan varmistamassa myös pedagogisesti laadukkaamman varhaiskasvatuksen toteuttamisen. Lisäksi velhot työskentelevät kiinteässä yhteistyössä erityisopettajien kanssa.

Lakiuudistus varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oikeudesta tarvitsemaansa pedagogiseen tukeen sekä varhaiskasvatuksessa annettavan tuen rakenteista tuli voimaan 1.8.2022. Tuki toteutuu kolmitasoisena yleisenä, tehostettua tai erityisenä tukena, jota on annettava lapselle heti, kun tuen tarve havaitaan. Lakimuutoksen myötä lasten tarvitseman tuen varmistamiseksi varhaiskasvatyksiköissä edellytetään riittävää varhaiskasvatuksen erityisopetuksen ja muun opetuksen ja kasvatuksen resurssia. Paimion varhaiskasvatuksessa vahvistettiin vuonna 2023 erityisopettajaresurssia palkkaamalla yksi uusi konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Tuen päätösprosesseja ja yksityisen varhaiskasvatuksen tuen tarpeiden, päätösten ja rahoituksen järjestämistä on sujuvoitettu ja kirjattu palvelusetelissäntökirjaan (päivitys ltk 5.9.2023).

Asiakasmaksujen valtakunnalliset muutokset vuonna 2022 ja 2023 sekä paikalliset palvelusetelin arvon päivitykset, tuen päätösten maksatus ja alle 3-vuotiaiden lasten palvelusetelikertoimen muutos ovat merkinneet varhaiskasvatustoimiston laskutuksen merkittävää lisätyötä. Kunnallinen laskutus on tavoiteaikaa perässä noin 3kk.

Resurssimuutokset

Päiväkoteihin on tällä hetkellä palkattu neljä varhaiskasvatuksen ryhmäavustajaa sellaisiin ryhmiin, joissa esiintyy vaativaa tuen tarvetta. Yksi akuutti avustajan lisäystarve on Tapiolan päiväkotiin kuntaan kesken kauden muuttaneen, jo aiemmin avustajapalveluita saaneen lapsen tarpeisiin. Kaikki edellämainitut 5 avustaja-tehtävää ovat määräaikaisia ja niitä hyödynnetään vain erityisen tarpeen perusteella. Näistä tehtävistä yhdelle on varattu vuodelle 2024 rahoitus toukokuun loppuun

saakka ja neljälle esitetään rahoitusta koko vuodeksi.

Pikku-Lempilän tilapäinen lapsiryhmä on budjetoitu jatkumaan myös koko vuoden 2024 ajan. Perhepäivähoito hoitomutona vähenee vuosi vuodelta ja tarve alle 3-vuotiaiden hoitopaikoille on lisääntynyt ja yhä lisääntymässä. Pikku-Lempilän Leppäkertut-ryhmässä toimii 3 kasvatusvastuullista työntekijää, joista kaksi on hoitajaa ja yksi opettaja.

Lempilä-Hanhijoki päiväkotien yhteisen varahenkilön palkkaamiseen tarve määräaikaaisesti 31.5.2024 asti, varaus myös syyskaudelle.

Tapiolan päiväkodin vuorohoitoresurssia on tarvetta lisätä viidestä hoitajasta kuuteen, koko vuodelle. Tapiolan päiväkodissa on tarve vakinaistaa toinen nyt määräaikaaisena toimiva varahenkilö 1.1.2024 alkaen.

Varhaiskasvatustahallinnon tehtävät ovat valtakunnallisesti ja paikallisesti laajentuneet, joka on lisännyt varhaiskasvatuksen palveluohjauksen ja varhaiskasvatusohjaajan työmäärää. Toisen varhaiskasvatusohjaajan tarve lasten sijoittelussa sekä perhepäivähoidon ja sen varahoitoyksikkö Käenpesän esihenkilönä jatkuu suunnitelmien mukaan myös tulevana vuonna.

Osa

varhaiskasvatustahallinnon palkoista pystytään rahoittamaan kaksivuotisen esiopetuskokeilun rahoituksella ja vastaamaan täten hallinnollisiin tarpeisiin, joita 2-vuotisen esiopetuskokeilun raportointi ja kehittäminen edellyttää.

Toiminnalliset tavoitteet

Paimion varhaiskasvatuspalveluiden vetovoimaisuuden ja pitovoiman säilyttäminen työnantajana

Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista siten, että koulutettu ja osaava henkilökunta pysyy päiväkodeissa. Rekrytoinnissa pyritään kilpailemaan Paimion vahvuuksilla, jotta kaupunkiin saadaan edelleen osaavia varhaiskasvatuksen ammattilaisia.

Varhaiskasvatuksen inklusiivisen toimintakulttuurin kehittäminen lapsille tarjottavan tuen varmistamiseksi Velho-hankkeen päättyessä

Ylläpidetään olemassa olevaan lasten tarvitsemaan tukeen kohdistettua henkilöstöresurssia. Tarjotaan varhaiskasvatuksen henkilöstölle koulutusprosessi inklusiivisen toimintakulttuurin kehittämiseksi.

Kirjaston lukutaidon palikat-hankkeeseen osallistuminen ja lasten kielellisten taitojen sekä kirjastoaktiivisuuden kehittämistyö.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	748	367	477	30,0 %	-18,1 %	486	496
Toimintakulut	- 9 347	- 10 173	- 10 886	7,0 %	8,2 %	- 11 604	- 11 836
Toimintakate/ jäämä	- 8 599	- 9 806	- 10 410	6,2 %	10,5 %	- 11 118	- 11 340
Poistot ja arvonalennukset	- 19	- 41	- 22	-45,7 %	8,3 %	- 22	- 22
Tilikauden yli-/alijäämä	- 8 618	- 9 847	- 10 432	5,9 %	10,5 %	- 11 140	- 11 362

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	748	367	477	30,0 %	-18,1 %	486	496
Toimintakulut	- 8 535	- 9 261	- 9 865	6,5 %	7,8 %	- 10 562	- 10 773
Toimintakate/ jäämä	- 7 787	- 8 894	- 9 388	5,6 %	10,3 %	- 10 076	- 10 277

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot					-50,0 %		
Toimintakulut	- 812	- 912	- 1 022	12,0 %	12,9 %	- 1 042	- 1 063
Toimintakate/ jäämä	- 812	- 912	- 1 022	12,0 %	12,9 %	- 1 042	- 1 063

Tulosalue
Vastuuhenkilö

Perusopetus
sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuksen korkea laatu on keskeisellä sijalla. Erityistä huomiota voimavarojen kohdentamisessa kiinnitetään siihen, että oppilaat saavat mahdollisimman tasavertaiset oppimismahdollisuudet koko kaupungin alueella. Opetus edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion perusopetukseen kuuluu neljä peruskoulua, jotka antavat yleisopetusta. Vistan koulu on vuosiluokkien 1-9 yhtenäiskoulu ja kolme muuta peruskoulua antavat yleisopetusta vuosiluokilla 1-6. Kolmessa koulussa annetaan tällä hetkellä myös luokkamutoista erityisopetusta, joiden tarvetta on suunnitelmallisesti vähennetty laaja-alaisten erityisopettajien palkkaamisen ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelman myötä. Hanhijoen koulussa on vaativan erityisen tuen luokat (3). Vistan yhtenäiskoulun alaisuudessa on lisäksi kaksi sivutoimipistettä Paimiossa toimivien lastensuojeluyksiköiden yhteydessä.

Lukuvuonna 2022–2023 Paimiossa oli perusopetuksen vuosiluokilla 1–9 toistasataa oppilasta enemmän kuin viisi vuotta sitten. Vuodesta 2014 vuoteen 2020 jatkunut oppilasmäärän melko voimakas kasvu on hieman tasaantunut, mutta oppilasmäärä jatkaa kasvuaan. Alla olevissa luvuissa ei ole mukana perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita eikä kaksivuotisen esiopetuskokeilun (2021-2024) lapsia, jotka osaltaan ovat myös lisänneet esi- ja perusopetuksen hallinnon työmäärää.

Syksyllä 2023 perusopetuksen 1. luokalla aloittavien ikäluokalle tarvittiin seitsemän opetusryhmää, jotta opetusryhmien koko pysyi keskimääräisen n. 19-20 oppilaan suuruisena. Kriivarissa aloitti koulun kaksisarjaistamisen. Lisäksi oppilasmäärän kasvussa huomionarvoista on ollut yläkoulun (lk 7-9) oppilasmäärän kasvu, joka on haastanut sekä Vistan koulun opetustilojen riittävyyttä että opetusresurssien ja opinto-ohjauksen riittävyyttä. Tarvetta on ilmennyt myös erityisopetuksen uudelleen järjestelyihin ja mahdollisen klinikkamutoisen opetuksen järjestämiseen vuonna 2024.

Paimiossa tulee turvata opetusryhmien kokoa myös siltä osin, että kaupunkiin muuttaa uusia oppilaita kesken peruskouluvuosien. Viimeisten viiden vuoden aikana ikäluokkien kasvu on ollut noin +2 oppilasta per ikäluokka per vuosi. Koulun aloittavien 1.-luokkalaisten oppilaiden opetusryhmät olisivat pidettävät riittävän pieniä, jotta niihin voidaan ottaa myös uusia oppilaita.

Jokelan koulun rehtorin tehtävä muutettiin 1.8.2023 alkaen virkarehtoriksi. 2024 budjettiin on lisätty virkarehtorijärjestelmän mukana tuoman tarpeen johdosta päätoimisen tuntiopettajan (luokanopettaja) virka.

Tilastotietoa oppilaiden määrästä

TILASTOINTI 20.9.2023

Koulu	lk	lk	lk	lk	lk	lk	lk	lk	lk		Valmot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Hanhijoki, yleisopetus	20	17	20	19	22	22				120	
Hanhijoki, pienryhmät	4	3	2	1	2	3		4	3	22	
Jokela, yleisopetus	42	42	38	48	45	43				258	1
Jokela, pienryhmät						2				2	
Kriivari, yleisopetus	37	22	22	22	19	37				159	
Vista, yleisopetus	56	55	61	56	66	41	150	130	118	733	9
Vista, pienryhmät		7	12	9	9	2	14	16	13	82	
Vista, 9X (muualla koulussa)									2	2	
Vista, Veikkarin pienryhmä	0	0	0	0	0	0	1	3	7	11	
Vista, Paimiomarkin pienr.	0	0	0	0	0	1	3	1	0	5	
Yleisopetus yhteensä	155	136	141	145	152	143	150	130	118	1270	
Pienryhmät yhteensä	4	10	14	10	11	8	18	24	25	124	
Yhteensä	159	146	155	155	163	151	168	154	143	1394	

Yläkoululaiset yhteensä	465	
--------------------------------	-----	--

Perusopetus yhteensä	1394
-----------------------------	-------------

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien määrä

Aamukerho	15
Hanhijoki	25
Jokela	31
Kriivari	27
Vista	40
Yhteensä	138

Erityisluokkaopetuksen sijasta osa erityistä tukea tarvitsevista lapsista on voinut käydä koulua tuetusti yleisopetuksen ryhmissä. Perusopetuksessa aloitettu oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaiset erityisopettajien lisäykset perusopetukseen toteutettiin 1.8.2023 alkaen viiden laaja-alaisen erityisopettajan lisäresurssoinnilla. 1.8.2024 kehittämissuunnitelmaa on tavoitteena laajentaa erityisopetuksen resurssoinnilla; tavoitteena on saada Vistan koululle kolmen uuden erityisopettajan virat, Kriivarin koululle yhden uuden erityisopettajan virka (siirretty vuoden 2023 talousarviosta) sekä Jokelan koululle yhden uuden erityisopettajan virka.

Erityisopetuksen järjestämiseen liittyvät kysymykset sekä perusopetuksen että lukiokoulutuksen osalta ovat myös osa oppivelvollisuuden pidentämistä koskevaa kokonaisuutta, jossa koulutuksen järjestäjän on huomioitava tehostettu opinto-ohjaus perusopetuksen 8. ja 9. luokilla jo perusopetuksen aikana. Tämä on vaatinut lisäystä Vistan koulun opinto-ohjaajaresursseihin. Lisäksi Paimio on mukana oppilashuollon seudullisessa kehittämishankkeessa, jossa kehitetään erityisesti nivelvaihetta perusopetuksesta edelleen toiselle asteelle tai muihin nivelvaiheen koulutuksiin. Nyt kahden ikäluokan (2005 ja 2006 syntyneet) kokemuksen myötä on selvää, että oppivelvollisuuden

pidentämisestä aiheutuu myös lisätyötä (Valpas-rekisterin seuranta, ilman opiskelupaikkaa olevien nuorten asioiden selvittely kuntavalvojan roolissa yhdessä huoltajien kanssa, uudelleenohjaus opintonsa keskeyttäneille ja hallinnolliset päätökset mm. oppivelvollisuuden määräaikaisesta keskeyttämisestä sekä tarvittaessa opiskelupaikan osoittaminen), jossa tarvitaan peruskoulujen opinto-ohjaajien työpanosta myös peruskoulunsa jo päättäneiden nuorten asioiden hoitamiseen.

Suunnitelmissa on, että vuonna 2023 alkanut ProKoulu-toiminta jatkuu ja laajenee kaikkiin Paimion peruskouluihin. ProKoulu on tutkimustietoon perustuva käyttäytymisen ongelmien ennaltaehkäisemiseen kehitetty koko koulun toimintamalli, jota on kehitetty opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopiston sekä Niilo Mäki Instituutin yhteistyönä.

Opetuksen perinteisten "peruspuitteiden" eli rakennusten ja henkilökunnan lisäksi huomiota on kiinnitettävä opetus- ja oppimisympäristön digitalisaatiokehitykseen. Kehityskulkua viedään eteenpäin niin, että 6. vuosiluokan aloittavat oppilaat saavat käyttöönsä henkilökohtaiset päätelaitteet jälleen syksyllä 2024, kuten on toimittu jo vuosina 2022-2023. Opetus siirtyy enemmän digitaalisiin ympäristöihin ja myös oppimisanalytiikka ja oppimistulosten seuranta tukevat oppilaiden arviointia, jonka tulee entistä vahvemmin perustua perinteisten kokeiden sijaista "jatkuvaan näyttöön". Tavoitteena on jatkossa kehittää myös oppimisen arvioinnista saatavaa tietoa tiedolla johtamisen välineeksi opetuksen järjestäjän päätöksiin resurssien määrittelyssä ja kohdentamisessa. Oppilaiden edelleen digitalisoituvampi opiskelu on edellyttänyt pedagogisen osaamisen lisäämistä opetushenkilökunnalta ja henkilöstöresursseja esimerkiksi digitutoreilta. Erityisesti Vistan koulun osalta lisääntyneestä digi-pedagogiikasta ja laitemääristä johtuen, tarve koulun lisähenkilöstöresurssille voi tulla ajankohtaiseksi jo vuonna 2024.

Paimion perusopetuksessa on menossa useita hankkeita, joista kaikissa on harkittu vakavasti hankkeeseen lähtö ja resurssointi. Valtionavustusta on saatu varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen koronaepidemian vaikutusten tasoittamisen-hankkeelle vuosille 2022-2024 ja käyttöaika on 31.7.2024 saakka. Tämän hankkeen puitteissa on palkattu Paimion perusopetukseen 3 resurssiopettajaa ja varhaiskasvatukseen yksi resurssiopettaja. Valtionavustus on tarkoitettu koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, lapsen oppimisen ja kehityksen tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen varhaiskasvatuksessa sekä oppimiseen, oppilaanohjaukseen, hyvinvointiin ja tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen esi- ja perusopetuksessa.

Paimion perusopetuksessa on alkanut myös 1.8.2023 alkaen yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistaminen ja kehittäminen vuodelle 2023 - hanke. Tällä hankerahoituksella ollaan palkattu hyvinvointikoutsit ja hyvinvoinnin kehitystyötä edistetty yläkoulussa. Hankkeen käyttöaika on 31.7.2024 saakka.

Toisen kunnan isännöimänä Paimio osallistuu seuraaviin pienempiin hankkeisiin:
Älytutor-hanke: Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen esi- ja perusopetuksessa 2023 ja Oppimisanalytiikka avuksi oppimiseen - osa 3.

Resurssimuutokset

Perusopetukseen esitetään seuraavat resurssimuutokset:

Oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaiset erityisopettajien lisäykset perusopetukseen 1.8.2024 alkaen; Vistan koululle kahden uuden laaja-alaisen erityisopettajan virat sekä aiemmista suunnitelmista poiketen erityisopettajan virka jo 1.1.2024 alkaen ns. klinikkaopetukseen. Kriivarin koululle yhden uuden erityisopettajan virka (siirretty vuoden 2023 talousarviosta).

Jokelan yhden uuden erityisopettajan virka.

Jokelan koulun budjettiin on lisätty virkarehtorijärjestelmän mukana tuoman tarpeen johdosta päätoimisen tuntiopettajan (luokanopettaja) virka.

Toiminnalliset tavoitteet

- Perusopetuksessa aloittavien oppilaiden opetusryhmien koko pysyy maltillisena
- Laaja-alaisen erityisopetuksen turvaaminen jatkossakin kaikkiin kouluihin
- Oppimisen tuen opetusjärjestelyiden kehittäminen ja inklusion vahvistaminen esi- ja perusopetuksen kokonaisuudessa
- Kolmiportaisen tuen vahvistaminen erityisesti jo yleisen ja tehostetun tuen vaiheessa
- Opinto-ohjauksen vahvistaminen oppivelvollisuuden pidentämisestä johtuvien lisävelvoitteiden hoitamiseksi
- Henkilökohtaisten päätelaitteiden (PC) käyttöönotto 6.-luokkalaisille syksystä 2022 alkaen, sekä TVT-suunnitelman mukaisten muiden toimenpiteiden toteutus
- Oppilaiden osallisuuden ja kouluviihtyvyyden lisääminen, opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen

9-vuotisen perusopetuksen opetuksen kustannukset €/oppilas OPH:n tilastoista (Paimio ja kuntien keskiarvokustannus):

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Paimio	4840	4888	4750	4633	4419	4491	4468	4497	4409	4804
muutos-% vuodessa	4,2	1,0	-0,3	-2,5	-4,6	1,6	-0,5	0,6	-2,0	9,0
kunnat ka	4957	4987	5011	4988	4859	4923	5096	5141	5330	5528
muutos-% vuodessa	2,8	2,3	0,6	0,5	-0,5	-2,8	1,3	3,5	0,9	3,7

Tavoitteena on, että perusopetuksen kustannukset pysyvät edelleen valtakunnallisen keskiarvon alapuolella. Satsausta perusopetukseen opetusresurssien lisäämiseen kuitenkin nyt esitetään, koska Paimio on käyttänyt v. 2020 rahaa oppilasmäärän mukaan suhteutettuna n. 825 000 € vähemmän kuin mikä on se taso, jonka Suomen kunnat ovat keskimäärin rahaa käyttäneet perusopetuksessa varsinaisen opetuksen järjestämiseen.

Käyttökustannukset yhteensä €/oppilas (ei sis. pieniä hankkeita) OPH:n tilastoista:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Paimio	7609	7753	7999	7830	7352	7350	7462	7560	7593	8068
muutos-% vuodessa	1,5	1,9	3,2	-2,1	-6,1	0	1,5	1,3	0,4	6,3
kunnat ka	8599	8706	8655	8681	8555	8801	9175	9185	9638	10146
muutos-% vuodessa	4	4	3,1	1,2	-0,6	0,3	-1,5	2,9	4,9	5,3

Tavoitteena on pitää perusopetuksen kokonaiskustannukset hallittuina, kuitenkin ei laadun kustannuksella. Perusopetuksen kokonaiskustannukset vuonna 2020 olivat kokonaisuudessaan 1 625 €/oppilas* 1 281 oppilasta = n. 2,08 M€ edullisemmat kuin kuntien keskiarvo vastaavan laajuisessa toiminnassa. 9-vuotisen oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden perusopetuksen järjestämisessä Paimion oppilaskohtainen kustannus on ollut koko maan kaupungeista toiseksi edullisin (edellä vain Nivala) ja kaikista kunnista kahdeksanneksi edullisin.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 181	884	956	8,2 %	-9,5 %	975	995
Toimintakulut	- 11 877	- 13 259	- 15 176	14,5 %	13,9 %	- 15 730	- 16 103
Toimintakate/ jäämä	- 10 696	- 12 375	- 14 220	14,9 %	16,5 %	- 14 755	- 15 108
Poistot ja arvonalennukset	- 112	- 112	- 78	-30,6 %	-15,1 %	- 78	- 78
Tilikauden yli-/alijäämä	- 10 808	- 12 488	- 14 298	14,5 %	16,1 %	- 14 833	- 15 186

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 181	884	956	8,2 %	-9,5 %	975	995
Toimintakulut	- 10 129	- 11 404	- 13 062	14,5 %	14,5 %	- 13 574	- 13 903
Toimintakate/ jäämä	- 8 948	- 10 521	- 12 106	15,1 %	17,6 %	- 12 598	- 12 908

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 1 747	- 1 855	- 2 114	14,0 %	10,5 %	- 2 156	- 2 200
Toimintakate/ jäämä	- 1 747	- 1 855	- 2 114	14,0 %	10,5 %	- 2 156	- 2 200

Tulosalue
Vastuuhenkilö

Toisen asteen koulutus
lukion rehtori Olli-Pekka Lehtonen

Toiminta-ajatus

Paimion lukion tavoitteena on tarjota opiskelijoille laadukasta ja monipuolista opetusta, jotta heillä olisi mahdollisuudet menestyä oppimisedellytystensä mukaisesti. Paimion lukion opiskelijoilla on mahdollisuus opiskella myös yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Oppimisympäristö on laadukas, turvallinen ja ajanmukainen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion lukiossa opiskelee syyslukukauden 2023 alkaessa yhteensä 234 opiskelijaa, joista lukion aloitti 75. Sauvolaisia opiskelijoita on Paimion lukiossa yhteensä 28 ja muutamia muista kunnista, mutta ulkopaikkakuntalaisten saamisessa opiskelijoiksi esteenä ovat heikot julkiset kulkuyhteydet. Myös sauvolaisten määrä on aiempaa pienempi, johtuen pienemmistä ikäluokista. Lukiossa aineopintoja suorittaa lisäksi kaksi koulutuskuntayhtymä Livian opiskelijaa. Lukiossa on rehtori, 15 opettajaa sekä hallinto henkilökuntaa yksi henkilö. Lisäksi on palkattu resurssiopettaja helmikuun 2024 puoliväliin asti valtionavustuksen turvin. Opettajia on edellä luetellun lisäksi kolme yhteistä Vistan koulun kanssa.

Paimion lukio on yleislukio, joka lukioden ensisijaisen tehtävän mukaisesti pyrkii antamaan opiskelijoilleen hyvän yleissivistyksen. Lukion tarjoama kurssien ja opintojaksojen valikoima on niin laaja, että opiskelijoilla on mahdollisuus painottaa opintojaan esimerkiksi luonnontieteissä tai muissa reaaliaineissa. Lukiossa on mahdollista suorittaa lukiodiplomeja taito- ja taideaineissa. Yhteistyö yliopiston kanssa mahdollistaa opintoja tietojenkäsittelyssä, kemiassa ja fysiikassa sekä näissä ns. suoravalintaväylän yliopistoon. Muissakin aineissa tehdään pienimuotoista yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Musiikkiopiston suorituksia voidaan hyväksyä myös lukion kursseina ja lisäksi muita Paimion opistossa suoritettuja kursseja voidaan hyväksyä lukion kursseiksi, mikäli ne vastaavat lukion vaatimuksia. Kaikkia kerhoja ei tarjota jokaisena vuonna. Matematiikan opintoja tuetaan viikoittaisen ”Matikkapajan” avulla.

Paimion lukio on kilpailukykyinen ja hyvätasoinen lukio, joka toimii yhteistyössä alueen muiden lukioden kanssa. Kevään 2023 ylioppilaskirjoitusten tuloksissa, ns. STT:n vertailussa, Paimion lukio oli Suomen 35. paras. Yhteistyötä on myös yliopiston, ammattikorkeakoulun ja ammatillisten oppilaitosten kanssa.

Lukio on sähköinen oppimisympäristö. Henkilöstön osaamisen lisääminen, painottaen erityisesti uusia opetusmenetelmiä sekä tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön lisäämistä, on edelleen jatkuva kehityskohde. Henkilöstön osaaminen sekä toimintaympäristö ovat ajantasaisia. Opiskelijoiden valmiuksia aloittaa lukio-opinnot edistetään kaikille aloittaville yhteisellä orientaatio-opintojaksolla. Sähköisten ylioppilaskirjoitusten vikasietoa häiriötilanteiden varalta (esim. laaja sähkökatkos) tulee kehittää.

Paimion lukiolla on käynnistetty uusi EU:n Erasmus+ -hanke yhdessä eurooppalaisten kumppanien kanssa. Kaikki kulut maksetaan EU-rahoituksella. Tämän lisäksi on muutakin kansainvälistä toimintaa esimerkiksi Paimion kaupungin ystävyyskuntatoiminnan sekä lukion teemaopintojen puitteissa.

Markkinoinnin jalkauttaminen on kohdistettu Paimion ja Sauvon 9. -luokkalaisiin sekä heidän huoltajiinsa. Näistä kunnista tulee suurin osa lukion opiskelijoista. Markkinointia sosiaalisen median kautta kehitetään edelleen sekä pidetään avoimien ovien päivä alkuvuodesta 2024.

Lukuvuonna 2023-2024 jatkamme lukio-uudistusten toimeenpanoa: uusi opetussuunnitelma, oppivelvollisuuden laajennus 18 ikävuoteen saakka ja toisen asteen maksuttomuus tulivat voimaan syksystä 2021 lähtien opintonsa aloittaneille. Myös oppilaanohjaukseen sekä erityisopetuksen järjestämiseen tuli uusia velvoitteita. Edellä mainituilla on vaikutusta koulutuksenjärjestäjän kustannuksiin. Maksuttomuudesta aiheutuvat lopulliset kustannukset ovat vielä tässä vaiheessa osin arvioita. Käynnistämme myös uutena hankkeena lukion laatutyötä siihen myönnetyn valtionavustuksen avulla.

Resurssimuutokset

Lukiossa opetushenkilöstöön liittyvät resurssimuutokset kytkeytyvät käytettävissä oleviin erillisrahoituksiin koronapandemiasta aiheutuneiden poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Marraskuussa 2022 lukiolle myönnettiin 49 134€ valtionavustusta koronavirusepidemian aiheuttamien tukitoimien kattamiseen. Avustus on käytettävä 31.7.2024 mennessä ja omarahoitussuutta on 5 % kustannuksista. Lukio sai myös 49 050€ valtionavustusta laatutyöhön, joka on käytössä vuoden 2024 ajan ja jossa on 10 % omavastuusuutta.

Toiminnalliset tavoitteet

- Lukion opiskelijoiden tuen mallin kehittäminen ja vakiinnuttaminen osana laatutyötä.
- Varautuminen vieraskielisten tai S2 -opiskelijoiden määrän kasvamiseen tulevaisuudessa
- Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen.
- Henkilöstön osaamisen lisääminen painottaen erityisesti uusia opetusmenetelmiä sekä tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttöä.
- Sähköisen ylioppilastutkinnon poikkeamiin varautuminen.
- Yritys- ja korkeakouluyhteistyön kehittäminen.
- Markkinoinnin kehittäminen.

Taloudelliset tavoitteet:

Opetuskustannukset €/oppilas OPH:n tilastoista:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Paimio	5 506	5 419	5 399	5 609	5 293	5 449	5 393	5 498	5 327	4 848
muutos-% vuodessa	+4,0	-1,6	-0,4	+3,9	-5,6	+2,9	-1,0	+1,9	-3,1	-9,0
kunnat ka	5040	5 174	5 011	5 077	4 986	4 980	5 144	5 111	5 554	5 553
muutos-% vuodessa	+1,4	+2,7	-3,1	+1,3	-2,1	-0,1	+4,8	-0,6	+8,7	0

Käyttökustannukset yhteensä €/oppilas OPH:n tilastoista:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Paimio	7 520	7 686	8 193	8 467	8 550	8 401	8 317	9 483	8 654	8 373
muutos- % vuodessa	-1,7	+2,2	+6,6	+3,3	+1,0	-1,7	-1,0	+14,0	-8,7	-3,2
kunnat ka	7 549	7 746	7 862	7 786	7 732	7 832	8 035	8 072	8 668	9 208
muutos- % vuodessa	+2,9	+0,6	+1,5	+1,0	-0,7	+1,3	+3,5	+0,5	+7,4	+6,2

Lukiokoulutuksen käyttökustannukset ovat Paimiossa nyt valtakunnan keskitason alapuolella. Taloudellisissa tavoitteissa keskeistä on jatkossakin järjestää koulutusta kustannustehokkaasti, pitää Paimion lukio puitteiltaan houkuttelevana ja markkinoinnin kautta saada houkuteltua riittävästi opiskelijoita toiminnan rahoittamiseksi.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	89	44	112	156,3 %	12,6 %	114	116
Toimintakulut	- 1 893	- 1 964	- 2 070	5,4 %	4,7 %	- 2 112	- 2 154
Toimintakate/ jäämä	- 1 804	- 1 921	- 1 959	2,0 %	4,3 %	- 1 998	- 2 038
Poistot ja arvonalennukset	- 23	- 27	- 25	-6,6 %	3,3 %	- 25	- 25
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 827	- 1 948	- 1 984	1,9 %	4,3 %	- 2 023	- 2 063

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	89	44	112	156,3 %	12,6 %	114	116
Toimintakulut	- 1 484	- 1 592	- 1 654	3,9 %	5,7 %	- 1 687	- 1 720
Toimintakate/ jäämä	- 1 394	- 1 548	- 1 542	-0,4 %	5,3 %	- 1 573	- 1 604

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 409	- 373	- 417	11,8 %	0,9 %	- 425	- 434
Toimintakate/ jäämä	- 409	- 373	- 417	11,8 %	0,9 %	- 425	- 434

Hyvinvointilautakunta

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointilautakunnan alaisten toimijoiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Tätä työtä tehdään tuottamalla laadukkaita vapaa-ajan palveluita, edistämällä kaupungin sisäistä yhteistyötä eri tehtäväalueiden välillä ja lisäämällä monipuolista palvelutarjontaa kaupunkilaisille. Kaikessa toiminnassa toteutetaan kuntastrategiaan kirjattuja suunnitelmia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäämiseksi. Osa tuotettavista palveluista on lakisääteisiä.

Vuoden 2023 alusta alkaen kunnat ovat saaneet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (= HYTE) valtionosuuden lisäosan eli HYTE-kertoimen tuoman taloudellisen lisärahoituksen. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Paimiossa HYTE-kertoimella saatava osuus on n. 200 000 euroa vuodessa.

Sivistys ja vapaa-aikapalveluilla on suuri merkitys ennaltaehkäisevien hyvinvointipalvelujen tuottajana.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään kaikissa hyvinvointilautakunnan alaisissa palveluissa. Lisääntyvien tehtävien hoitamiseen tarvitaan lisäresurssointia, jotta laadukkaita ja kattavia palveluja voidaan tuottaa jatkossakin Paimiossa. Lisäämällä resursseja ja palveluja mahdollistetaan myös HYTE-kertoimen nostaminen nykytasoa suuremmaksi.

Hyvinvointilautakunta käyttää ylintä päätösvaltaa vastuualueella. Sen alaisuudessa toimivien tehtäväalueiden henkilöstö valmistelee asiat lautakunnalle ja huolehtii päätösten täytäntöönpanosta. Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden vastuuhenkilönä toimii sivistysjohtaja, jonka alaisuudessa työskentelevät tehtäväalueiden tilivelvolliset vastuuhenkilöt: kirjasto- ja kulttuurijohtaja, Paimion opiston rehtori sekä vapaa-aikatoimen päällikkö.

Kullakin vastuualueella (kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä Paimion opisto) on laissa omat rahoitussäännökset. Toiminnassa hyödynnetään voimassa olevien lakien luomat mahdollisuudet. Kustannukset katetaan osallistumismaksuilla, muilla myyntituotoilla, valtionosuuksilla, muilla avustuksilla sekä kaupungin omalla rahoituksella. Toimielimen talous on nettobudjetoitu.

Toiminnalliset tavoitteet

Resursointi tehdään siten, että lautakunnalla on todellinen mahdollisuus järjestää ne palvelut, joihin kaupunki saa rahoitusta, sekä panostaa asemansa lujittamiseen kunnassa. Yhteistyötä tiivistetään ja kehitetään sekä hyvinvointilautakunnan alaisten yksiköiden että muiden kaupungissa toimivien ja seutukunnallisten organisaatioiden kesken. Tapahtumia pyritään jatkossa tuottamaan enemmän paikallisena tai seutukunnallisena yhteistyönä kuin yksittäisten lautakunnan alaisten toimijoiden järjestämänä. Järjestöparlamentin roolia vahvistetaan tukemalla sen toimintaa.

Vuoden 2024 tavoitteena on tuottaa laajempia ja saavutettavampia palveluja ja vakiinnuttaa sote-uudistuksen tuomat uudet toimintamuodot osaksi perustehtäviä. Tavoitteena on, että jo olemassa olevia palveluja voidaan tuottaa vähintään nykyisessä laajuudessa ja lisäksi tehostetaan ja monipuolistetaan toimintatilojen käyttöä.

Paimion hyvinvointisuunnitelmaan (2021-2025) on kirjattu hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eri hallintokunnissa läpi elämänkaaren ja toimenpidesuunnitelmaan on kirjattu lähipalveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen. Kaupunginjohtajan talousarviokäsittelyssä lautakunnan alaisten

tulosalueiden vuoden 2024 uudeksi, yhteiseksi toimintamuodoksi ehdotettu liikkuva kuntalaisten kohtaamispaikka Hyte-paku, poistettiin (-15 000€ sekä polttoainekulut -7 200€).

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	515	469	673	43,6 %	15,4 %	686	700
Toimintakulut	- 2 953	- 3 350	- 3 619	8,0 %	11,3 %	- 3 691	- 3 765
Toimintakate/ jäämä	- 2 439	- 2 881	- 2 946	2,3 %	10,4 %	- 3 005	- 3 065
Poistot ja arvonalennukset	- 5	- 5	- 25	410,5 %	205,2 %	- 25	- 25
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 444	- 2 886	- 2 971	3,0 %	10,8 %	- 3 030	- 3 090

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	504	466	670	43,7 %	16,5 %	683	697
Toimintakulut	- 1 996	- 2 276	- 2 492	9,5 %	12,4 %	- 2 542	- 2 593
Toimintakate/ jäämä	- 1 493	- 1 809	- 1 823	0,7 %	11,1 %	- 1 859	- 1 896

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	11	3	3	20,0 %	-36,1 %	3	3
Toimintakulut	- 957	- 1 074	- 1 127	4,9 %	8,9 %	- 1 149	- 1 172
Toimintakate/ jäämä	- 946	- 1 072	- 1 124	4,9 %	9,4 %	- 1 146	- 1 169

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset

Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta

Todennäköisyys
4

Vaikutus
3

Syyt: Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti

Seuraukset:

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Hyte-resurssien lisääminen
Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä vaatii lisää henkilöstöresursseja. Kuntalaisten tarpeiden kasvaessa ja henkilökunnan siirtyessä hyte-alueelle mutta järjestämisvastuun jäädessä kuntiin tarvitaan lisäresursseja suunnittelemaan ja johtamaan uudenlaista palvelurakennetta. Samoin kulttuuri- ja liikuntapalveluissa tulee taata riittävät henkilöstöresurssit palveluiden säilyttämiseksi.

Vastuuhenkilöt:

Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori
vapaa-aikatoimen päällikkö
kirjasto- ja kulttuurijohtaja
kulttuurituottaja

Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Palveluiden kysyntää on joskus vaikea arvioida. Palveluiden tarjonta ei vastaa kysyntään (kurssit, tapahtumat, retket), palveluita tarjotaan kysyntään nähden väärään aikaan tai kysyntä vaihtelee (esimerkiksi kilpailevan toiminnan vuoksi).			
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Henkilöstön koulutus. Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Hyvien käytänteiden jakaminen ja tiedolla johtaminen.		Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori vapaa-aikatoimen päällikkö kirjasto- ja kulttuurijohtaja	
Operatiiviset			
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen		Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä.			
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Henkilöstön riittävyyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Tasapuolinen työnjako. Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä vaatii lisää henkilöstöresursseja. Hyte-työn koordinointi ja hyte-alueelle siirtyneen henkilöstön tehtävien uudelleenjärjestelyt tulee sopia ja järjestää lisäkuormittamatta työntekijöitä.		Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt	
Puutteellinen sijaisjärjestelmä ja vaikeus saada tilapäisiä sijaisia. Työ- ja toimintaympäristön muutokset sekä säädösmuutokset vaikuttavat henkilöstön osaamisen heikentymiseen		Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia. Monet toiminnot ovat pitkälti henkilöriippuvaisia, jolloin sairauspoissaolot heikentävät toiminnan laatua. Joskus palveluita ei pystytä järjestämään, kun sijaista ei saada tai toimintaa on mahdotonta järjestää yhden ihmisen voimin.			
Seuraukset: Jos osaavaa henkilökuntaa ei ole riittävästi, lisääntyy työstä poissaolot ja henkilökunnan työuupumus.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Toimiva sijaisrekrytointi. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Kehityskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.		Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt	
Liian vähäinen henkilöstöresurssi.		Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Riittämättömät henkilöstöresurssit vaikuttavat heikentävästi toiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen.			
Seuraukset: Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulk) tai jättämään toteuttamatta.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulk) tai jättämään toteuttamatta (esim. opiston kurssit). Kunnan palvelujen uudelleen muotoutuminen ja sote-henkilöstön siirtyminen hyte-alueille on lisännyt kuormittumista. Pitkittyneen sijaispulan ja työvoiman saatavuuden aiheuttama kuormitus lisääntyy. Työmäärien kasautuminen työntekijöille.		Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt	
Tietohallinnon toimimattomuus		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2

Syyt: Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat haitata huomattavasti normaalia toimintaa. Tietojärjestelmien toimimattomuus vai-kuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedonkulkua ja maksuliikennettä sekä lamauttaa osan palveluista kokonaan.

Seuraukset:

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Sujuva yhteistyö sekä kaupungin tietohallinnon että ohjelmistotoimittajien kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.

Vastuuhenkilöt:

Vastuualueiden vastuuhenkilöt / nimetyt vastuuhenkilöt

Tilojen puute

Todennäköisyys
4

Vaikutus
3

Syyt: Asianmukaisten varastotilojen puute.
Kaikilla työntekijöillä ei ole omaa asianmukaista työpistettä.
Kansalaisopistolla ei ole omia toimitiloja, joten esim. kiinteistöjen remontit vaikeuttavat opiston toimintaa, kun korvaavia tiloja ei ole aina saatavilla.
Kirjaston palvelujen laajeneminen vaatii toimivat ja muunneltavat tilat.

Seuraukset:

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Havaitut puutteet tuodaan esille
ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut.
Ennakoidaan tulevat remontit ja kartoitetaan vaihtoehtoiset tilat etukäteen.

Vastuuhenkilöt:

Vastuualueiden vastuuhenkilöt

Vahingolliset

Henkilöstöön kohdistuvan väkivallan uhka

Todennäköisyys
3

Vaikutus
3

Syyt: Asiakaspalvelutyössä häiriötilanteet ovat lisääntyneet ja joskus syntyy riskitilanteita.

Seuraukset:

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Yksin työskentelyn välttäminen
koulutus
vartiointipalvelu

Vastuuhenkilöt:

Esihenkilöt

Työtilat eivät ole turvalliset

Todennäköisyys
2

Vaikutus
2

Syyt: Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja.

Seuraukset: Kirjastossa työhuoneen sisäilman ongelmat mm. ajoittain riittämätön ilmastointi sekä työtilojen ahtaus.
Joissakin opetustiloissa puutteita sekä museoiden varastotiloissa, joissa ajoittain myös työskennellään.

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille
ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut.

Vastuuhenkilöt:

Esihenkilöt

Palo- tai vesivahingot

Todennäköisyys
2

Vaikutus
2

Syyt: Museo- ja kirjastoaineistoihin liittyvät vahingot.
Toimitiloihin liittyvät vahingot.

Seuraukset:

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

EA- ja alkusammutuskoulutukset

Vastuuhenkilöt:

Esihenkilöt

Henkilövahingot		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Asiakasturvallisuudesta huolehtiminen.			
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Säännölliset turvakävelyt ja pelastussuunnitelmien läpikäynnit.		Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Force majeure tilanteet		Todennäköisyys 2	Vaikutus 3
Syyt: Esim. pandemia, luonnonkatastrofit			
Seuraukset: Toiminta keskeytyy, siirtyy etätoiminnaksi tai toteutetaan korvaavia toimintoja.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Varautumissuunnitelma viranomaisten ohjeiden ja määräysten noudattaminen		Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Taloudelliset			
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen		Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Valtionosuuksien väheneminen tai peruspalveluiden valtionosuusrahoituksen kohdentaminen sivistyspalveluiden sijaan kaupungin muuhun palvelutuotantoon. Kaupungin rahoituksen väheneminen. Yleisen hintatason nousu, joka nostaa palvelutuotannon hintaa. Uusien palveluiden (esim kirjaston e-aineistojen) korkeat hinnat voivat estää palvelutarjonnan kehittämisen kysyntää vastaavaksi. Force majeure -tilanteet esim. pandemia voi heikentää toimintaedellytyksiä ja vähentää tuloja			
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta ja tarvittaessa toiminnan sopeuttaminen tai määrärahojen uudelleenresursointi. Tilastointi ja laskutus ovat ajantasaiset. Synergiaetujen hakeminen yhteistoimintamuodoilla. Uusien palvelumuotojen kehittäminen.		Vastuuhenkilöt: Vastuualueiden vastuuhenkilöt	

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue

Vastuuhenkilö

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

kirjasto- ja kulttuurijohtaja Laura Lankinen

Toiminta-ajatus

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tehtäviin kuuluu tuottaa kaupunkilaisten hyvinvointia lisääviä helposti saavutettavia palveluja. Palveluja tuotetaan kaikille kaupunkilaisille sekä matkailijoille.

Yleisen kirjaston lakisääteinen (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016, 6§) tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja taidetapahtumia ja tekevät museo- ja kotiseututyötä sisältäen perinteen taltioinnin ja rakennuskulttuurin vaalimisen. Kulttuuripalvelujen tuottamisessa on ensisijaista laaja-alainen yhteistyö eri toimijoiden kesken, niin paikallisesti kuin seudullisesti. Tasa-arvoisen ihmiskäsityksen mukaisesti erilaiset väestö- ja ikäryhmät huomioidaan palveluita suunniteltaessa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kirjasto tarjoaa palveluita ja aineistoja sekä verkossa että kirjaston fyysisissä tiloissa. Kirjasto kuuluu Vaski-kirjastojen kirjastoverkostoon. Henkilökuntaan kuuluu kuusi vakituista työntekijää: kirjasto- ja kulttuurijohtaja, jonka työnkuvaan sisältyy myös kulttuuripalveluiden tehtäviä n. 10% sekä kaksi kirjastonhoitajaa ja kolme kirjastovirkailijaa. Kirjastoavustajan tehtäviä hoidetaan määräaikaisten tilapäistyöntekijöiden toimesta.

Kaikkien lakisääteisten palveluiden toteuttaminen on kirjaston tärkein tehtävä. Aineistotarjonnan sisältöjen avaaminen asiakkaille ja monilukutaidon edistäminen ovat kirjaston toiminnassa keskeistä. Saavutettavuutta Paimiossa lisää omatoimikirjasto, mikä lisää kirjaston käyttöaikoja. Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä alueen koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa lasten ja nuorten lukuinnostuksen herättämiseksi ja tiedonhankintataitojen kehittämiseksi. Kirjasto tarjoaa ohjattuja kirjastokäyntejä, kirjavinkkausta ja tiedonhaun opetusta suunnitelmallisesti esikoululaisista lukiolaisiin.

Perusopetuksen ja kirjaston välille on solmittu vuosiksi 2021- 2025 yhteistyösopimus, jossa määritellään minimitaso kirjastopalveluista, joihin kaikki perusopetuksen oppilaat tutustuvat kouluvuosiensa aikana. Perusopetuksen kanssa yhteistyössä tuotetaan palveluja lukutaitoa edistäviin ja lukemisen kulttuuria vahvistaviin toimenpiteisiin. Kirjastolla on vuosina 2023-2025 toteutettava hanke Lukutaidon palikat - Paimion kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteinen toimintamalli lukutaitotyöhön. Hankkeen tavoitteena on luoda yhteistyösopimus varhaiskasvatuksen ja kirjaston yhteiseen lukutaitotyöhön ja hyviä käytäntöjä pyritään luomaan osaksi molempien perustoimintaa. Peruskoulun 9.-luokkalaisille ja lukion ensimmäistä luokkaa käyville järjestetään vuosittain ammattimessut, missä eri ammattien edustajat esittäytyvät.

Vaski-kirjastoilla on yhteinen palvelujärjestelmä sekä yhteiset fyysiset ja sähköiset kokoelmat, joiden kartuttamiseen jokainen jäsenkirjasto osallistuu. Kirjastoyhteistyöstä saadaan synergiaetua, kun esimerkiksi hankintojen kilpailutus, sähköisten palveluiden hallinnointi ja aineiston luettelointi tehdään keskitetysti. Aineistohankinnoissa Paimion kirjasto antaa oman panoksensa Vaski-

kirjastojen yhteisiin kokoelmiin. Lisäksi henkilökunta osallistuu erilaisten työryhmien työskentelyyn. Paimion kirjaston osuus Vaski-kirjastojen yhteisistä kuluista on asukasluvun suhteessa 2,64 %.

Vuonna 2024 toimintansa aloittaa Kuntien yhteinen e-kirjasto, mikä osittain korvaa Vaski-kirjastojen yhteiset e-aineistot. Tämän uuden palvelun käyttöönotto ja käyttäjäopastukset tulevat työllistämään asiakaspalvelua. Myös e-aineistokulut nousevat.

Kulttuuripalveluiden henkilökuntaan kuuluu kulttuurituottaja (100%) sekä kirjasto- ja kulttuurijohtaja, joka työajasta n 10% on kulttuuripalveluissa sekä opintosihteeri (5%). Kulttuurituottajan työtehtäviin sisältyy Lyyli Tuomolan säätiön sekä Paimion Sähkömuseosäätiöön liittyviä tehtäviä n. 20% työajasta.

Kulttuuripalvelujen alaisuuteen kuuluvat August Pyölniitun museo ja Paimion kotiseutumuseo (seitsemän museorakennusta ja kaksi varastotilaa) ja kaupungintalolla sijaitsevan kotiseutuarkiston toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen työntekijöiden kautta hoidetaan Paimion Sähkömuseosäätiön ja Lyyli Tuomolan säätiön ylläpitämän Käsityö museo Miilan toimintaa. Kulttuuripalvelut vastaa myös noin 500 teosta käsittävän kaupungin taidekokoelman ylläpidosta sekä kouluille suunnatun Kulttuuripolku-toiminnan suunnittelusta yhteistyössä koulujen kanssa. Kulttuuripalvelut organisoivat poikkihallinnollisena yhteistyönä toteutettavaa kulttuurihyvinvinnistä kiinnostuneille suunnattua Kulttuurikammari-ryhmän toimintaa. Lisäksi kulttuuripalveluilla on merkittävä rooli Järjestöparlamentin toiminnassa sekä harrastusmessujen toteutuksessa. Muihin toimintamuotoihin kuuluvat erilaisten tapahtumien, kulttuurimatkojen ja näyttelyiden järjestäminen. Lisäksi neuvontaa annetaan erilaisiin hankkeisiin, avustuksiin ja tukiin liittyvissä kysymyksissä.

Resurssimuutokset

Kirjasto

Henkilökunnan määrä ja osaaminen sekä kirjaston johtamisen voimavarat vaikuttavat suoraan siihen, miten kirjasto pystyy hoitamaan lakisääteiset tehtävänsä. Vaskikirjastojen yhteinen kokoelma, aineistokuljetukset ja omatoimikirjasto ovat lisänneet logistiikka- ja järjestelytyön määrää. Oppivelvollisuuden nosto on laajentanut kouluyhteistyötarpeen määrää ja tarve lukutaidon ja monilukutaidon ylläpitämisen, lukuinnostuksen kasvattamiseen ja kouluja tukevaan lukutaitotyöhön kasvaa perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen puolellakin vuosittain. Samoin työikäisten ja ikäihmisten digitaalipalveluiden tarve on kasvanut.

Paimion kirjaston henkilökunnalla (5,9 työntekijää = 0,52htv/ 1000 asukasta) pystytään tuottamaan nykyiset palvelut, mutta kasvan kaupungin palveluntarpeen tai kirjastopalveluiden palvelutarjonnan kasvamiseen ei ole resursseja. Sijaispula on kirjastossa tällä hetkellä huomattava. Vuoden 2023 syksyllä kirjastossa aloitti siviilipalvelusvelvollinen, jonka palvelus jatkuu kesään 2024.

Erityisesti aineistohankinnoissa ja aineistokuljetuksissa kustannukset ovat kohonneet nopeasti. Samoin vuonna tulevan uuden, kuntien yhteisen e-kirjaston kustannukset kohottavat e-aineistokuluja 6800 eurosta n. 11 200 euroon. Kirjaston tavoitteena on pitää kokoelma ajantasaisena, monipuolisena ja riittävänä. Linaus- ja kävijämäärän kasvaessa aineistomäärän kysyntä kasvaa, aineistojen hintojen kohotessa voidaan nykyinen taso säilyttää n. 5300 euron lisäpanostuksella. Lisäksi omatoimikirjaston laajat käyttöajat jatkossakin mahdollistetaan vain vartiointia ja valvontaa lisäämällä. Kirjastotilan kalustuksessa ja asiakkaiden oleskelutiloissa on tarvetta ajanmukaistamiselle, jotta lakisääteinen tehtävä tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan, täytyy. Talousarviossa on tähän budjetoitu 25 000 euron investointivaraus mm. neuvottelukuutioiden hankintaan, jotka ovat sekä asiakas- että henkilökunnan käyttöön suunniteltuja. Suunnitelma vuosiksi 2025 ja 2026 on investointivaraus 10

000 euroa kirjaston vähintään 20 vuotta vanhojen aineistonsäilytysjärjestelmien osittaiseen uusimiseen.

Kulttuuripalveluissa

Koko taloussuunnitelmakauteen vaikuttaa vuonna 2025 vietettävä Paimio 700-juhlavuosi, jonka valmisteluun on suunniteltu kulttuuripalvelujen puolelta keskeistä työpanosta jo vuoden 2024 aikana.

Paimio on mukana Uudet polut - Taiteesta hyvinvointia ikäihmisille -hankkeessa, 3000 euron omarahoitusuudella, jossa tuotetaan räätälöityjä taidesisältöjä ikäihmisille taideammattilaisten tuottamina.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Kirjasto					
Lainat (fyysiset + e-lainat)	196 444	175 000	195 000	200 000	200 000
Käynnit	76 438	75 000	76 500	77 000	77 000
Aukiolotunnit	4 669	5 000	5 000	5 000	5 000
Henkilötyövuodet	5,3	6	6	6,3	6,5
Kehittäminen. Hanketuki	0	0	20 000	20 000	35 000
Lapset ja nuoret painopistealueena. Kirjaston koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyöllä tavoittamat lapset ja nuoret	4 103	4 500	4 600	4 700	4 700
Kustannukset/asukas (brutto)	54,2	59,89	53,65	54,25	54,86
Kustannukset/asukas (netto)	53,5	58,86	52,54	53,12	53,72
Kulttuuri					
Kulttuuripalvelut €/as (netto), kaikki tietoja ei vielä saatavilla	11,7	12,1	11,67	11,8	11,93
Paikallisen kulttuuritoiminnan tukeminen. Kulttuurin kohdennetut tuet, €/asukas	1,97	2,03	2,04	2,07	2,09
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden aukiolotunnit/v.	722	730	730	730	730
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden kävijämäärä/v.	3 649	3 000	3 000	3 000	3 000
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumat/v.	30	20	35	50	40
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumien kävijämäärä/v			6 500	8 500	7 000
Kulttuurin osallistumisen kynnyistä madaltava vertaistoiminta. Osallistujat/vuosi			5	10	10

Kirjaston tavoitteena on vuoden 2024 tuottaa monipuolisesti kaikenikäisille lukutaitoa edistäviä ja lukemiseen kannustavia lakisääteisiä palveluja. Pääpaino kirjaston perustyössä on ajantasaisen aineiston hankinnassa ja kokoelman ylläpitämisessä. Kasvava kaupunkilaisten ja erityisesti lasten ja nuorten määrän kasvu on lisännyt koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa tehtävän yhteistyön laajentamisen tarvetta. Lisäksi oppivelvollisuusiän nosto on laajentanut kouluyhteistyötarpeen määrää ja tarve lukutaidon ja monilukutaidon ylläpitämisen, lukuinnostuksen kasvattamiseen ja opetusta tukevaan lukutaitotyöhön kasvaa. Perusopetukselle tarjottavia kirjastopalveluja laajennetaan. Kirjastolla on Lukutaidon palikat - hanke, jossa yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa tiivistetään vuosina 2024-2025. Hankkeen aikana tuotetaan yhteistyösopimus, jolla taataan tasapuolinen ja ammattitaitoinen monilukutaitoon kannustava varhaiskasvatus kaikille lapsille.

Tavoitteena on jatkaa omatoimikirjastokonseptin saavutettavuutta Paimiossa. Omatoimikirjaston vuosittaiset ylläpitokulut (järjestelmä + vartiointi) ovat noin 17 000 euroa ja vartiointikulujen osuus jatkuvasti lisääntyy. Asiakkaiden asioimiskäyttäytymisen muutos on yhä lisännyt myös kirjaston logistiikkatyötä. Asiakkailla on mahdollisuus varata aineistoa verkkokirjaston kautta minkä tahansa Vaski-kirjaston kokoelmasta suoraan oman kirjastonsa varaushyllyyn noudettavaksi. Lisääntynyt varauspalvelun käyttäminen lisää järjestely- ja logistiikkatyötä entisestään. Samoin kirjastotilan kalustusta ja asiakkaiden oleskelutiloja ajanmukaistetaan kirjastolainmukaisesti mm. kokoontumiseen ja etätyöhön sopivammaksi, näihin on varattu investointivaraus talousarvioon.

Kulttuuripalvelujen keskeisenä tavoitteena on kulttuurihyvinvoinnin lisääminen ja kolmannen sektorin tukeminen kulttuurihyvinvointityössä. Yhtenä toimintamuotona on koko elinkaaren kestävä kulttuurikasvatussuunnitelman jatkokehitys. Osana tätä on jo käynnistetty koulujen kulttuuripolkutoiminta sekä vartuneemman väen Kulttuurikammari -toiminta.

Yhteistyössä Järjestöparlamentin ja kaupungin vapaa-aikapalveluiden kanssa järjestetään edellisvuosien tapaan Harrastusmessutapahtuma. Rahallisesti tapahtuman järjestelyihin on varattu kulttuurin talousarviossa 12 000 euroa, jolloin tapahtuma voidaan järjestää vuoden 2023 laajuisena.

Suunnitelmakauden aikana jatketaan monipuolisten kulttuuritapahtumien tukemista sekä tukemalla Paimion teatterin talvi- ja nuorisoteatteritoimintaa, Paimion Sähkämuseosäätiön toimintaa sekä elokuvateatteritoiminnan tukemista. Lisäksi tuetaan kulttuuriyhdistysten perustoimintaa sekä kulttuuritapahtumia kohdennetulla tuella. Kulttuuritoiminnan tukiin on varattu yhteensä 23 300€ määräraha. Lyyli Tuomolan säätiön (kuuluu kaupunkikonserniin) ja Paimion Sähkämuseosäätiön (kaupunki taustayhteisö) kanssa jatketaan yhteistyömuotojen kehittämistä. Tavoitteisiin kuuluu myös säätiöpohjaisten ja kaupungin alaisten museoiden toimintojen kehittäminen kokonaisuutena.

Seutukunnan muiden kuntien kulttuuripalveluiden kanssa yhteistyötä jatketaan ja kehitetään Kulttuuria kunnissa –verkoston kautta synergiaetujen saavuttamiseksi. Kulttuuripalvelut ovat mukana ikäihmisten taiteen saavutettavuutta parantavassa -hankkeessa. Paimio 700 -juhlavuoden suunnittelu ja juhlavuoden valmistelevat toimet ovat merkittävässä osassa kulttuuripalveluiden toimintaa koko vuoden ajan. Vuoden 2024 aikana saataneen loppuun jo vuonna 2022 alkanut museoiden kokoelmatietokannan migraatio Aina-järjestelmään.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	32	19	38	99,5 %	8,4 %	39	39
Toimintakulut	- 677	- 809	- 828	2,4 %	11,1 %	- 844	- 861
Toimintakate/ jäämä	- 645	- 790	- 790	0,0 %	11,2 %	- 805	- 822
Poistot ja arvonalennukset	- 5	- 5	- 5	2,1 %	1,0 %	- 5	- 5
Tilikauden yli-/alijäämä	- 650	- 794	- 795	0,0 %	11,2 %	- 810	- 827

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	32	19	38	99,5 %	8,4 %	39	39
Toimintakulut	- 453	- 563	- 621	10,3 %	18,6 %	- 633	- 646
Toimintakate/ jäämä	- 421	- 544	- 583	7,2 %	19,3 %	- 595	- 607

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 224	- 246	- 207	-15,9 %	-3,9 %	- 211	- 215
Toimintakate/ jäämä	- 224	- 246	- 207	-15,9 %	-3,9 %	- 211	- 215

Tulosalue
Vastuuhenkilö

Paimion opisto
Rehtori Satu Lehtisalo

Toiminta-ajatus

Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Paimion opisto käsittää kansalaisopiston ja musiikkiopiston, jotka yhdessä tavoittavat toiminnallaan käytännössä kaikenikäiset kuntalaiset, vauvamuskarilaisista ikäihmisiin.

Kansalaisopisto tarjoaa alueensa asukkaille lähipalveluna kykyä ja halua elinikäiseen oppimiseen, uusien asioiden omaksumiseen, itsensä kehittämiseen sekä vireytensä ylläpitämiseen. Se pyrkii vastaamaan niin perinteisiin kuin tulevaisuuden tuomiin kansalaistaitoihin. Opisto antaa tarpeen mukaan myös vieraskielisille opiskelijoille suomen kielen opetusta sekä tutustuttaa paikkakunnan kulttuuriin.

Musiikkiopisto tarjoaa lähipalveluna korkeatasoista taiteen perusopetusta musiikissa ensisijaisesti lapsille ja nuorille mutta myös kaikenikäisille aikuisille. Musiikkiopisto nivoutuu oleelliseksi osaksi Paimion kulttuurielämää edistämällä musiikkikulttuuria monipuolisesti. Musiikkileikkikoulun tehtävänä on herättää lapsissa ja heidän perheissään myönteinen asenne musiikkia kohtaan ja antaa virikkeitä jatkuvan musiikin harrastuksen syntymiseen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kansalaisopistossa on opetusta vuosittain noin 5 300 tuntia, kurssilaisia noin 3 500 ja tuntiopettajia noin 60. Kansalaisopiston rehtori on samalla koko Paimion opiston rehtori, eli vastuualueeseen kuuluu myös musiikkiopisto. Päätoimiseen henkilökuntaan kuuluu rehtorin lisäksi osa-aikainen opintosihteeri (70 %) ja kokoaikaiset musiikin suunnittelijaopettaja ja liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin suunnittelijaopettaja, joille kuuluu opetuksen lisäksi myös toimistotyötä.

Paimiolla ja Sauvolla on sopimus Paimion opiston opetuksen järjestämisestä Sauvossa, mistä Sauvon kunta suorittaa korvauksen. Opiston pianon- ja kitaransoitonopetus toimii opiston omissa tiloissa, ja pääasiassa muu toiminta toteutetaan Paimion ja Sauvon koulujen tiloissa iltaisin ja viikonloppuisin. Käden taitojen kursseja pidetään myös vuokratiloissa Vahtisten koululla ja Yhteistalolla Sauvossa.

Musiikkiopisto kuuluu apulaisrehtorin vastuualueeseen, ja hänellä on myös opetusvelvollisuutta. Apulaisrehtorin lisäksi musiikkiopistossa on 2,5 viranhaltijaopettajaa, 2 päätoimista opettajaa, 2 yhteispäätoimista opettajaa sekä 1 sivutoiminen tuntiopettaja. Kansalaisopiston musiikin suunnittelijaopettajalla on myös jonkin verran opetusta musiikkiopistossa. Opetustunteja on vuosittain noin 5 000, taiteen perusopetuksen oppilaita noin 140 ja musiikkileikkikoululaista noin 50.

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetusta (tpo) laajan oppimäärän mukaan eri soittimissa, yksinlaulussa ja kuorolaulussa. Musiikkileikkikouluosasto tarjoaa alle kouluikäisille lapsille varhaisiän musiikkikasvatusta. Myös aikuisten on mahdollista aloittaa tavoitteellinen soitto- tai lauluharrastus. Ryhmäopetus ja paritunnit lisäävät musiikkiharrastuksen sosiaalisia ulottuvuuksia. Lukion opiskelijat voivat musiikkiopistossa aloittaa musiikkiharrastuksen tai jatkaa aiempia musiikkiopintojaan, ja heillä on mahdollisuus hyödyntää lukioikäisiä musiikkiopisto-opintojaan lukion musiikin valinnaiskursseina tai lukiodiplomissa.

Opetuksessa noudatetaan lakiin perustuvaa opetussuunnitelmaa, jolloin opetus on tavoitteellista ja

tasolta toiselle etenevää. Yksilöopetuksen tehokkuus, opintojen arviointi ja päättötodistus takaavat mahdollisuuden jatkaa musiikin opiskelua, vaikka ammattiin asti. Lähiopetuksena tarjottava laadukas musiikinopetus on tulevaisuudessakin yksi pienen kunnan imagoa nostava, asukkaiden viihtyvyyttä lisäävä ja uusia asukkaita houkutteleva tekijä.

Opetusministeriö myönsi Paimion kaupungille vuoden 2020 alusta lukien taiteen perusopetuksen järjestämisluvan musiikissa ja siihen kuuluvan pysyvän, opetustuntikohtaisen valtionosuuden. Tämän myötä valtio rahoittaa noin 75 % musiikkiopiston taloudesta. Valtion pysyvä tuki vakauttaa musiikkiopiston taloutta olennaisesti ja pitkäjänteisesti.

Musiikkiopistolla on omat, suhteellisen hyvin toimivat tilat Paimion lukion yhteydessä, ja osa opetuksesta tapahtuu-ilta-aikaan lukion luokissa. Musiikkiopiston käytössä olevat opetustilat ovat kolmessa eri kerroksessa, osittain myös kellarikerroksessa ikkunattomissa tiloissa. Suurimmassa osassa musiikkiopiston käytössä olevista opetustiloista ei ole äänieristystä, mikä osittain hankaloittaa opetustyötä ja kuormittaa mm. opettajien kuuloa ja jaksamista.

Konsertteja ja oppilasiltoja järjestetään lukion ruokalan ja auditorion lisäksi mm. kirjastossa ja Paimiosalissa. Lisäksi musiikkiopiston oppilailla on mahdollisuus edustaviin esiintymisiin Paimion kaupungin järjestämissä tilaisuuksissa (esim. itsenäisyyspäivän juhlallisuudet, veteraanipäivän juhla).

Resurssimuutokset

Musiikkiopiston kalustomäärärahan lisäys käytetään lasten bändisoittimien hankintaan, jolloin voidaan laajentaa lasten musiikkikasvatuksen toimintamuotoja ja houkutella uusia asiakkaita. Musiikkiteknologisen välineistön hankkimisella pystytään paremmin toteuttamaan opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita. On myös varauduttava musiikkiopiston omistamien pienikokoisten jousi- ja puhallinsoitinten vähittäiseen uusimiseen.

Palkkakustannusten hienoinen nousu johtuu uusien vuosisidonnaisten lisien kohdistumisesta osaan päätoimisesta henkilöstöstä.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Kansalaisopisto					
Henkilöstö (päätoim.)	3,6	3,6	3,7	3,7	3,7
Henkilöstö (tuntiopettajat)	55	53	53	53	53
Työtyytyväisyys (1-5)	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Asiakastytyväisyys (1-5)	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Tapahtumien osallistujamäärä	4 530	5 000	5 500	6 000	6 000
Opetustunteja	5 325	5 300	5 400	5 400	5 400
€/opetustunti/brutto (kaikkia tietoja ei vielä saatavilla)	89	96	101	101	101
€/opetustunti/netto (sis. vos:n) (kaikkia tietoja ei vielä saatavilla)	- 2,5	24,6	27,8	27,8	27,8
€/asukas/netto (sis.vos:n) (kaikkia tietoja ei vielä saatavilla)	- 1,17	11,47	13,18	13,07	12,95
Musiikkiopisto					
Henkilöstö/päätoimiset	4	4	4	4	4
Henkilöstö/tuntiopettajat	6	6	6	6	6
Työtyytyväisyys (1-5)	4	4	4	4	4
Asiakastytyväisyys (1-5)	4	4	4	4	4
Esiintymisiä ja konsertteja	28	20	25	25	25
tpo:n perusopinnot/syventävät opinnot suorittaneita	0	1	1	1	1
Opetustunteja	4 873	4 950	5 000	5 000	5 000
€/opetustunti brutto (kaikkia tietoja ei vielä saatavilla)	78	66	70	70	70
€/opetustunti netto (sis. vos:n) (kaikkia tietoja ei vielä saatavilla)	3,3	6,5	10,6	10,6	10,6
€/asukas netto (sis. vos:n) (kaikkia tietoja ei vielä saatavilla)	1,46	2,87	5,9	5,9	5,9

Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen.

Kansalaisopisto pyrkii toteuttamaan tätä tavoitetta tarjoamalla monipuolisia koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalveluja tasapuolisesti kaikille iästä, varallisuudesta tai asemasta riippumatta. Paimion kaupungin strategian mukaisesti kansalaisopisto toteuttaa ennalta ehkäisevää toimintaa, joka parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja vähentää kustannuksia.

Sote-uudistuksen myötä kansalaisopistolla on entistä tärkeämpi rooli tulevaisuuden hyvinvoinnin edistämisessä ja siihen kuuluvan eriarvoisuuden vähentämisessä. Niinpä panostetaan matalan kynnyksen hyvinvointikursseihin sekä työikäisille että senioreille. Liikunnan hybridikurssien määrää

lisätään sillä ne mahdollistavan entistä laajemman asiakasmäärän. Uimahalli Solinan remontin valmistuttua jatketaan tauolla olleita vesijumppia. Perheiden yhdessäoloaika tuetaan lapsi-aikuisen -kurssivalikoimalla. Musiikin ja liikunnan suunnittelijaopettajien yhteistyöllä tuotetaan ainerajat ylittäviä uutuuskursseja ja pieniä tapahtumia.

Yhteistyötä eri tahojen kanssa syvennetään ja laajennetaan. Yhdessä yhdistysten kanssa järjestetään retkiä ja kursseja sekä toteutetaan yhdistyksille heidän tarpeisiin sopivia täsmäkursseja ja luentoja. Tuotetaan myös yhteistyössä eri tahojen kanssa erilaisia hyvinvointia edistäviä tapahtumia senioreille (soivat korttelikahvilat, yhteislaulutilaisuudet, paukepiirit, musapajat ym.). Kieltenopiskelijoiden määrän vähennettyä toteutetaan kieltenopetusta entistä enemmän hybridi- ja verkkokursseina yhteistyössä muiden opistojen kanssa. Yrityksille räätälöidään työpaketteja. Paimion kaupungin ja Sauvon kunnan työntekijöille suunnatun työliikunnan lisäksi suunnitellaan työntekijöille myös hyvinvointikursseja.

Opistossa alettiin syksyllä 2023 tarjota osaamisperusteisesti toteutettuja kursseja, joista on mahdollista saada opintopisteitä. Osaamisperusteisuutta ja opintopisteytystä viedään eteenpäin aloittamalla yhteistyö lukion kanssa, jolloin lukion oppilailla olisi entistä parempi mahdollisuus hyväksilukea opiston kursseja osana lukio-opintoja ja saada niistä opintopisteitä. Tuntiopettajien työhyvinvointiin panostetaan, millä saadaan heidät paremmin sitoutettua opiston toimintaan. Heitä kannustetaan myös mukaan markkinointiin tarjoamalla heille mm. mainoksenteko koulutusta.

Musiikkiopistossa opiskelun tavoitteena on soitto- ja laulutaitojen oppimisen lisäksi lasten ja nuorten kasvaminen ja kehittyminen kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti. Oppimistilanteiden vuorovaikutuksessa opitaan paljon muitakin kuin soitto- ja laulutaitoja.

Musiikkiopistossa jatketaan tiivistä ja monipuolista yhteistyötä koulujen, päiväkotien, kirjaston, kansalaisopiston ja muiden kaupungin toimijoiden sekä Paltanpuiston palvelukeskuksen kanssa. Varhaisiän musiikkikasvatusta kehitetään edelleen niin, että se tavoittaa yhä laajemmin toiminta-alueen lapsiperheitä, perhepäivähoitajia ja kotiäitejä. Musiikkiteknologiaan liittyvän opetuksen osalta käynnistetään yhteistyön selvittäminen Varsinais-Suomen kansanopiston kanssa.

Musiikkiopistossa opiskelu etenee lukuvuosittain ja oppilaiden keskimääräinen opiskelu-aika on noin kymmenen vuotta. Uusia yksilöoppilaita otetaan vuosittain toukokuussa ja elokuussa saman verran kuin keväisin on lopettaneita oppilaita. Covid19-pandemian jälkimainingit, taloustilanteen yleinen heikentyminen ym. näkyvät edelleen musiikkiopistossa siten, että hakijoiden määrä on jäänyt pieneksi ja myös musiikkileikkikouluryhmissä on ollut tavallista vähemmän lapsia. Vuoden 2024 tavoitteena onkin lisätä musiikkiopiston näkyvyyttä ja houkuttelevuutta markkinoinnin tehostamisella, koululaiskonsertein, pop up -muskarein, soitinesittelytapahtumin, perustamalla eskarilaisten bändi ym. ja siten houkutellessa uusia oppilaita.

Puhallinsoitinten opetus toimii edelleen väistötiloissa lukion C-siivessä. Musiikkiopiston puolella oleva käyttämätön huone tarvitsee äänieristyksen (kustannukset noin 10 000 euroa). Nopeita ratkaisuja ei ole tiedossa, sillä kiinteistöpalvelujen talousarvioon ei ole mahdollista sisällyttää isompia investointi- tai korjausmenoja kuin vasta usean vuoden kuluttua. Lisäksi kiinteistöpalvelut katsovat, että musiikkiopiston tilojen korjaustarpeet on tarkoituksenmukaista liittää koko lukiorakennuksen päivittämiseen, joka on tarkoitus jossain vaiheessa tulevaisuudessa toteuttaa.

Määrärahat kalustoa ja sen kunnossapitoa varten ovat keskeinen osa musiikkiopiston taloutta. Musiikkiopistolla on 11 pianoa, jotka täytyy virittää 2 - 4 kertaa vuodessa. Osa pianoista on myös sen verran loppuun käytettyjä, että jossain vaiheessa lähitulevaisuudessa on välttämätöntä hankkia muutama uusi piano. Lisäksi musiikkiopistolla on useita pienikokoisia jousi- ja puhallinsoittimia, joita vuokrataan opintojensa alussa oleville oppilaille ja siten osaltaan madalletaan kynnystä aloittaa

soittoharrastus. Näitä soittimia täytyy huoltaa vähintään parin vuoden välein, ja toisinaan niitä täytyy hankkia lisää. Uutena kohteena kalustomäärärahaa on tarkoitus käyttää myös lasten bändisoitinsetin hankkimiseen.

Teknologiaa pyritään hyödyntämään yhä enemmän, kuten musiikkioppilaitoksissa uusien opetussuunnitelmien mukaan nykyään on tavoitteena. Säveltämisen ja sovittamisen perusteet kuuluvat nykyään musiikin teoriaopintoihin. Musiikkiteknologista laitteistoa ei kuitenkaan musiikkiopistolla ole käytössä. Jos laitteistoa olisi, voisi koko opisto (sekä musiikkiopisto että kansalaisopisto) lisätä kurssitarjontaa musiikkiteknologian, säveltämisen, sovittamisen, äänittämisen ym. merkeissä.

Kokonaisuutena musiikkiopiston taloudellinen tilanne on opetusministeriön vuonna 2020 myöntämän opetustuntiperusteisen valtionosuuden ansiosta vakaa. Musiikkiopiston nettobudjetista suurin osa tulee valtiolta (v. 2023 opetustuntiperusteinen vos 194 881 € + taiteen perusopetuksen asukasperusteinen vos n. 15 200 €). Loppuosa rahoitetaan lukukausimaksuilla, Sauvon kunnan maksamalla kuntaosuudella sekä Paimion kaupungin omarahoituksella.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	200	198	209	5,7 %	2,3 %	213	218
Toimintakulut	- 861	- 898	- 947	5,5 %	5,0 %	- 966	- 985
Toimintakate/ jäämä	- 661	- 700	- 737	5,4 %	5,8 %	- 752	- 767
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 661	- 700	- 737	5,4 %	5,8 %	- 752	- 767

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	197	196	206	5,5 %	2,4 %	210	215
Toimintakulut	- 698	- 729	- 758	4,0 %	4,3 %	- 773	- 789
Toimintakate/ jäämä	- 501	- 534	- 552	3,4 %	5,0 %	- 563	- 574

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	3	3	3	20,0 %	-4,2 %	3	3
Toimintakulut	- 163	- 169	- 189	11,9 %	8,1 %	- 193	- 196
Toimintakate/ jäämä	- 159	- 166	- 186	11,8 %	8,3 %	- 189	- 193

Tulosalue **Nuoriso- ja liikuntapalvelut**
Vastuuhenkilö Vapaa-aikatoimen päällikkö Mia Konradsdal

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalveluiden (liikunta- ja nuorisopalvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) tarkoituksena on tuottaa kaupunkilaisille mahdollisimman monipuolista ja laadukasta kaikille avointa vapaa-ajan toimintaa huolehtimalla kaupungin asukkaiden psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista.

Liikuntalain 5 § mukaan yleisten edellytysten luominen paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi kunnan tulee tukea kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Nuorisolain 8 § mukaan kunnan tehtävänä on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä järjestää nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja. Kuntalain 1 § mukaan kunta edistää asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia, alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti sekä ympäristöllisesti kestävällä tavalla.

Paimion kaupungin sivistyspalveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Paimion kaupungin vapaa-aikapalveluita tuotetaan 12 vakituisella ja kolmella määräaikaisella työntekijällä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion kaupungin liikuntapalveluiden tarjoamaa liikuntatoimintaa järjestää liikuntasuunnittelija ja liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori, jonka työnkuvasta on 40% hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Lisäksi Paimion kaupungin väliaikaisessa kuntosali Kolinassa on neljä vakituista työntekijää ja yksi määräaikainen työntekijä.

Kaupungin liikuntapalvelut tarjoavat ohjattua toimintaa kaikenikäisille asukkailleen ottaen myös erityisryhmät huomioon. Laaja ja kattava liikuntapaikkaverkosto kunnassa takaa hyvät mahdollisuudet niin kaupunkilaisten omaehtoiseen, kuin ohjattuun toimintaan. Liikuntapalvelut vastaa liikuntapaikkojen ja -tilojen vuorojen jakamisesta paikallisille yhdistyksille ja vuokraamisesta yksityisille, yrityksille ja ulkopaikkakuntalaisille yhdistyksille. Liikuntaympäristöä kehitetään taloudellisten resurssien puitteissa yhteistyössä kaupungin teknisten palveluiden kanssa. Kaupunkilaisten toiveet huomioidaan ja niihin reagoidaan mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestetään vuosittain erilaisia liikunnallisia tapahtumia ja mestaruuskilpailuja eri lajeissa. Ohjattua toimintaa järjestetään myös mm. Paltanpuiston palvelukeskuksessa, koulujen liikuntasaleissa sekä Villen kuntokeitaalla. Yhteistyössä mm. kulttuuripalveluiden kanssa liikuntapalvelut järjestävät myös retkiä eri kohteisiin. Liikuntapalvelut päivittää ikääntyvien ja soveltavan liikunnan opasta.

PaHaMa (Paimion Harrastamisen Malli) -hanke käynnistyi uutena hankkeena syksyllä 2021. Hankkeen tarkoituksena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle maksuton ja mieluista harrastus koulupäivien yhteyteen. Paimion kaupunki sai hankkeen kolmanteen kauteen myös avustusta aluehallintovirastolta ja hankkeeseen palkattu osa-aikaisen ja määräaikaisen hanketyöntekijän sopimusta jatkettiin heinäkuun 2024 loppuun.

Paimion uimahalli Solinan remontin aikana jatketaan kuntosalitoimintaa väliaikaisissa tiloissa

joulukuun 2023 alkuun asti, jossa kolme vakituista uinninvalvojaa ja yksi määräaikainen työntekijä Kuntosali Kolinan kassatyöntekijöinä sekä ohjattujen ryhmien vetäjinä. Yksi Solinan vakituisista uinninvalvoista työskentelee uimahallin remontin aikana apuopettajana koulujen liikuntatunneilla sekä koordinoimassa Salon uimahallille kohdistuvia linja-autokuljetuksia. Liikkumaan aktivointia ja omatoimista liikkumista tuetaan myöntämällä 65+ seniorikortteja sekä BMI-kortti henkilöille, joiden painoindeksi on yli 40, sekä Houkutin-kortteja eri tukea saaville kuntalaisille.

Paimion kaupungin nuorisopalvelut tarjoaa alle 29-vuotiaille lapsille ja nuorille monipuolista, yhteisöllistä ja mielekästä yhdessäoloa vapaa-ajalla erilaisten toimintojen, tekemisen ja kokemisen kautta. Kaupungin tarjoamaa nuorisotoimintaa järjestää kaksi nuoriso-ohjaajaa, etsivä nuorisotyöntekijä ja 1,5 pajaohjaajaa sekä osa-aikainen ohjaaja mopotallilla.

Nuorisopalveluiden painopistealueena on lasten ja nuorten aktivoiminen. Kaupungin nuorisopalvelut järjestävät lapsille ja nuorille avointa nuorisotalotoimintaa, leirejä, retkiä ja erilaisia tapahtumia ympäri vuoden. Toisena painopistealueena on nuorten sosiaalinen vahvistaminen sekä siihen liittyen ehkäisevä päihdetyö, jossa monialainen yhteistyö ja erilaisten teemallisten tapahtumien merkitys korostuu. Perusnuorisotyö mahdollistaa nuorille toimintaa, osallisuutta, yhteisöllisyyttä, ohjausta sekä turvallisen toimintaympäristön itsensä ilmaisemiseen. Lisäksi Paimion kaupungin nuorisopalvelut työllistää kesäisin noin kymmenen paimiolaista nuorta kesätöihin pääsääntöisesti leirien apuohjaajiksi. IP-nuokkaritoimintaan saadaan vuosittain avustusta Lounais-Suomen aluehallintovirastolta. Mopotallitoiminta käynnistyi Nuorisotalo Tillintuvan piha-alueella kevään 2022 aikana, ja talli on avoinna pääsääntöisesti nuorisotalon aukioloaikoina kolmesti viikossa.

Koulunuorisotyö-hanke "Nuorisotyötä kaikille!" sai Lounais-Suomen Aluehallintovirastolta (AVI) hankeavustusta ja hanke käynnistyi maaliskuussa 2023 kestäen vuoden 2024 loppuun. Hankkeen päätavoitteena on kokoaikaisen koulunuorisotyöntekijän palkkaaminen, jonka päätehtävänä on nuorten kasvun, kehityksen ja yksilöllisyyden tukeminen sekä nuorten sosiaalinen vahvistaminen alakouluissa, yläkoulussa ja lukiossa. Hankkeen tavoitteena on oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen. Hankkeeseen on ehkä mahdollista hakea uutta avustusta syksyn 2023 aikana.

Paimion nuorisovaltuusto (PaiNuva) on nuorten ensisijainen vaikuttamiskanava kaikkiin nuoria kaupunkilaisia koskeviin asioihin. Paimion nuva perustaa toimintansa siitä perusideasta, että nuorisolain mukaan nuoria kuullaan heitä koskevissa asioissa. Nuva edustaa nuorten mielipiteitä ja nuoria Paimion kaupungin hyvinvointi-, koulutus-, teknisessä- ja ympäristölautakunnassa sekä kaupunginvaltuustossa että eri työryhmissä. Nuorisovaltuuston edustajat saavat kokouksistaan kokouspalkkiot ja heillä on oma toimintarahansa.

Etsivä nuorisotyö ja nuorten pajatoiminta ovat erityisnuorisotyötä, joiden tarkoituksena on tavoittaa palveluiden ulkopuolelle jääneet 15-29 -vuotiaat paimiolaiset ja sauvolaiset nuoret. Etsivän nuorisotyön toimintamalli koostuu yksilö- ja ryhmäohjauksesta, kenttätyöstä, välkäkahvilatoiminnasta, yhteistyöstä eri viranomaisstahojen kanssa, sometyöstä ja Olkkari-toiminnasta. Suurin osa etsivän nuorisotyön asiakkaista ohjautuu nuorten pajalle. NuortenTuvan pajajakson kesto on keskimäärin kuusi kuukautta ja se koostuu mm. kädentaidoista, liikunnasta ja kulttuurista, kierrätyksestä, työnhakuun liittyvistä asioista sekä tutustumiskäynneistä eri yrityksiin ja oppilaitoksiin. NuortenTuvan nuoret ovat pajalla pääsääntöisesti kuntouttavan työtoiminnan sopimuksilla tai koulutus sopimuksilla. Nuorten pajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuutta mitataan sovarilla (sosiaalisen vahvistamisen mittarilla). Nuorten pajatoiminta on myös mukana Työpajatoiminnan opinnollistaminen- hankkeessa. Etsivään nuorisotyöhön ja pajatoimintaan saadaan vuosittain AVI:lta avustusta työntekijöiden palkkakuluihin.

Paimion nuorisopalvelut on mukana myös mm. Nuorisotyön maakunnallinen koordinointi-hankkeessa, jonka projektipäällikön palkkauksen AVI ja kunnat maksuusuudellaan rahoittavat.

Hankkeen tavoitteena on mm. maakunnan hyvien käytänteiden ja kokemusten jakaminen alueellisesti, nuorisotyön ajankohtaisten tietojen välittäminen, maakunnallisten verkostojen ja arviointivälineiden kehittäminen. Paimio on myös mukana Kanuuna-verkostossa kehittämässä kunnallista nuorisotyötä valtakunnallisesti.

Nuorisopalveluiden nuorisotyötä tehdään nuorisotalo Tillintuvalla, mopotallilla, NuortenTuvalla, alakouluissa, Vistan yhtenäiskoulussa, lukiossa sekä Sauvon nuokkarilla ja kerhotalossa sekä Karunan Kalliorannassa leirien muodossa. Nuorille järjestetään myös retkiä, teatterielämyksiä ja tutustumiskäyntejä eri kohteisiin Paimiossa ja lähiseudulla. Myös katupäivystys Parkki on osa nuorisotyötä. NuortenTupa ja etsivä nuorisotyö sijaitsevat Kirjakujalla, muu nuorisotyö kaupungintalolla ja Vistan yhtenäiskoulussa.

Paimion kaupungin HYTE-palveluita järjestää hyvinvointiohjaaja (100%) ja liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori 40% työpanoksellaan. Hyvinvointiohjaaja organisoii ja ohjaa ikääntyneille suunnattua Ystäväpiiri-toimintaa, koordinoi vapaaehtoistoimijoita ja järjestää ikääntyneille virkistystoimintaa Paltanpuiston palvelukeskuksessa sekä muissa toimipisteissä, kuten Iskun talolla. Paimion kaupungin hyvinvointipalveluiden keskeisin tehtävä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja tätä työtä tehdään kaikilla hallinnonaloilla. Tavoitteeseen pyritään kaventamalla väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, ylläpitämällä ja parantamalla hyvinvointia, terveyttä, mielenterveyttä, turvallisuutta, viihtyvyyttä sekä osallisuutta. HYTE-työ edellyttää hyvää poikkihallinnollista yhteistyötä eri hallintokuntien kesken sekä 3. sektorin ja yritysten kanssa. Hyvinvointijohtamisen välineitä on hyvinvointikertomus sekä -suunnitelma, joiden perusteella arvioidaan kuntalaisten hyvinvoinnin tila ja tehdään tarvittavat kehittämistavoitteet sekä -toimenpiteet.

Hyviä HYTE-työn toimintamalleja ovat kaikille kuntalaisille tarkoitettut hyvinvointi-illat eri teemoin sekä HYTE-tuet eri yhdistyksille. Aktiivista arkea lisäävät **Arkeen Voimaa -toimintamalli, ikääntyneille suunnattu ystäväpiiri -toiminta sekä aktiivinen järjestöyhteistyö**. HYTE-palvelut ovat mukana yhteistyössä kulttuurin ja järjestöjen kanssa tuottamassa myös Kulttuurikammari -ryhmää.

Paimion vanhus- ja vammaisneuvostot ovat lakisääteisiä toimielimiä. Vanhusneuvoston sihteerinä toimii hyvinvointiohjaaja ja vammaisneuvoston sihteerinä liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori. Vanhusneuvoston tehtävänä on edistää ikääntyneiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin päätöksenteossa, suunnitteluissa ja palveluissa sekä edistää kohderyhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia. Vammaisneuvoston tehtävänä on edistää vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin päätöksenteossa sekä edistää yhdenvertaisuutta, esteettömyyttä sekä saavutettavuutta.

Resurssimuutokset

Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuus eli HYTE-kerroin**, joka on peruspalveluiden valtionosuuden lisäosa. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Paimiossa HYTE-kertoimella saatava valtionosuus on arviolta noin 200 000 euroa vuosittain. HYTE-kerroin ei näy lautakunnan talousarviossa vaan se on yleiskatteellista, eli se sisältyy Paimion saamaan peruspalveluiden valtionosuuteen.

Lisääntyvien tehtävien hoitamiseen tarvitaan lisäresursseja, jotta laadukkaita ja kattavia palveluja voidaan tuottaa jatkossakin Paimiossa. Lisäämällä resursseja ja palveluja mahdollistetaan myös

HYTE-kertoimen nostaminen nykytasoa suuremmaksi.

Lisääntyvät hallinnointitehtävät, koordinoinnin ja yhteistyöverkostojen määrän lisääntyminen, HYTE-töön kehittäminen sekä merkittävästi lisääntyvä tiedotuksen tarve voidaan toteuttaa vain resurssioimalla hyvinvointityötä johtava työntekijä (60 000 euroa). Lisäksi on tarve nostaa liikunta- ja hyvinvointikoordinaattorin hyte-osuutta 50:een prosenttiin lisääntyvien hyte-työtehtävien vuoksi. Kaupunginjohtajan talousarviokäsittelyssä hyvinvointityötä johtavan työntekijän määrärahavaraus poistettiin. Valtuuston talousarviokäsittelyssä liikunta- ja hyvinvointikoordinaattorin hyte-osuus nostettiin 80:een prosenttiin.

Paimion kaupunkistategiaan on kirjattu vuodelle 2023 osallistuva budjetoinnin käyttöönotto.

Osallistava budjetointi tai asukasbudjetointi lisää kuntalaisten mahdollisuuden vaikuttaa asuinympäristönsä viihtyvyyteen. Asukasbudjetointi on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja sen osuus on 20 000€ ja se kirjataan HYTE-palveluiden kustannuspaikalle.

Liikuntapalveluiden henkilöstön työnkuvat ovat muuttuneet viime vuosien aikana, siten ettei käytännön ohjaustoimintaan ei ole riittävästi henkilöstöresursseja. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja erilaiset toimintamallit ovat lisänneet liikunta- ja hyvinvointikoordinaattorin **HYTE-töön** osuutta. Vuoden 2024 alusta liikunta- ja hyvinvointikoordinaattorin hyte-osuus nousee 40%:sta 80%:iin. Uimahalli Solinan valmistuessa ohjaustoiminta lisääntyy ja tarvitaan ohjaaja mm. ikääntyneiden kuntosaliryhmiin sekä jo aiemmin poisjääneiden ryhmien uudelleen käynnistämiseen, esimerkiksi eskareiden ja viskareiden motoriikka-ryhmät, soveltavan liikunnan ryhmät, Paltanpuiston laiteopastukset. Liikuntaneuvonnan edistäminen ja liikkumattomuuden vähentäminen on nostettu esiin hallitusohjelmassa. Liikuntaneuvonta on kunnan palvelua, jolla voidaan ehkäistä kansansairautta sekä lisätä hyvinvointia ja työ- sekä toimintakykyä. Edellä mainituista syistä harrastamisen Suomen mallin hanketyöntekijän 50%:n työ määrä nostetaan vakituisella 50%:n osuudella toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. 50%:n palkkaosuus on noin 16 000 euroa.

Uimahalli Solinan toiminnan jatkuessa uimahallin kustannuspaikan liiketoiminnan tuotot ovat noin 200 000€. Kasvua verrattuna väliaikaisen kuntosalitilan tuottoihin tulee n. 175 000€. Väliaikaisen kuntosalin viidennen työntekijän töitä on tehnyt määräaikainen työntekijä, jonka palkka on tullut toiselta kustannuspaikalta. Tämän viidennen vakituisen työntekijän rekrytointi on käynnissä ja hänen työsuhteensa alkaa tammikuussa 2024. Tavoitteena on myös uinninvalvojen nimikkeiden muutokset vesiliikunnanohjaajiksi 1.1.2024 lähtien, jonka myötä myös palkantarkastus tehtävän vaativuutta vastaavaksi. Viidennen vakituisen työntekijän palkkaaminen ja nimikkeenmuutokset vesiliikunnanohjaajien osalta kasvattavat palkkamenoja uimahallin kustannuspaikalla n. 41 000€ verrattuna vuoteen 2023. Verrattuna peruskorjausremonttia edeltävään aikaan, jolloin uimahallin toimintaa toteutettiin viidellä vakituisella työntekijällä, palkkakustannusten nousu vuosikorotuksineen ja tehtävänimikkeiden on n. 12 000€.

Sote-uudistuksen astuessa voimaan 1.1.2023 tuli muutoksia myös kaupungin nuorisopalveluiden toimintaan. Kun järjestämisvastuu kuntouttavasta työtoiminnasta siirtyi hyvinvointialueelle kunta ei saa valtion korvausta kuntouttavasta työtoiminnasta. AVI vaatii myös NuortenTuvan pajaohjaajalle työparia, mutta ei avusta kuin yhden pajaohjaajan palkkakustannuksia. AVI:n ohjeistuksen mukaan etsivä nuorisotyöntekijä, vaikka toimivat samoissa tiloissa, ei voi vastata pajatoiminnasta työparina. Etsivä nuorisotyöntekijä ei voi myöskään sijaistaa pajaohjaajaa, vaan hänellä on oma nuorisolain mukainen tehtävänsä. Myös nuorisopalveluiden resurssit työparitoimintaan ovat rajalliset. Määräaikaisen pajaohjaajan palkkakustannukset maksetaan toiselta kustannuspaikalta.

Lasten ja nuorten kesäleiritoiminnan esitetään jatkuvan Karunan Kalliorannassa uudella sopimuksella Karunan urheilijoiden kanssa vuoteen 2025 asti. Leiripaikan vuokra kolmelle kesäleirille viikonloppuineen ovat yhteensä 7300 euroa. Lisäksi Kalliorannan varastotilojen vuokraus leiritavaroille kustantaa 1700 vuodessa. Kustannukset nousevat 2750 euroa vuodessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
HYTE-palvelut					
Ryhvät/osallistujaa			100	100	100
Tapahtumat/osallistujaa			600	600	600
HYTE-järjestöjen tukeminen/euro/as (netto)			0,72	0,73	0,74
Liikuntapalvelut					
Liikuntaryhmät/osallistujaa	784	1 300	1 300	1 400	1 400
Tapahtumat/osallistujaa	928	1 500	1 700	1 700	1 700
Harrastamisen Suomen malli /osallistujaa	506	400	400	400	400
Uimahallin kävijämäärä	28 136	20 000	90 000	80 000	80 000
Kortit uimahalliin	73	200	200	300	300
Liikuntavälineiden lainamäärä	104	250	250	300	300
Liikuntajärjestöjen tukeminen/euro/as	4,13	4,11	4,12	4,17	4,13
Liikuntapalvelut €/as (netto)	82,1	82	79,1	80	80,9
Nuorisopalvelut					
Avoin nuorisotyö/käyntiä	6 500	7 000	7 000	7 000	7 000
Kesäleirit ja retket	258	444	444	444	444
Etsivä nuorisotyö/tavoitetut	38	36	41	41	41
Pajatoiminta/osallistujaa	13	13	16	17	19
Nuorisojärjestöjen tukeminen/euro/as	1	0,9	0,9	1	1
Nuorisopalvelut €/as (netto)	28,5	32,8	35,4	35,8	36,2

Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen.

Liikuntapalvelut pyrkivät tätä tavoitetta saavuttamaan siten, että yhteistyössä eri tahojen ja toimijoiden kanssa madalletaan kuntalaisten osallistumista liikuntapalveluihin. **Nuorisopalveluissa** lapsille ja nuorille monipuolisten ja ajankohtaisten vapaa-aikatoimintojen tarjoamisen lisäksi varhaiseen puuttumiseen ja sosiaaliseen vahvistamiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota monialaisen yhteistyön kautta. **HYTE-palvelut** pyrkivät yhteistyössä löytämään asukkaille toimivia arjen ratkaisuja ja sujuvan elämän edellytyksiä. Tavoitteena on saada kuntalaisten ääni paremmin kuuluville ja hyödyntää sitä asiantuntijuutta, mitä kuntalaisissa on sekä vähentää eriarvoisuutta. Asukasbudjetointi lisää kuntalaisten mahdollisuutta vaikuttaa asuinympäristönsä viihtyvyyteen.

Liikuntapalveluissa toiminnallisina tavoitteina on kuntalaisten hyvinvoinnin ja liikunta-aktiivisuuden lisääminen tapahtumien ja liikuntamahdollisuuksien markkinoinnin kautta. Tavoitteena on jatkaa liikuntapaikkojen ja -tilojen kehittämistä ja ylläpidon koordinoitua yhdessä kaupungin teknisten palveluiden kanssa. Liikuntapalveluiden asiantuntijuutta hyödyntämällä saadaan kaupungin sisä- ja ulkoliikuntapaikat laajoja kohderyhmiä palveleviksi. Tärkeää on etenkin

huomioida esteettömyysasiat kaikessa toiminnan kehittämisessä, jotta liikunnan tuoma ilo olisi kaikkien kuntalaisten saavutettavissa. Lisäresurssointi käytännön ohjaustyöhön mahdollistaa monipuolisen toimintojen järjestämisen ja aktiivisen kuntalaisten liikuttamisen eri ryhmätoimintojen muodossa.

Uimahalli Solinan ja kuntosalin toiminta käynnistetään tammikuussa 2024. Kaikki ennen peruskorjausremonttia toteutettavat ryhmäohjaustoiminnot jatkavat entisellään. Lauantaiaamupäivisin järjestetään lasten alkeisuimakouluja ja sunnuntaiaamuisin järjestetään ostopalveluna vauvauinteja. Arkipäivisin uimahallin vesiliikunnanohjaajat toteuttavat alakoululaisten uinninopetuksia siten, että jokainen luokka käy uimahallilla kolme kertaa lukukauden aikana. Esikoululaisten, yläkoululaisten ja lukion uinninopetuksia koordinoivat kyseisten ryhmien ohjaajat ja liikunnanopettajat. Kuntosali Kolinassa jatketaan aamupäivisin kaupungin omien sekä eläkeläisjärjestöjen ohjattuja ja osin myös omatoimisia kuntosaliryhmiä. Vesiliikunnanohjaajat vastaavat myös Paimion Opiston vesivoimistelujen ohjauksesta yhteistyössä Opiston ohjaajien kanssa.

Nuorisopalveluissa toiminnallisena tavoitteena on tiivistää entisestään yhteistyötä koulupalveluiden sekä seurakunnan ja eri järjestöjen kanssa. Koulunuorisotyön "Nuorisotyötä kaikille!"-hankkeen tavoitteena on ennaltaehkäisevä toiminta, jossa tuetaan nuorta yksilöllisesti eri työmuotojen avulla, mm. välkäkahvilat, yksilötapaamiset, pienryhmätoiminta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Etsivän nuorisotyön ja NuortenTuvan pajatoiminnan tavoitteena on saada kontakti mahdollisimman moneen 16-29 -vuotiaaseen sauvolaiseen tai paimiolaiseen tuen ja neuvonnan tarpeessa olevaan nuoreen, ohjata heidät oikeiden palveluiden piiriin ja tarjota heille matalankynnyksen palveluita. Toiminnan markkinointia ja näkyvyyttä lisätään entisestään ja yhteistyötä eri tahojen, mm. koulupalvelut, seurakunnan diakoniatyö sekä ympäristökuntien etsivän nuorisotyön ja pajatoiminnan kanssa. Myös ehkäisevään päihdetyöhön panostetaan entistä enemmän. Tavoitteena on myös tarjota ukrainalaisille nuorille säännöllistä avointa ryhmätoimintaa NuortenTuvan tiloissa. Panostamalla työparitoimintaan huomioidaan työturvallisuus sekä se mahdollistaa laadukkaan pienryhmätoiminnan kehittämisen.

HYTE-palveluiden ja terveyden ja hyvinvoinnin merkitys korostuu entisestään sote-uudistuksen jälkeen. HYTE-palveluiden yhtenä tavoitteena on osallistaa ja aktivoida kuntalaisia. HYTE-työtä tehdään hallinnon eri aloilla ja HYTE-työn tärkeitä tehtäviä on yhteistyön lisääminen eri alojen välillä, palveluiden kehittäminen ja kuntalaisten tiedottaminen. Tärkeitä on HYTE-palveluiden huomioiminen kuntalaisia koskevassa päätöksenteossa, esim. palveluliikenteen kilpailutus, hävikkiruoan hyötykäyttö.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on toimintaa, jolla pyritään vastaamaan tunnistettuihin hyvinvointihaasteisiin ja asetettuihin tavoitteisiin siirtämällä toiminnan painopistettä kohti ennakoivempia palveluja. Tältä osin vastataan myös sote-uudistuksen tavoitteisiin: painopisteen siirtoon ennakoivaan ja ennaltaehkäisevään toimintaan sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseen. Resursseja yhdistämällä liikkuva kuntalaisten kohtaamispaikka Hyte-paku mahdollistaa korona epidemian jälkihoidossa lähelle tuotua palvelua ja neuvontaa ja tukee osaltaan etenkin haavoittuvassa asemassa ja syrjäytymisvaarassa olevia kuntalaisia. Lisäksi Kolinan vuokrasopimuksen jatkaminen, liikuntapalveluiden resurssien lisääminen ja hyte-pakun vuokraaminen mahdollistaa matalankynnyksen toiminnan järjestämisen ja kohtaamispaikan eri ikäisille kuntalaisille. Olemassa olevilla tiloilla emme pysty palvelemaan riittävästi kuntalaisten tarpeita.

Vapaa-aikapalveluissa toiminnallisena tavoitteena tulevaisuudessa on hyödyntää entistä enemmän digitalisaatiota asiakaspalvelun parantamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi.

Digitalisaation hyödyntäminen edellyttää henkilökunnan jatkuvaa kouluttautumista. Sosiaalisen median käyttöä niin perustoimintojen kuin tapahtumatuotannon markkinoinnissa kehitetään edelleen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää liikunta- ja nuorisotyöhön valtionosuusrahoitusta, ja vuodelle 2023 liikuntatoimen yksikköhinta on 12 euroa / asukas ja nuorisotoimen 15 euroa / alle 29-vuotias.

Lautakunta tukee sen talousarvioon kohdennetuista varoista vuosittain Paimiossa tapahtuvaa liikunta-, nuoriso- ja HYTE-toimintaa myöntämällä erilaisia tukia. Tuen saaneita paimiolaisia liikunta-, nuoriso- ja HYTE-järjestöjä on vuosittain noin 23-25. Lisäksi liikuntapalveluiden talousarvioon on varattu yhteensä 8 000 euron määräraha Paimion Rastin kartta-avustukseen ja Paimion Urheilijoiden Varasvuoren mäkihyppyalueen kunnossapitoa varten.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	282	252	426	69,2 %	25,4 %	434	443
Toimintakulut	- 1 415	- 1 643	- 1 845	12,3 %	15,2 %	- 1 882	- 1 919
Toimintakate/ jäämä	- 1 133	- 1 392	- 1 419	2,0 %	12,6 %	- 1 447	- 1 476
Poistot ja arvonalennukset			- 20			- 20	- 20
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 134	- 1 392	- 1 439	3,4 %	13,5 %	- 1 467	- 1 496

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	275	252	426	69,2 %	27,5 %	434	443
Toimintakulut	- 845	- 984	- 1 113	13,2 %	15,9 %	- 1 136	- 1 158
Toimintakate/ jäämä	- 571	- 732	- 688	-6,1 %	10,3 %	- 701	- 715

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	8				-50,0 %		
Toimintakulut	- 570	- 660	- 731	10,9 %	14,2 %	- 746	- 761
Toimintakate/ jäämä	- 562	- 660	- 731	10,9 %	15,0 %	- 746	- 761

Tekninen lautakunta

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta on vastannut vuosittain keskimäärin noin kolmen miljoonan euron talonrakennuksen, julkisen käyttöomaisuuden sekä irtaimen omaisuuden investoinneista. Tulevina vuosina toimialaa haastaa poikkeuksellisen korkea investointitaso. Lautakunta vastaa myös noin 110 asian käsittelystä ja toimeenpanosta sekä noin 50 miljoonan euron käyttöomaisuuden yllä- ja kunnossapidosta. Toimialalla on tärkeä tehtävä kaupungin vetovoiman, viihtyisyyden ja turvallisuuden ylläpitäjänä ja lisääjänä.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	4 826	5 388	5 666	5,2 %	8,7 %	5 779	5 895
Toimintakulut	- 5 124	- 5 801	- 5 956	2,7 %	8,1 %	- 6 076	- 6 197
Toimintakate/ jäämä	- 298	- 413	- 290	-29,7 %	-1,2 %	- 296	- 302
Poistot ja arvonalennukset	- 2 350	- 2 387	- 2 463	3,2 %	2,4 %	- 2 463	- 2 463
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 648	- 2 800	- 2 753	-1,7 %	2,0 %	- 2 759	- 2 765

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 072	1 659	1 667	0,5 %	27,7 %	1 701	1 735
Toimintakulut	- 4 790	- 5 410	- 5 587	3,3 %	8,3 %	- 5 699	- 5 812
Toimintakate/ jäämä	- 3 718	- 3 751	- 3 920	4,5 %	2,7 %	- 3 998	- 4 078

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	3 753	3 729	3 999	7,2 %	3,3 %	4 079	4 160
Toimintakulut	- 333	- 391	- 370	-5,4 %	5,4 %	- 377	- 385
Toimintakate/ jäämä	3 420	3 338	3 629	8,7 %	3,1 %	3 702	3 776

Arvio olennaisista riskitekijöistä

Strategiset

Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta. Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu.

Todennäköisyys
3

Vaikutus
2

Syyt: Teiden sekä rakennusten korjausvelan kasvu ja sen myötä toteutuvan palveluiden tason ylläpitäminen. Henkilökunnan ikääntyminen ja siihen tuomat haasteet sekä resurssien vajuus. Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti.

Seuraukset: Palvelutasoa ei säily eikä se ole muokattavissa.

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Henkilöstön koulutus.
Prosessikuvausten avulla pyritään kohdentamaan resurssit oikein sekä kehittämään palveluita vastaamaan lisääntyneeseen palvelutarpeeseen.

Vastuuhenkilöt:

Tekninen johtaja
Yhdyskuntainsinööri
Kiinteistöpäällikkö

		Palvelupäällikkö	
Pandemia tai muu luonnonkatastrofi		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Pandemia, äärimmäiset sää-ilmiöt tai muu luonnonkatastrofi.		
Seuraukset:	Palveluiden tai palvelurakenteen nopea muutos, johon ei ole olemassa olevilla resurseilla pystytäkään vastaamaan. Ostopalvelun osuuden lisääntyminen omien resurssien ollessa estyneenä. Laajamittaiset poissaolot ja karanteenit. Mahdollisia terveyshaittoja aiheuttavat joukkoaltistumiset työtiloissa.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Etätyö muut ennaltaehkäisevät käytänteet. Aktiivinen yhteistyö terveysviranomaisten kanssa. Oman tuotannon säilyttäminen kriittisiltä osin.		Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Operatiiviset			
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen		Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt:	Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Henkilöstön ikäjakama ja sen myötä tulevat terveydelliset haitat. Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia.		
Seuraukset:	Töiden jakaminen sekä työ määrä saattavat lisätä työn kuormittavuutta, heikentää työssä jaksamista sekä pitkittää päätöksentekoa ja käsittelyaikoja.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Henkilöstön riittävyys. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Koulutus-suunnitelma toteutuu kaikissa työyksiköissä. Tasapuolinen työnjako. Kaikki avoinna olevat virat/toimet saadaan täytettyä. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Kehityskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveys-huollon kanssa.		Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Tietohallinnon toimimattomuus		Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt:	Resurssipula, sähkökatkot, kyberhyökkäykset		
Seuraukset:	Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat haitata huomattavasti normaalia toimintaa. Toimimattomuus vaikuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedonkulkua, kiinteistöjen automaatiota, kameravalvontaa sekä maksuliikennettä.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Sujuva yhteistyö sekä kaupungin tietohallinnon kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.		Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Vahingolliset			
Suuronnettomuudet, tulipalot, myrskyt, tulvat, sähkökatkot ym. valmiuteen vaikuttavat tapahtumat		Todennäköisyys 2	Vaikutus 3
Syyt:	Luonnonkatastrofit, sään ääri-ilmiöt, tahallinen sabotaasi.		
Seuraukset:	Vahinkojen korjausten pitkittyminen. Toimintojen siirto kiinteistöistä toiseen sekä uusien korvaavien laitteiden ja koneiden saatavuus. Myrskyvaurioiden korjaukseen ei riittävästi resursseja, korjaukset pimeässä.		

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Ajantasainen varautumissuunnitelma koulutus. Yhteistyön tärkeys eri toimialojen kesken.		Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet.	
Työtilat eivät ole turvalliset		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja.		
Seuraukset:	Työtilojen turvallisuus ja käytettävyys alenee. Väistötilojen tarve kasvaa.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut ja korjaavat toimenpiteet.		Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet.	
Taloudelliset			
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Tietotekniset ongelmat. Ostopalveluiden tarve kasvaa ennakoimattomasti, johtuen korjausvelasta. Talousarvioon varatut määrärahat eivät riitä. Myynti ja vuokratulojen kutistuminen. Koneiden ja laitteiden rikkoutuminen ja uusien hankinta.		
Seuraukset:	Lakisääteiset palvelut tulee turvata taloudellisista toimintaedellytyksistä huolimatta. Palvelutaso kärsii.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta. Talousraportit lautakunnan käsittelyssä neljä kertaa vuodessa. Palveluiden kehittämisessä tehdään taloudellisten vaikutusten arviointia.		Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö	

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue	Tekninen hallinto
Vastuuhenkilö	Tekninen johtaja Juha Saarinen

Toiminta-ajatus

Hallinnon toiminta-ajatuksena on tehokkaasti ja taloudellisesti toimiva, asiakkaiden tarpeet huomioiva organisaatio.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Toiminnan kuvaus

Hallinnon tehtäväalue organisoi, johtaa ja valvoo palvelutuotantoa sekä järjestää näihin liittyvät asiakirjapalvelut. Tehtäväalue vastaa lautakunnan talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä asiakkaiden palvelusta ja neuvonnasta.

Hallintoon sisältyy kaksi osatehtäväaluetta: yksityistiehallinto, joka valmistelee kaupungin myöntämät yksityisavustukset perustetuille tiekunnille sekä vesihuoltolaitoksen hallinto, joka pääasiassa myy palveluja Paimion Vesihuolto Oy:lle, mutta myös ostaa palveluja yhtiöltä.

Toiminnan resurssit koostuvat 2,2 henkilöstä: tekninen johtaja toimii tekniset ja ympäristöpalvelut toimialan toimialajohtajana, teknisen lautakunnan esittelijänä sekä Paimion Vesihuolto Oy:n toimitusjohtajana. Viheralueestarin palkkamenoista 20 % sisältyy yksityistiehallinnon osatehtäväalueelle. 50 % suunnitteluinsinöörin ja hallintosihteerin sekä 20 % teknisen johtajan palkkamenoista kirjautetaan vesihuoltolaitoksen hallinnon osatehtäväalueelle ja laskutetaan vesiyhtiöltä. Vastaavasti osatehtäväalue ostaa toimistosihteerin työpanosta 50 % vesiyhtiöltä.

Ympäristöanalyysi

Eläköitymiset ja vapautuvien virkojen / toimien täyttö sekä alati kiristyvät lainsäädännölliset velvoitteet asettavat toimialalle mittavan haasteen tarjota jatkossakin kuntalaisille ja käyttäjille nykytasoisia palveluja. Toimiala on viime vuosikymmenellä sopeuttanut henkilömääränsä minimitasoon muun muassa jättämällä täyttölupia hakematta poislähteneiden henkilöiden tilalle.

Suurin yksittäinen toimialaan vaikuttava tekijä on 1.1.2025 voimaan tuleva rakentamislakien kokonaisuusuudistus, joka haastaa organisaatiota lain toimeenpanossa. Uudistuksen kokonaisvaikutusta ei vielä kyetä täysin hahmottamaan mutta valmistautuminen lakimuutoksiin tulee toimialalla käynnistää vuoden 2024 aikana mm. lisäämällä kouluttautumista.

Lähivuosien investointitaso on noin nelinkertainen keskimääräiseen investointitasoon suhteutettuna, joka haastaa organisaatiota sen koon säilyessä ennallaan. Investointiohjelma on poikkeuksen suuri ja merkittävimpinä talonrakennuksen investointeina on uudiskohteista sisäliikuntahalli ja Oinilan päiväkotia sekä laajennushankkeista Kriivarin koulun kaksisarjaistaminen sisältäen uudisrakennuksen sekä vanhan koulun saneerauksen. Julkisen käyttöomaisuuden puolella merkittävin hanke on Koivulinnan asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen.

Kuitenkin keskimääräisesti viime vuosien investointitaso kaupungilla on kokoon sekä käyttöomaisuuden arvoon nähden ollut matala, joka yhdessä kaupungin toiminnan kannalta kriittisten sekä taloudelliselta arvoltaan suurien hankkeiden kanssa kerryttää perustoimintojen kunnossa- ja ylläpidon korjausvelkaa. Kaupungin taloudellisesta tilanteesta huolimatta tulisi sekä

talo- että infraomaisuudesta pitää huolta siten, että korjausvelkaa ei kohtuuttomasti siirtyisi tulevaisuuteen ja, että kaupunki pysyisi houkuttelevana ja turvallisena asuinpaikkana ja yritysten toimipaikkana jatkossakin.

Resurssimuutokset

Teknisen hallinnossa yhdyskuntainsinöörin virkanimike on muutettu infrapäälliköksi ja infrapäällikön kustannuspaikaksi on samassa yhteydessä muutettu liikenneväylien hallinto.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Palvelutason säilyttäminen (Asiakaspalvelukysely 0-5) (vähemmän kuin)	3,79	3,5	3,5	3,5	3,5
Sijoituslupa- ja käyttöoikeuspäätösten taksat (tarkistettu/tarkastetaan=1, tarkistamatta=0)	0	0	0	1	0

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	98	133	92	-30,4 %	-2,8 %	94	96
Toimintakulut	- 468	- 506	- 448	-11,4 %	-2,1 %	- 457	- 467
Toimintakate/ jäämä	- 370	- 374	- 356	-4,7 %	-1,9 %	- 363	- 371
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 370	- 374	- 356	-4,7 %	-1,9 %	- 363	- 371

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	98	133	92	-30,4 %	-2,8 %	94	96
Toimintakulut	- 433	- 473	- 412	-12,8 %	-2,4 %	- 420	- 429
Toimintakate/ jäämä	- 335	- 340	- 320	-5,9 %	-2,3 %	- 326	- 333

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 35	- 34	- 36	7,8 %	1,6 %	- 37	- 38
Toimintakate/ jäämä	- 35	- 34	- 36	7,8 %	1,6 %	- 37	- 38

Tulosalue **Infrapalvelut**
Vastuuhenkilö infrapäälikkö Anu Taipale

Toiminta-ajatus

Infrapalvelut tuottavat yhdyskunnan tarvitsemat ja lain edellytykset täyttävät liikenneväylien ja niihin kuuluvien laitteiden sekä muiden alueiden kunnossapitopalvelut mahdollisimman hyvätasoisina, kokonaistaloudellisuus ja turvallisuus huomioon ottaen. Lisäksi kaupunkilaisille ylläpidetään monimuotoisia ja viihtyisiä yleisiä alueita, jotka muodostuvat puistoista, leikkikentistä, uimapaikoista, ulkoliikuntapaikoista, puistometsistä, pelloista ja talousmetsistä. Palvelut tuotetaan omana työnä ja ostopalveluna.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Keskeisenä toimintana on kaupungin hallussa ja hoidossa olevien liikenneväylien ja yleisten alueiden ylläpito, kunnossapito sekä uusien rakentaminen. Kaupunki huolehtii asemakaava-alueen väylien kunnosta, niiden liikenteenohjauslaitteistosta ja liikenneturvallisuudesta. Vakituista henkilökuntaa tehtäväalueella syksyllä 2023 on infrapäälikön ja viheralueestarin (0,8) lisäksi kuusi henkilöä.

Liikenneväylien kunnossapitoluokitus sekä viheralueiden hoitoluokitus ohjaavat toimintaa. Puistoja, leikkikenttiä, liikuntapaikkoja ja uimarantoja ja muita alueita kunnossapidetään säännöllisesti ympäri vuoden. Ympärivuotisia työtehtäviä ovat mm. yleisen siisteyden ylläpito. Väylien ja liikuntapaikkojen talvikunnossapitoon tarvittavat resurssit ovat riippuvaisia sääolosuhteista. Vastaavasti sula-aikana tehtäviin töihin, mm. nurmikon leikkuu, niittotyöt ja istutukset, tarvitaan kausityövoimaa.

Katuvalaistusta uusitaan vuosittain energiatehokkaampiin valaisimiin ja ylläpidetään 4- 5 kertaa vuodessa säännöllisesti tehtävillä huoltokierroksilla. Työ tapahtuu ostopalveluna. Eri liikuntamuodot ovat tuoneet vaatimuksia esimerkiksi kevytvyylien ja kenttien kunnossapitoon ja valaistukseen. Uuden tieliikennelain kokonaisuudistuksen myötä tulleita uudistuksia ajoratamerkintöihin ja liikennemerkkeihin on tehty. Lisäksi tehdään asfalttipaikkauksia ja pieniä korjauksia teiden päällysteisiin.

Leikkikentille, ulkoliikunta- ja uimapaikoille asetetut turvallisuusmääräykset lisäävät edelleen alueiden kunnossapito- ja uudistamistarvetta. Myös esteettömyyteen tullaan jatkossakin kiinnittämään huomiota. Tämän vuoksi leikkikenttien määrää on vähennetty viime vuosina. Jäljelle jäävien kenttien hoitoa, ylläpitoa ja välineiden monipuolisuutta pystytään näin ollen parantamaan. Vuonna 2024 tehdään leikkipaikkojen kunnostustöitä ja rakennetaan Koivulinnan sekä Jokipuiston leikkipaikat. Rivomäen reitin sorastus ja kunnostus on suunniteltu tehtäväksi 2024. Kiehkuravesiruton torjunta vaatii edelleen resursseja ja Ankkalampi on pois uimakäytöstä 2024. Jokipuistoon wc siivous ja ikivalta kasvattavat hieman kuluja.

Kaupungin hallinnoimat lumen- ja maankaatopaikat tarjoavat paikan huolehtia asianmukaisesti näiden loppusijoituksesta. Vastaanotosta saaduilla tuloilla saadaan paikkojen hoitokustannuksia katettua.

Viime vuosikymmenellä on tehtäväalueen vakituinen henkilöstö vähentynyt kolmanneksella. Tilalle ei ole saatu palkattua uutta vakituista henkilöstöä varikon osalta. Vajetta on paikattu kausityövoimalla, harjoittelijoilla ja työllistetyillä sekä ulkoistamalla, jotta on pystytty ylläpitämään lakien ja määräysten sekä annettujen tavoitteiden mukaista, tehtäväalueelle kuuluvan

kunnossapidon ja rakentamisen laatutasoa ja määrää. Ulkoistamisessa sopivien ja luotettavien urakoitsijoiden löytäminen ei kuitenkaan välttämättä ole ongelmaton, eikä ulkoistaminen myöskään aina tuo kustannussäästöjä.

Tavoite ja keinot	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Arvio 2024
Tiepituuudet km								
- kadut	70,7	73,4	74,1	77	82,5	82,5	84	85,5
- kevytväylät	30	31,5	32,9	33,8	37,1	37,1	38,6	39
- rakennetut polut					5,1	5,1	5,1	5,1
(talvikp:a)		3,3	4,7	5,1	3,9	3,9	3,9	3,9
- muut tiet	3,9	3,9	3,9	3,9				
yhteensä	107,8	112	115,6	119,8	128,6	128,6	131,6	133,5
Tievalaistus, km	90,5	91,4	95,9	95,9	95,9	97,7	99,2	100,7
Talvikunnossapito, ko.vuonna								
päättynyt talvi								
- liukkaudentorjunta								
materiaali, t	548	627	593	565	227	590	465	-
				3	14	24	19	-
- aorauskiirroksia	10	12	20					
Leikkikentät kpl	21	20	19	18	18	18	18	19
Uimapaikat kpl	3	3	3	2	2	2	2	1
Lähiliikuntapaikat kpl	2	2	2	3	4	4	5	5
A2-luokan puistoa ha	26	26	26	26	26	26	26	26
Maisemaniittyjä ha	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Puisto-/ taajamametsiä ha	286	286	286	286	286	286	286	286
Talousmetsiä ha	225	225	225	225	225	225	225	225
Peltoa ha	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5
Luistinkentät kpl	6	6	6	6	6	6	6	6
Valaistut kuntoreitit/ m (sis.Jokipuisto)	5720	5720	7120	8760	8760	8760	8760	8760

Resurssimuutokset

Vuoden 2024 talousarviossa ei ole esitetty resurssimuutoksia.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Jaksava, motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilökunta					
Kehityskeskustelut käydään (toteuma %)	100	100	100	100	100
Yleisten alueiden turvallisuus ja hyvä ympäristökuva					
Liikennealueittain ylläpitomittari (palvelukysely 1-5)	3,42	3,5	3,5	3,5	3,5
Talvihoitomittari (palvelukysely 1-5)	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5
Puistojen hoitomittari (palvelukysely 1-5)	3,66	3,5	3,5	3,5	3,5
Leikkipaikkojen ylläpitomittari (palvelukysely 1-5)	3,82	3,5	3,5	3,5	3,5
Taajamametsien hoitomittari (palvelukysely 1-5)	3,66	3,5	3,5	3,5	3,5
Huonokuntoiset päällysteet uusitaan (m2/vuosi)	22 030	10 000	10 000	10 000	10 000
Vanhan katuvalaistuksen saneeraus (valopisteitä/a)	82	100	100	100	100
Vanhojen asuntoalueiden hulevesiviemäröinti (m/hv+ kaapelointi)	0	0	0	0	0

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	172	138	62	-54,7 %	-31,8 %	64	65
Toimintakulut	- 1 402	- 1 448	- 1 491	3,0 %	3,2 %	- 1 521	- 1 551
Toimintakate/ jäämä	- 1 230	- 1 310	- 1 429	9,1 %	8,1 %	- 1 457	- 1 486
Poistot ja arvonalennukset	- 860	- 894	- 883	-1,3 %	1,3 %	- 883	- 883
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 091	- 2 204	- 2 312	4,9 %	5,3 %	- 2 340	- 2 369

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	172	138	62	-54,7 %	-31,8 %	64	65
Toimintakulut	- 1 328	- 1 336	- 1 406	5,2 %	2,9 %	- 1 434	- 1 463
Toimintakate/ jäämä	- 1 156	- 1 198	- 1 343	12,1 %	8,1 %	- 1 370	- 1 398

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 74	- 112	- 85	-23,6 %	7,5 %	- 87	- 89
Toimintakate/ jäämä	- 74	- 112	- 85	-23,6 %	7,5 %	- 87	- 89

Tulosalue **Kiinteistöpalvelut**
Vastuhenkilö Kiinteistöpäällikkö Tero Aaltonen

Toiminta-ajatus

Kiinteistöpalvelut tuottavat kaupungin kiinteistöpalveluja niin, että tiloissa on kaikkien terveellistä ja turvallista työskennellä ja toimia. Kiinteistöpalvelut muodostuvat rakennusteknisistä töistä, sekä kunnossapitotöistä ja kiinteistönhoitopalveluista. Kiinteistöpalvelut pyrkii tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella toiminnallaan takaamaan hyvän kiinteistöjen kunnon sekä rakennusten elinkaaren pitenemisen.

Kiinteistötoimen toiminta-ajatuksena on käyttäjiä palvelevien tilojen yllä- ja kunnossapito sekä tilojen osoittaminen käyttötarkoitukseen ja kokonaistaloudellisuus huomioiden. Palveluun kuuluu myös hankkia kaupungin tarpeisiin ruoka- ja siivouspalvelut. Kiinteistönhoito, -huolto ja kunnossapito tuotetaan sekä omana että alihankintatyönä. Ruoka- ja siivouspalvelut tuotetaan ISS Palvelut Oy:n toimesta.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kiinteistöpalvelut tuottavat kiinteistön ylläpitopalveluita, joista aiheutuvat kustannukset peritään suoraan toimialoilta ja niiden yksiköistä sisäisten ylläpitovuokrien muodossa. Ateriapalvelut sekä osa siivouspalveluiden tuottamisesta läpilaskutetaan suoraan. Toteutuneiden kustannusten yksityiskohtaisempaa kohdentamista oikeille tahoille tarkennetaan edelleen. Uusia kustannuspaikkoja luodaan, kunnossapito- ja kiinteistöhoitohenkilöstön tuntikirjanpitoa ylläpidetään ja laskujen jakoperusteita tarkennetaan edelleen jo tiliointivaiheessa.

Kiinteistönhoitotöitä ovat mm. tekninen huolto, talonmiespalvelut, käyttäjäpalvelut, energiankulutuksen seuranta ja kiinteistöjärjestelmien sekä huoltokirjojen ylläpito.

Kiinteistöjen kunnossapitotehtäviä on mm. erilaiset korjaus-, rakentamis- ja asennustyöt sekä käyttäjäpalveluiden avustaminen.

Kiinteistöpalvelut ylläpitävät kaupungin omistamia sekä hallinnoimia kiinteistöjä ja rakennuksia (~264 125 m³ / ~ 63 983 k-m²) sekä niihin liittyviä ulkoalueita (~51 ha). Lisääntyvän kiinteistömäärän myötä kiinteistöpalveluiden talousarvioon menoihin on arvioitu noin 56t€ lisäys vuodelle 2024. Kiinteistönkanta koostuu muuten pitkälti koulu- ja päiväkotirakennuksista. Energiamarkkinoiden kustannusten nousupaineet ovat kiinteistöpalveluissa jatkuvassa seurannassa. Energiansäästötoimet ovat oleellinen osa toimintaa ja niihin panostaminen on jatkuvaa. Myös HINKU- ja KETS-sopimuksen myötä kaupungin tulee panostaa enemmässä määrin energiatehokkuuteen. Kaupungintalon, Yläkoulun ja Tapiolan päiväkodin katoilla olevat aurinkopaneelit tuottavat sähkö vuoden aikana arviolta 170 MWh. Vuonna 2024 kiinteistöpalveluiden tulee lisätä kaupungin kiinteistöille sähköautojen latauspaikkoja investointihankkeen muodossa.

Hyvinvointialueelta saatavien tilavuokrien arvioidaan kasvavan 34 000€. Tilavuokrien tulo tarkentuu lokakuun 2024 elinkustannusindeksiä myötä sekä hyvinvointialueen kiinteistöarviointien myötä. Hyvinvointialue on vuokrannut kiinteistöpalveluilta yhteensä 10 kohdetta.

Kiinteistöpalveluiden henkilökuntaan kuuluu kiinteistö- ja palvelupäällikön lisäksi kahdeksan kiinteistönhoitajaa, kolme kunnossapidon rakennusammattimiestä ja kiinteistömestari. Kunnossapidon yksi rakennusammattimiehen toimeksi on ollut täyttämässä vuoden 2023 loppuun

mennessä.

Siivouspalveluiden tilaajan tehtäviin kuuluu valvoa, että tuottaja noudattaa palvelusopimusta niin, että tuotetulla ylläpito- ja perussiivouspalveluilla luodaan turvallinen, terveellinen sekä viihtyisä toimintaympäristö kiinteistöjen käyttäjille. Hyvällä siivouksella on positiivista vaikutusta sisäilmanlaatuun sekä pintamateriaalien pidempään käyttöikään. Ateriapalveluita valvotaan, että palveluntuottaja noudattaa eri asiakasryhmien ravintosisältösuosituksia, annoskokoja sekä ruoan laatua. Siivous- ja ateriapalveluiden tilaajan yhteyshenkilönä toimii palvelupäällikkö.

ISS Palvelut Oy:n kanssa on laadittu palvelusopimus, jonka sopimuskausi alkoi 30.6.2021. Palvelusopimus on voimassa 30.6.2026 asti ja tätä on mahdollista jatkaa kahdella yhden vuoden optiolla. Palvelusopimus on irtisanottavissa 12 kuukauden irtisanomisajalla, kun sopimuskausi on kestänyt neljä (4) vuotta. Siivousaineiden ja -tarvikkeiden hankinnat hoitaa palveluntuottaja. Kiinteistöpalvelut tilaa sekä hankkii käsisaippuat, wc- ja käsipaperit omalla sopimuksellaan. Siivottavia rakennuksia kaupungilla on 41 kpl, joka on noin 37 808 m². Palveluntuottaja tuottaa vuodessa aterioita noin 542 000 kpl, joka sisältää lounaat, aamupalat, välipalat, päivälliset ja iltapalat.

ISS Palvelut Oy:lle on vuokrattu kaupungin valmistus- ja jakelukeittiöt sekä yksi palvelukeskussäätien valmistuskeittiö ruokapalveluiden tuottamiseksi. Sopimukseen kuuluu Vistan- ja Lukionpadan valmistuskeittiöt sekä Hanhijoen ja Kriivarin koulujen, Tapiolan, Ala-Vistan, Jokelan ja Lempilän päiväkotien jakelukeittiöt. Vuokrasopimukset ovat voimassa kuten palvelusopimuskin.

Rakennuskannan ikääntyminen on tuonut mukanaan työsuojelullisia ongelmia, joita joudutaan ratkaisemaan myös käyttöpuolen määrärahoilla. Yleistyneet sisäilmaongelmat sekä käyttäjän tekemät muutokset edellyttävät kiinteistöpalveluiden koko henkilöstöltä nopeaa ratkaisuhakuisuutta, jotta tilat saataisiin säilymään käyttökelpoisina. Sisäilmatyöryhmän kokouksissa käsitellään ilmenneiden ongelmien ratkaisumahdollisuuksia sekä todetaan jo tehtyjen toimenpiteiden toimivuus ja riittävyys.

Sivistyspalveluiden palveluiden kasvu luo paineita kiinteistöjen tilakäytön tehostamiseen ja uudisrakentamisen investointeihin. Tämä näkyy investointi paineena tulevina vuosina. Normaalin kunnossapidon lisäksi laajamittaisempien saneerauksien suunnittelussa otetaan huomioon tilojen tehokas ja monipuolinen käyttömahdollisuus. Tilojen vapautuessa ne pyritään nopeasti jatkojalostamaan, joko palvelemaan kaupungin omia toimintoja tai ulosvuokrattavaksi.

Henkilöstöresurssien riittävyys on edelleen haaste. Kiinteistömäärän kasvu tulee aiheuttamaan kiinteistöpalveluihin resurssivajasta. Kiinteistöpalveluilla ei ole sijaisjärjestelmää, jolla mahdollisia poissaoloja pystytään paikkaamaan. Poissaolojen sijaistaminen rasittaa jo entisestään olemassa olevaa resurssia ja aiheuttaa ylikuormitusta henkilöstössä. Kiinteistönhoito- ja kunnossapitopalveluiden moninaisuus tuo haastetta tehtävien hoitamiseen esim. vuosilomien sekä poissaolojen aikana. Seuraavan viiden vuoden aikana kiinteistöpalveluiden henkilökunnasta 40%:lla on mahdollista jäädä eläkkeelle. Eläköitymisen ja muun poistumisen johdosta vapautuvat toimet tulee saada täytettyä nopealla aikataululla, jotta palvelutaso saadaan pysymään nykyisellä tasolla. Toimenkuvia sekä tehtäviä tarkistetaan sekä priorisoidaan jatkossakin. Ulkoisia palveluntuottajia käytetään soveltuvilta osin ja hankintaohjeiden mukaan sekä talousarvion puitteissa paikkaamaan omia resurssivajauksia.

Kiinteistöjen käytössä tapahtuvat loma-ajat ovat aika-ajoin ainoa ajanjakso, jolloin kiinteistöpalveluiden on mahdollista tehdä suurempia korjaustöitä kiinteistöissä. Henkilöstön jaksaminen ja työkyvyn säilyttäminen ovat kuitenkin kiinteistöpalveluiden suurin haaste. Mahdollisten eläköitymisten myötä hiljaisen tiedon poistuminen tulee olemaan merkittävä. Kiinteistöpalveluiden tuntikirjanpitoa pyritään tarkentamaan tulevien vuosien aikana. Tällä hetkellä

tuntikirjanpitoon kirjatusta työtunneista kohdistuu käyttäjäpalveluihin noin 7% (2022).

Toimintaa kuvaavia lukuja	2022	arvio 2023	arvio 2024
Rakennuksia (kpl)	92	96	97
Rakennuksia (r-m3)	n. 252 470	n. 264 615	n. 264 865
Rakennuksia (k-m2)	59 234	64 694	64 794
Kaukolämpöön liitetty (kpl/r-m3)	37 / 210 690	43 / 226 337	44 / 226 587
Sähkölämmitteisiä rakennuksia (kpl)	10	10	10
Aurinkovoimaloiden sähköntuotto (kpl/MWh)	3/156,3	3/167,2	3/170,1
Öljylämmitys (kpl/r-m3)	3 / 2920	0 / 0	1 / n. 250
Sähkö (kWh/r-m3/v)	15,6	16,5	16,9
Vesi (m3/r-m3/v)	0,9	0,08	0,09
Kiinteistöjen käyttökulut (lämpö+sähkö+vesi) (€/v)	1 092 660€/v	1 243 555 €/v	1 343 016 €/v
Siivottavaa lattiapinta-alaa (h-m2)	37 758	37 808	37 808
Ateriapalveluiden tuotetut ateriat (kpl/v)	607963	541540	542062
Palvelupyyntöjen määrä sekä jakautuminen: Kunnossa ja Ylläpito % / Käyttäjäpalvelut % / ISS-Siivouspalvelu palautteet % (otettu käyttöön 1/2023)	1696 kpl 72% / 18% / -	1912 kpl 56% / 22% / 22%	1984 kpl 53% / 24% / 23%

Resurssimuutokset

Marraskuussa 2021 kunnossapidon työryhmästä siirtyi henkilö kiinteistömestarin toimeen. Kunnossapidon rakennusammattimiehen paikkaa pyritään täyttämään vuoden 2023 syksyllä.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Jaksava, motivoitunut ja osaava henkilöstö					
Henkilöstöä koulutetaan (kurssit/hlö/v)	1	2	2	2	2
Kehityskeskustelut käydään vuosittain (toteuma-%)	100	100	100	100	100
Kaupungin hankkima ruokapalvelu vastaa palvelusopimusta					
Ruokapalvelun laatukierrokset (kpl/kohde/vuosi)	2	2	2	2	2
Ruokapalvelun asiakastyytyväisyyskysely (Palveluntuottaja tekee, arvostelu 1-5)	3,29	3,2	3,4	3,5	3,6
Ruokapalveluiden palautteet (kpl/v)	28	24	20	18	18
Kaupungin kiinteistöt ovat kunnossa ja palvelevat käyttäjiä					
Kiinteistöt kuntokartoitetaan kunnostustarpeen kartoittamiseksi. (valmius-%/r-m3)	70	65	60	70	75
Palaverit käyttäjien kanssa. (kpl/v)	68	75	80	70	70
Palaverit palveluntuottajien kanssa (kpl/v)	35	48	38	30	40
Siivouspalvelun asiakastyytyväisyyskysely (palveluntuottaja tekee. Arvostelu 1-5)	2,83	2,6	2,9	3,1	3,4
Siivouspalvelun laatukierrokset (kpl/kohde/vuosi)	4	4	3	2	2
Siivouspalveluiden palautteet (kpl/v)	245	310	280	240	200
Investointihankkeiden toteutuminen %	80	100	100	100	100

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	4 556	5 118	5 511	7,7 %	10,5 %	5 622	5 734
Toimintakulut	- 3 253	- 3 847	- 4 017	4,4 %	11,7 %	- 4 097	- 4 179
Toimintakate/ jäämä	1 303	1 271	1 495	17,6 %	7,4 %	1 524	1 555
Poistot ja arvonalennukset	- 1 489	- 1 493	- 1 580	5,9 %	3,0 %	- 1 580	- 1 580
Tilikauden yli-/alijäämä	- 187	- 222	- 85	-61,5 %	-27,1 %	- 56	- 25

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	803	1 389	1 513	8,9 %	44,2 %	1 543	1 574
Toimintakulut	- 3 029	- 3 602	- 3 769	4,6 %	12,2 %	- 3 844	- 3 921
Toimintakate/ jäämä	- 2 227	- 2 213	- 2 256	2,0 %	0,7 %	- 2 302	- 2 348

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	3 753	3 729	3 999	7,2 %	3,3 %	4 079	4 160
Toimintakulut	- 224	- 245	- 248	1,0 %	5,4 %	- 253	- 258
Toimintakate/ jäämä	3 530	3 484	3 751	7,7 %	3,1 %	3 826	3 903

Ympäristölautakunta

Toiminnan kuvaus

Ympäristöpalveluiden toiminta-ajatuksena on paimiolaisten tarpeiden mukaisesti ja siihen osoitetuilla resursseilla taata kestävä kehityksen periaatteiden mukainen, viihtyisä, virikkeinen, turvallinen, laadukas ja taloudellinen yhdyskunnan elinympäristö ohjaamalla alueiden käyttöä ja rakentamista, harjoittamalla ennaltaehkäisevää ympäristöhuoltoa ja laatimalla luotettavaa rekisteri- ja paikkatietoaineistoa.

Lautakunnan alaisen vakinaisen henkilökunnan määrä on syyskuussa 2023 yhteensä 10.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	228	266	512	92,6 %	62,6 %	523	533
Toimintakulut	- 856	- 960	- 1 275	32,8 %	24,5 %	- 1 301	- 1 327
Toimintakate/ jäämä	- 628	- 694	- 763	9,9 %	10,7 %	- 778	- 794
Poistot ja arvonalennukset	- 2				-50,0 %		
Tilikauden yli-/alijäämä	- 630	- 694	- 763	9,9 %	10,5 %	- 778	- 794

(1 000 €) ulkoiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	227	266	512	92,6 %	62,8 %	523	533
Toimintakulut	- 777	- 878	- 1 192	35,8 %	26,7 %	- 1 216	- 1 240
Toimintakate/ jäämä	- 550	- 612	- 680	11,1 %	11,8 %	- 693	- 707

(1 000 €) sisäiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA24/TA23 muutos%	TA24/ TP22 ka%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot					-50,0 %		
Toimintakulut	- 78	- 82	- 83	1,0 %	3,0 %	- 85	- 87
Toimintakate/ jäämä	- 78	- 82	- 83	1,0 %	3,3 %	- 85	- 87

Arvio olennaisista riskitekijöistä

Strategiset

Maankäytön suunnittelun hidas eteneminen.

Todennäköisyys
2

Vaikutus
2

Syyt: Erilaisten selvitysten puutteellisuudet tai kaavoihin kohdistuvat valitukset.

Seuraukset: Selvitysten puutteellisuudet hidastavat kaavoitustyötä ja valitukset estävät kaavan voimaantulon. Tällöin vaikutukset heijastuvat kunnallistekniikan rakentumiseen, tontin myyntiin, rakennusluamaksuihin ja uusien asukkaiden saamiseen.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Selvitysten tarjouspyynnöt tulee laatia huolella ja riittävän aikaisessa vaiheessa. Prosessin tulee olla kuvattu.		Vastuuhenkilöt: Kaavoituspäällikkö
Operatiiviset		
Henkilöstön jaksaminen	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot. Päteviä sijaisia on hankala löytää tai sijaista ei saa palkata.		
Seuraukset: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisön hyvinvointia. Tehtävät on jaettu niin, että pääsääntöisesti yksi ihminen vastaa hänelle asetetuista työtehtävistä. Poissaolotilanteissa näistä tehtävistä selviytyminen työtehtäviä jakamalla aiheuttaa pitkittyessään työssä uupumista. Sijaisten puuttuessa kuormitus kasaantuu.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Kaikki avoinna olevat virat/toimet pyritään täyttämään. Esimiestyöhön panostaminen; säännölliset keskustelut herkkä puuttuminen työtehtävien jakaminen uudelleen. Tarvittaessa kehityskeskustelut.		Vastuuhenkilöt: Kaavoituspäällikkö Paikkatietopäällikkö Rakennustarkastaja Ympäristönsuojelusihteeri
Tietovuoto henkilöstömuutosten myötä	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Tiedon poistuminen henkilöstövaihdosten myötä ja ammattitaitoisen työvoiman löytämisen vaikeus. Kunta-alan palkat eivät juuri houkuttele yksityisiltä markkinoilta työntekijöitä.		
Seuraukset: Pitkäaikaiset työntekijät vievät mukanaan paljon hiljaista tietoa. Tiheään vaihtuvat työntekijät kuormittavat pitkäaikaisempaa henkilöstöä vähentäen työn tuottavuutta.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Työntekijöiden työsuhteiden limittäminen. Riittävät dokumentointivälineet ja rekisterit. Työn houkuttelevuuden lisääminen muilla kuin rahallisin keinoin.		Vastuuhenkilöt: Kaavoituspäällikkö Paikkatietopäällikkö Rakennustarkastaja Ympäristönsuojelusihteeri
Esimiestyön organisaation rakenteet.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Esimiehillä on hyvin vähän aikaa paneutua johtamiseen työtehtäviensä ohella.		
Seuraukset: Delegoitavat tehtävät kasaantuvat esimiehille, vaikka työtehtävä olisi mahdollista hoitaa työntekijän toimesta. Työtapojen kehittäminen jää tekemättä, kun tehtävät kasaantuvat. Osaamisen jakamisen puuttuminen ei edistä työyhteisön kehittymistä.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Johtamiselle ja kehittämistyölle tulisi saada riittävästi aikaa esimerkiksi työtehtäviä delegoimalla tai lisäresursseilla.		Vastuuhenkilöt: Kaavoituspäällikkö Paikkatietopäällikkö Rakennustarkastaja Ympäristönsuojelusihteeri
Vahingolliset		
Ulkopuolisen toimijan aiheuttamat vaaratilanteet.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Ympäristövahingot ja onnettomuudet.		
Seuraukset: Pohjavesialueen, maaperän tai vesistön pilaantuminen voivat olla seurauksiltaan hyvin vakavia ja kustannuksiltaan suuria. Myös henkilöstön riittävyys muodostuu ongelmaksi.		

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Toimintamallit vahinkojen varalle luotava.		Ympäristönsuojelusihteri	
Tietohallintoriskit		Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvät riskit vaikuttavat olennaisesti alalla. Osaamisen poistuminen henkilömuutosten myötä lisää häiriöiden kestoja ja korjaustoimenpiteet kustannuksia.			
Seuraukset:			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Toiminnan häiriöttömyyteen on varauduttu mahdollisimman hyvin rekisteri- ja paikkatietojärjestelmien osalta käyttämällä omaa palvelinympäristöä. Mittauslaitteissa käytetään sekä omaa tukiasemaa että laitetoimittajan tarjoamaan virtuaaliverkkoa jolloin toimintavarmuus kasvaa. Häiriötilanteita varten tulee valita konsultti joka pystyy korjaamaan laaja-alaisesti järjestelmien toiminnan.		Paikkatietopäällikkö	
Taloudelliset			
Ostopalveluiden kustannusten ennakoimattoman suuri kasvu.		Todennäköisyys 3	Vaikutus 1
Syyt: Tietojärjestelmien kehitystyö on kallista, eikä siihen ole pystytty ennakoimaan.			
Seuraukset: Päivittämättömät tietojärjestelmät altistavat tietoturvamurroille ja työnteon tehokkuuden heikentymiselle.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Hintojen nousun arvion pyytäminen ICT-palveluja toimittavilta yrityksiltä ennen talousarvion valmistelua.		Paikkatietopäällikkö.	

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Vastuualue **Kaavoitus**
Vastuuhenkilö Kaavoituspäällikkö Jouni Kiimamaa

Toiminta-ajatus

Kaavoituksen tehtävänä hallintosäännön mukaisesti on maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen valmistelutyöt tavoitteenaan kaupungin kehitystä tukeva, toimiva ja edullinen yhdyskuntarakenne sekä ajan tasalla oleva kaavoitustilanne (ajantasa-asemakaava). Kaavoitusta ja maankäytön suunnittelua ohjaavat maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus. Lain yleisenä tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen siten, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Toiminta sisältää yleis- ja asemakaavojen sekä kaavamuutosten laatimisen sekä näihin liittyvien maankäytön suunnitelmien, selvitysten ja sopimusten valmistelutyön. Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus hoidetaan pääosin omana työnä. Tarvittaessa käytetään myös ostopalveluja pääasiassa kaavaselvitysten tekemiseen. Valmistelussa olevia kaavahankkeita on vuosittain 4-6 kpl.

Henkilöstön määrä on 2: Kaavoituspäällikkö ja suunnitteluavustaja.

Kaavoitus valmistelee maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti joka vuosi kaavoituskatsauksen. Siinä kerrotaan tarkemmin kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä ja suunnitteilla olevista kaava-asioista. Kaavoituskatsauksen hyväksyy ympäristölautakunta tavallisesti vuoden alkupuolella. Vuoden 2024 kaavatöistä keskeisimmät ovat Keskustan rata-alueen ja Oinilan uuden päiväkodin asemakaavojen muutokset sekä Naskarlan Lammen alueen asemakaavoitus, jolla kasvatetaan Paimion uusien asuintonttien määrää.

Kaavoituspäällikön tehtäviin kuuluu kaavojen laatimisen ohella mm. lausuntojen antaminen rakentamiseen ja ympäristönsuojeluun liittyvissä lupa-asioissa sekä alueiden käyttöön, kaavojen tulkintaan ja rakentamiseen liittyvä neuvonta. Kaavoituspäällikkö osallistuu Paimion edustajana säännöllisesti seudulliseen yhteistyöhön Varsinais-Suomen liiton ja Turun kaupunkiseudun kuntien kanssa. Suunnitteluavustajan tehtäviin sisältyy kaavoituksen lisäksi kaupungin maaomaisuuteen liittyvien paikkatietojen ja rekisterien ylläpito sekä mm. kauppakirjojen ja vuokrasopimusten valmistelu.

Maapolitiikka sisältää kaupungin maanhankintaan ja kaavojen toteuttamiseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joilla luodaan edellytykset yhdyskuntien ja kaupungin kehittämiselle. Paimion kaupungin ensimmäinen maapoliittinen ohjelma 2019-2021 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.6.2019. Ohjelma on strateginen asiakirja, jonka keskeinen päämäärä on varmistaa, että kaupunki voi suunnitella ja ohjata maankäyttöä ja rakentamista tarkoituksenmukaisesti. Maapoliittisen ohjelman päivitys on ajankohtainen vuoden 2024 kuluessa.

Paimion kaupungissa maapolitiikan toteutumista seuraa kaupunginhallituksen asettama maapoliittinen toimikunta, joka kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa. Toimikunnassa ovat mukana eri valtuustoryhmien edustajat, kaupunginvaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajat, kaupunginjohtaja, tekninen johtaja sekä paikkatietopäällikkö. Toimikunnan puheenjohtajana toimii kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja sihteerinä kaavoituspäällikkö. Toimikunnassa tarkastellaan säännöllisesti mm. kaupungin tonttivarantoa ja maaomaisuutta. Tarvittaessa varaudutaan kaavoitettavan maan hankintaan maapoliittisen ohjelman mukaisesti.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia vuonna 2024.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö					
Koulutuspäivät (pv/v)	8	6	6	6	6
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat					
Sisäiset kaavoituspalaverit (kpl/v)	7	8	8	8	8
Kaavoituskatsaus (laadittava), (laaditaan=1, ei laadita=0)	1	1	1	1	1
Kaupungin maanomistus Vistan osayleiskaavan asemakaavoittamattomilla alueilla					
Asumiseen tarkoitettua aluetta (AO, AP, AR, AK) (ha)	48	40	40	40	40
Työpaikka-alue (T, TP) (ha)	1,55	5	5	5	5
Monipuolinen tonttitarjonta kysyntää vastaavasti					
Kaupungin tonttivaranto (myyntivalmiit) (kpl/v)	40	20	60	70	60
Kaupungin tonttivaranto (kunn.tekn. puuttuu) (kpl/v)	9	30	40	30	9
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja turvallinen elinympäristö					
Kaavakkeiden/lomakkeiden ylläpito/kehittäminen (päivitys tehty 1=kyllä, 0=ei)	1	1	1	1	1
Hinnaston ajan tasalla pitäminen (päivitys tehty 1=kyllä, 0=ei)	1	1	1	1	1

Vastuualue
Vastuuhenkilö

Paikkatieto
Paikkatietopäällikkö Virpi Lindvall

Toiminta-ajatus

Paikkatietopalvelut toimii tukipalveluna ympäristöpalveluiden alaisille toiminnoille, mutta myös teknisten palveluiden ja koko kaupungin toiminnoille tuottaen luotettavaa mittaus-, rekisteri- ja paikkatietoaineistoa päätöksenteon pohjaksi ja sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden tarpeisiin. Rajapintaratkaisujen rakentaminen, työvälineiden tarjoaminen ja digitaalisten palveluiden kehittäminen ovat merkittävä osa paikkatietopalveluiden toimintaa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paikkatietopalvelut palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin eri hallintokuntia rekisteri-, paikkatieto- ja mittausasioissa. Paikkatietopalvelujen keskeisiä tehtäviä ovat pohja- ja johtokartan ylläpito, suunnitelmiin ja kiinteistökauppoihin liittyvät arkistointityöt, kaupungin maaomistukseen liittyvät valmistelutyöt, lainhuudatus sekä rekisteri-, ja paikkatiedollinen ylläpito, kiinteistöjen muodostamiseen, rakennuslupiin ja kunnallistekniikan rakentamiseen liittyvät mittaukset, paikkatietoaineistojen ylläpito, taloushallinnon osatehtävät sekä rekisteri- rajapinta- ja karttapalveluiden ylläpito- ja kehitystehtävät. Paikkatietopäällikkö toimii kaupanvahvistajana, josta tuloutus paikkatietoon.

Henkilöstön määrä on kolme henkilöä: paikkatietopäällikkö, paikkatietokäsittelijä ja kartoittaja.

Kiinteistöihin, paikkatietoaineistoihin ja eri rekistereihin liittyvän tiedon tuottamista ja hallintaa tehdään yhteistyössä omien hallintokuntien, valtion viranomaisien ja muiden alueen kuntien kanssa. Yleisten alueiden lohkomisia jatketaan yhteistyössä Maanmittauslaitoksen kanssa.

Paikkatietokäsittelijä suorittaa KiRa-projektin toimenpiteitä oman työnsä ohessa, joihin kuuluvat mm. rakennus-, osoite- sekä katurekisterin ylläpito, kunnallistekniikkaan ja hankkeisiin liittyvien suunnitelmien kokoaminen ja arkistointi.

Kartoittaja vastaa rakennusluvassa määrättyjen rakennuspaikan merkinnöistä, tonttien lohkomismaastotöistä, vesihuollon aineistojen sekä pohjakartan mittaamisesta sekä kaupungin omana työnä tehtävien kunnallistekniikan rakentamisen mittaus- ja merkintätöistä.

Paimio on mukana yhteishankkeessa Kunnan infrapalvelujen digitalisointi sekä koulutusmateriaali kunnan kriittisen infran hallinnointiin Valtionvarainministeriön avustuksella. Paikkatietopalvelut vastaa hankkeessa käytettävistä aineistoista ja projektin koordinoinnista.

Ympäristöministeriöltä saatiin avustusta kaavatietomallin mukaisen kaavatiedon tuottamiseen sekä sen siirtoformaatin testaamiseen RYHTI-järjestelmän kanssa. Paimio toimii vastuullisena kuntana ja mukana ovat Joensuun kaupunki sekä Tyrnävän, Asikkalan, Heinäveden ja Sulkavan kunnat. Hanke kestää vuoteen 2025 ja rahoitus, 363 300 euroa, on 100 % hankkeen kuluista. Omarahoitusosuutta ei tarvita.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä aloittaa toimintansa 1.1.2024, jonne kuntien tulee toimittaa jatkossa rakentamisen ja maankäytön tietoja. Tietojen tuottaja on vastuussa tietojen ylläpitämisestä ja ne tulee julkaista valtakunnalliseen järjestelmään yhteisesti sovitussa koneluettavassa muodossa. Järjestelmien välille rakennetaan tarvittavat rajapinnat. Tätä kehitystyötä on tehty jo useita vuosia,

mutta RYHTI-järjestelmän valmistuminen edesauttaa integraatioiden tekemistä. Järjestelmien muutoksiin tulee varautua taloudellisesti, vaikka valtio onkin luvannut korvata lainsäädännön muutoksia aiheutuvia kuluja. Muuttuva lainsäädäntö edellyttää myös henkilöstön koulutusta ja toimintatapojen muutosta siirtymävaiheen aikana.

Ohjelmistojen ja laitteiden muutoksiin sekä korjaustarpeisiin pyritään varautumaan. Luodut tietokannat ja kartta-aineistot pidetään ajan tasalla jatkuvalla täydennystyöllä. Omat tietokantapalvelimet varmistavat ja mahdollistavat aina saavutettavissa olevan tiedon ja vähentävät tietoturvariskejä. Järjestelmien kehittäminen ja ongelmatilanteet ratkaistaan jatkossa konsultin avulla.

Resurssimuutokset

Rakennuspaikan merkinnät ja sijaintikatselmukset tuloutetaan jatkossa rakennusvalvonnan sijaan paikkatietoon, josta tulolisäystä arvioidaan 7000 euroa. INDIKO-projekti jatkuu vielä vuoden loppupuolelle ja Valtionvarainministeriön rahoitusta on jäljellä 20 000 euroa. Ympäristöministeriön rahoittaman kumppanitestauksen avustuksesta arvioidaan vuodelle 2024 263 300 euroa, joka käytetään kuntien avainhenkilöiden palkkoihin sekä tietojärjestelmäkehityksen ostopalveluihin. Vuodelle 2025 avustusta ja kuluja arvioidaan 100 000 euroa.

Tietojärjestelmäkehitykseen on varattava lisärahoitusta. Jo nyt on tiedossa lainsäädäntöön liittyviä kehitysprojekteja, joiden kustannus on 8000 euroa. Henkilöstökuluihin lisätään INDIKO-projektityöntekijän palkkakuluina 15 000 euroa ja 5000 euroa asiantuntijapalveluihin. Asiantuntijapalveluihin lisätään myös Koivulinnan tonttien lohkomiseen liittyviä kustannuksia 10 000 euroa ja varaudutaan lisääntyvän ulkopuolisen kehitystyön kustannuksiin 14 000 eurolla.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö					
Koulutuspäivät (pv/v)	10	12	12	12	12
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat					
Lähikuntien mittaushenkilöiden väliset palaverit (kpl/v)	1	3	2	2	2
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu ajantasainen ja informatiivinen toimintaympäristö					
Yleisten alueiden lohkominen (alue/v)	0	1	1	1	1
Rakennusrekisterin päivitys (kiinteistöä/v)	221	200	200	200	200

Vastuualue **Rakennusvalvonta**
Vastuhenkilö Rakennustarkastaja Petri Vastamäki

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvontapalveluiden toiminta-ajatuksena on kuntalaisten tarpeiden mukaisesti ja osoitetuilla voimavaroilla edistää kestävä kehityksen periaatteiden mukaisen, viihtyisän, virikkeisen, turvallisen, laadukkaan ja taloudellisen asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön rakentamista. Tätä toteutetaan ohjaamalla rakentamista ja valvomalla rakennettua ympäristöä.

Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee Maankäyttö- ja rakennuslaki, asetukset ja kunnan rakennusjärjestys.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Rakennusvalvonta huolehtii, että rakennus tai rakennuskohde täyttää käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla rakenteiden lujuuden, paloturvallisuuden, hygienian, terveyden ja ympäristön, käyttöturvallisuuden, meluntorjunnan sekä energiatalouden perusvaatimukset.

Rakennusvalvonnan tehtäväkenttään kuuluu lupa- ja ilmoitusasioiden käsittely ja valmistelu sekä päätöksenteko, lupien valvonta katselmusten avulla, sekä valmiiden rakennusten ja niiden ympäristöjen jatkuva valvonta. Rakentajien ohjauksella ja neuvonnalla on merkittävä osuus rakennusvalvonnan työkentässä. Kaavoilla määrättyjen asioiden toteuttamisen valvonta. Jätevesiasetuksen mukaisten lupien päättäminen ja valvonta. Maisematyölupien päättäminen.

Maankäyttö- ja rakennuslaki painottaa entistä enemmän ympäristönsuojelullisia ja energiataloudellisia seikkoja. Viranomaisvalvonta painottuu hankkeen aloitus- ja valmistumisvaiheisiin, jolloin rakennuttajan vastuu on kasvanut.

Rakennusjärjestyksen ajan tasalla pitämisellä pyritään soveltamaan lainsäädännössä ja muissa määräyksissä tapahtuvat muutokset Paimion olosuhteita vastaavaksi.

Henkilöstön määrä on kolme, rakennustarkastaja, tarkastusinsinööri ja lupasihteeri.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö					
Koulutuspäivät (pv/v)	10	15	15	15	15
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat					
Kuntien väliset palaverit (kpl/v)	0	1	1	1	1
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja turvallinen elämänympäristö					
Rakennusluvan käsittelyaika (vko/lupa)	3	3	3	3	3
Rakennusvalvonnan taksat tarkistetaan säännöllisesti (tarkistettu), (tarkistetaan=1, tarkastamatta=0)	1	1	1	1	1
Vanhentuneet luvat, lopputarkastus pitämättä (kpl/v)	177	150	150	150	150

Vastuualue
Vastuuhenkilö

Ympäristönsuojelu
Sinikka Koponen-Laiho

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelun tehtävänä on ylläpitää ja edistää Paimiossa kestävän kehityksen periaatteiden mukaista, luonnonympäristöltään monimuotoista, terveellistä, viihtyisää ja virikkeitä antavaa elinympäristöä. Tätä toteutetaan harjoittamalla ennaltaehkäisevää ympäristönsuojelutyötä, edistämällä paikallistasolla ilmastonmuutosta hillitseviä toimenpiteitä, vahvistamalla ja ylläpitämällä luonnon monimuotoisuutta kunnassa, valvomalla luvanvaraisia toimintoja ja jakamalla tietoa asukkaille ja toiminnanharjoittajille.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä Paimiossa hoitaa ympäristölautakunta.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Ympäristönsuojelun tulosalueeseen kuuluu mm. ympäristönsuojelu-, maa-aines- ja jätelain mukaisten lupien ja ilmoitusten käsittely ja valvonta; jätehuollon valvontatehtävät ja mm. roskaantumiseen liittyvät tarkastukset; vesihuoltolain mukaisten vapautushakemusten käsittely; hajajätevesiasetuksen mukaisten lupien valmistelu-, valvonta- ja neuvontatehtävät; maisematyölupien valmistelu; ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen tähtäävien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus paikallistasolla; kestävän kehityksen edistäminen kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelmaa toteuttamalla; luonnon monimuotoisuuden vaaliminen ja edistäminen; ympäristön tilan seuranta (esim. vesistöjen tilan seuranta tutkimuksin, kasvihuonekaasupäästöseuranta); vieraslajien torjunnan edistäminen ja jatkaminen, ns. nitraattiasetuksen valvonta (eläinsuojat ja lantalat) sekä tiedotus ja neuvonta kaupungin tiedotuskanavia hyödyntäen.

Ympäristönsuojelun talousarvioon esitetään määrärahan varaamista seuraavasti:

- vuoden 2024 puolelle jatkuvaan Kunta-Helmi 2 -hankkeeseen (kaksi laidunkohdetta Vähäjoella, laidunalueiden suunnittelu ja aitausten rakentaminen)
- kiehkuravesiruton seurantaan ja torjuntatoimenpiteisiin Hiekkahelmessä (Kainuun ELY-keskuksen avustama hanke jatkuu vuoteen 2024)
- Kuntien ilmastohankkeet -hankkeeseen, johon on haettu avustusta vuonna 2023
- Paimion kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelman 2023-2026 jalkauttamiseen ja toimenpiteiden toteutumisen seurantaan
- CO₂-kasvihuonekaasupäästöseurannan jatkamiseen
- vieraslajien kartoitukseen ja torjuntaan esim. mobiilipelin avulla, mikä aktivoi asukkaat torjuntatyöhön
- vesistötarkkailujen (Paimionlahti, Paimionjoki, Vähäjoki) jatkamiseen mahdollisten ympäristövahinkojen alkuvaiheen selvityksiin
- lisäksi määrärahaa on varattava vuonna 2022 päättyneiden Kunta-Helmi -hankekohteiden (Vähäjoki, Karhunoja, Juntola, entinen jätevedenpuhdistamo) seurantaan ja ylläpitokunnostustarpeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja säilyttämiseksi

Paimion kaupunki kuuluu Hinku-verkostoon, jossa kunnat ovat sitoutuneet tavoittelemaan 80 %:n päästövähennystä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Hinku-kuntana pysyminen edellyttää myös käytännön toimenpiteitä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja työaikaa ja resursseja tähän.

Vieraslajeja koskeva lainsäädäntö velvoittaa kiinteistönomistajat torjumaan vieraslajeja kiinteistöillään. Vieraslajiesiintymät ovat lisääntyneet Paimiossa, erityisesti myös kaupungin kiinteistöillä. Kiehkuravesiruton leviämistä Paimion vesistöissä on aktiivisesti seurattava mm.

maastokäynnein. Samoin seurataan Paimionjoessa kasvavan vieraslaji keltalammikin leviämistä. Kuntalaisia aktivoidaan ilmoittamaan vieraslajihavainnoista ja torjumaan vieraslajeja uuden mobiilipelin avulla.

YLE:n Miljoona Roskapussia -kampanjaan osallistutaan myös vuonna 2024 kuntalaisten aktivoimiseksi huolehtimaan lähiympäristöstään ja ehkäisemään roskaantumista.

Viime vuosina tapahtuneet ympäristövahingot ovat edellyttäneet ympäristöviranomaiseltakin alkuvaiheessa valmiutta ottaa näytteitä ja tutkituttaa niitä, joten näihin kuluihin tulee myös varautua talousarviossa.

Hajajätevesiasetus työllistää edelleen neuvonnan ja valvonnan muodossa erityisesti pohjavesi- ja ranta-alueilla, jotta haja-alueen kiinteistöjen jätevesijärjestelmät saadaan asetuksen edellyttämälle tasolle. Vesihuoltolain mukaista valvontaa jatketaan, jotta kaikki vahvistetuilla toiminta-alueilla taajamassa sijaitsevat kiinteistöt liittyvät vesi- ja viemäriverkostoihin.

Ympäristölainsäädännön jatkuvat uudistukset, esim. ilmastolaki 423/2022, luonnonsuojelulaki 9/2023 ja ympäristönsuojelu-, jäte- ja vesilain jatkuvat muutokset, edellyttävät henkilöstön koulutusta.

Henkilöstön määrä on kaksi: ympäristönsuojelusihteeri ja ympäristöinsinööri.

Vuonna 2024 tarvitaan edelleen välttämättä projektisuunnittelija (työaika 80 %) mm. Kunta-Helmi 2 -hankkeen koordinointiin ja loppuun saattamiseen, mahdolliseen Kuntien ilmastohankkeet -hankkeen toteuttamiseen, kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelman jalkauttamis- ja seurantatehtäviin ja vieraslajien seurannan ja torjunnan organisoimisen tehtäviin.

Resurssimuutokset

Asiantuntijapalveluihin on lisätty uusina mm. Kuntien ilmastohanke 6600 €, Kunta-Helmi 2 -hanke 7200 €, vieraslajitorjunta mobiilipelin avulla 8000 €, Hiekkahelmen kiekkuravesiruton seuranta ja torjunta 10000 €. Rakennusmateriaaleihin on lisätty Vähäjoen laidunaitausten materiaalikulut 14000 €.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö					
Koulutuspäivät (pv/v)	10	8	9	9	9
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)		100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat alueellisesti					
Kuntien väliset palaverit ympäristönsuojelutehtävissä (kpl/v)	2	3	3	3	3
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja terveellinen elinympäristö					
Lupien ja ilmoitusten laadukas ja joutuisa käsittely (käsittelyaika /lupa), (kk)	3	3	3	3	3
Osallistuminen mm. Kunta-Helmi 2 -hankkeeseen, kasvihuonekaasupäästöjen seurantaan, vieraslajien seurantaan esim. mobiilipelin avulla ja HINKU-hankkeeseen (osallistuminen), (osallistua=1, ei osallistu=0)	1	1	1	1	1
Valvontaohjelman laatiminen (laaditaan=1, ei laadita=0)		1	1	1	1

TULOSLASKELMAOSA

Toimintakuvaus

Tuloslaskelmaosassa esitetään kaupungin yhteinen rahoitus: verorahoitusta ovat verotulot ja valtionosuudet, muita eriä ovat rahoitustulot ja –menot (korot ja muut rahoitusmenot ja –tulot).

Ympäristöanalyysi

Verotulot

Tuloveroprosentti on vuonna 2023 ollut 8,11%. Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain 55§:ssä todetaan kunnan vuoden 2023 tuloveroprosentista: "Kunnanvaltuuston on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä"

Vuoden 2023 verotilitysten arvioidaan olevan vajaan 22 milj. euroa, eli noin puolet vuoden 2022 tilitysten summasta. Vuoden 2023 tilityksiin sisältyy noin 3 milj. euroa, "vanhojen vuosien" korkeamman veroprosentin jälkitilityksiä. Veroprosenttileikkauksen lisäksi myös kunnallisveron vähennyksiin on tulossa merkittäviä muutoksia. Vuoden 2024 kunnallisverotilitykset ovat noin 21 milj. euroa ja suunnitelmavuosina 2025-2026 niiden arvioidaan kasvavan noin 3,5-4,0 %:lla.

Valtuusto vahvisti tuloveroon 0,09% korotuksen, vuoden 2024 vero% on 8,2%.

Tuloveroprosentin korotuksen vaikutus

verolaji	muutos	vaikutus 1. vuosi	vaikutus 2.v ->
Kunnallisvero	0,10 %	260 000 €	270 000 €
Kunnallisvero	0,20 %	520 000 €	540 000 €
Kunnallisvero	0,30 %	780 000 €	820 000 €

Kiinteistöverot

Eduskunta käsitteli viikolla 41 budjettilakina hallituksen esitystä kiinteistöverolain muuttamisesta. Esitys perustuu hallitusohjelman kirjaukseen siitä, että verotuksen painopistettä tulisi siirtää voimakkaammin maapohjan verottamiseen. Esityksen mukaisesti maapohja eriytetään yleisestä kiinteistöverolajista siten, että siihen sovelletaan omaa veroprosentin vaihteluväliä. Yleisen veroprosentin vaihteluväli rakennusten osalta säilyy ennallaan 0,93–2,00, mutta maapohjan osalta vaihteluvälin alarajaksi määrättäisiin 1,30. Maapohjan kiinteistöveroprosentin yläraja säilyisi 2,00 prosentissa.

Kiinteistöverolain muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024 eli se tulisi sovellettavaksi vuoden 2024 verotuksessa. Kuntien tulee ilmoittaa veroprosentit 17.11.2023 mennessä. Kuntien saaman ohjeistuksen mukaan vuoden 2024 veroprosenteista päätettäessä tulisi esitetty uusi lainsäädäntö ottaa huomioon päättämällä mahdollisesti maapohjan verotuksen tasosta siinä tapauksessa, että 17.11.2023 voimassa olevan kiinteistöverolain mukaan maapohjan osalta sovelletaan vähintään 1,30 %:n tasoa.*

Kiinteistöveron korotuksen vaikutuksia

Kiinteistövero	muutos	vaikutus, euroa
vakituinen asunto	0,01 %	29 000 €
vakituinen asunto	0,10 %	292 000 €
muu kuin vak.asunto	0,10 %	5 700 €
yleinen kv (rakennus)	0,10 %	76 000 €
yleinen kv (maapohja)	0,10 %	38 000 €

Kiinteistöveroprosenttien lakisääteiset vaihteluvälit ja Paimion prosentit ovat seuraavat:

Vero kiinteistön käyttötarkoituksen mukaan	vaihteluväli	TA2024 Paimio
- Yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennukset	0,93 – 2,00 %	1,10 %
- Yleinen kiinteistöveroprosentti, maapohja HE*	1,30– 2,00 %	1,30 %
- Vakituinen asuinrakennus	0,41 – 1,00 %	0,45 %
- Muut asuinrakennukset	0,93 – 2,00 %	1,20 %
- Rakentamaton rakennuspaikka	2,00 – 6,00	3,00 %

Yhteisöverotulojen kehitykseen vaikuttaa merkittävästi yleisen taloudellisen tilanteen kehittyminen. Kunnille tilitettävään määrään vaikuttaa suuresti valtion toimenpiteet. Yhteisöveroa kartuttavat kunnassa toimivat yhteisöt. Jos yhteisöllä on toimintaa useassa kunnassa, tilitetään yhteisövero kunnassa työskentelevien työntekijöiden lukumäärän suhteessa. Vuoden 2024 yhteisöveron jako-osuudet määritellään 50 %:sesti 2022 ja 50 %:sesti verovuoden 2021 tietojen perusteella.

Valtio käyttää yhteisöveron jako-osuutta "tuki- ja tasausmekanismina". Perinteisesti kuntien osuus yhteisöveron tuotosta on ollut 1/3 ja valtion 2/3. Korona-aikana (2020-2021) kuntien jako-osuus oli 42-44%. Vuoden 2022 jako-osuus on "perinteinen" 34%. Vuosien 2023-2026 jako-osuus on vajaan 23-24%, reilu 12%-yksikön leikkaus on suurimmaksi osaksi sote-uudistuksesta johtuva, mutta hankala on arvioida paljonko valtion lupaama varhaiskasvatusmaksujen leikkauksen kompensatio todellisuudessa on.

Yhteisöverotilitysten arvioidaan olevan noin 2,0-2,2 milj. euroa koko suunnitelmakauden 2024 - 2026.

Valtionosuudet

Vuoden 2022 sote-kustannusten toteuma ratkaisi kuntien tulevan valtionosuuspohjan. Lopullinen vaikutus tiedetään marraskuussa 2023, kun vuoden 2022 verotus valmistuu. Tilinpäätöstietojen 2022 mukaan tarkistettut laskelmat valmistuivat lokakuun alussa. Talousarviossa vuoden 2024 summat perustuvat valtiovarainministeriön kuntaosaston 10.10.2023 päivättyyn ennakkotietoon. Lokakuun ennakkotiedon mukaan vuoden 2024 valtionosuusmaksatus on vajaan 9,5 milj. euroa. **Paimion valtionosuudet vähenevät 0,7 milj. euroa, se on -6,9% ja -71€/as.** Se on melko keskimääräinen vähennys. Peruspalveluiden valtionosuus on 5,4 milj. euroa, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 2,4 milj. euroa ja veromenetysten kompensatiot 1,6 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on 80t euroa.

Kuntaliiton selvitys kuntien valtionosuuksien muutoksista 2023 - 2024:

Valtionosuusmuutokset 2023 - 2024

Kuntien valtionosuudet yhteensä 3,34 miljardia euroa
-251 miljoonaa / -7,0 % verrattuna tähän vuoteen

Laskevat koko maan tasolla 47 euroa asukasta kohden (650 -> 603 €/as.)

Vaihteluväli -809 – +2794 euroa asukasta kohden

Negatiiviset 10 kunnalla

Kasvavat 81 kunnalla (asukasta kohti 90 kunnalla)

- yli +100 euroa asukasta kohti 34 kunnalla
- yli +200 euroa asukasta kohti 11 kunnalla
- yli +300 euroa asukasta kohti 6 kunnalla
- suurin korotus 854 euroa asukasta kohti

Laskevat 212 kunnalla (asukasta kohti 203 kunnalla)

- yli -100 euroa asukasta kohti 131 kunnalla
- yli -200 euroa asukasta kohti 52 kunnalla
- yli -300 euroa asukasta kohti 13 kunnalla
- suurin pudotus 589 euroa asukasta kohti

Suunnitelmavuosilla 2025 - 2026 valtionosuuksissa on huomioitu TE24-uudistuksen vaikutusta valtionosuuksiin, tämän hetkisen tiedon mukaan summa olisi noin 1,2 milj.euroa vuodessa.

Toiminnalliset riskit

Yleisen taloudellisen tilanteen (työllisyyden ja työttömyyden) kehittyminen vaikuttaa tuloverokertymään ja viiveellä myös yhteisöverokertymään. Kuntien ja Paimion talouden velkaantuminen johtuu mittavista investoinneista, henkilöstömenojen kasvusta sekä aiempiin kehitysarvioihin nähden heikentyneestä verorahoituksesta (=verot ja valtionosuudet). Vuoden 2024 tulopohjaa leikkaa lisää sote-siirtolaskelman tarkentuminen.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	65 139	33 302	35 101	37 395	38 555
Toimintamenot	- 410	- 505	- 1 205	- 1 505	- 1 605
Toimintakate	64 696	32 797	33 896	35 890	36 950

Perustelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Verotulot	48 983	24 550	25 790	26 760	27 760
Kunnallisvero	43 553	20 000	21 090	21 800	22 700
Kiinteistövero	2 510	2 450	2 700	2 860	2 860
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 920	2 100	2 000	2 100	2 200
Muut valtionosuudet	20 450	9 586	9 477	10 865	11 025
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	12 099	4 309	5 393	5 500	5 610
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus	2 956	3 478	2 388	2 435	2 485
Opetus ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	80	135	80	80	80
Veromenetyksen korvaus	5 315	1 664	1 616	1 680	1 680
TE-uudistuksen vaikutus				1 170	1 170
Rahoitustuotot ja -kulut	608	325	245	- 55	- 155
Korkotuotot	458	450	1 040	1 040	1 040
Muut rahoitustuotot	563	380	410	410	410
Korkokulut	- 407	- 500	- 1 200	- 1 500	- 1 600
Muut rahoituskulut	- 5	- 5	- 5	- 5	- 5

INVESTOINTIOSA

TOIMIELIN

Tehtävä

Vastuhenkilö

32 Kaupunginhallitus

Investoinnit

kaupunginjohtaja Jari Jussinmäki

(1000€)		INVESTOINTISUUNNITELMA				
9120 Kiinteä omaisuus	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	500	20	20	20	20	20
Investointitulot	120	120	120	120	120	120
Nettomeno	380	-100	-100	-100	-100	-100
UUSINVESTOINNIT						
Varaus pienehköjen maa-alueiden hankintaan						
Tulot = tonttien ja käyttöomaisuuden myynti (kirjanpitoarvo kirjataan tuloksi investointiosaan, myyntivoitto tuloslaskelmaan käyttöomaisuuden myyntivoittotilille)						
KORVAUSINVESTOINNIT						
9140 Irtain omaisuus	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	125	310	105	65	65	65
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	125	310	105	65	65	65
UUSINVESTOINNIT						
Informaatiojärjestelmien kehittäminen mm. intranet ja internet-sivut	30	20	20	20	20	20
Varaus strategian mukaisiin digitalisaatiohankkeisiin, Tiedolla johtaminen	40	40	40			
Fölin järjestelmien alkuinvestointi 2024 ja vuotuiset investoinnit 2025 -		230	25	25	25	25
KORVAUSINVESTOINNIT						
Tietoliikenneyhteyksien parantaminen	30	20	20	20	20	20
Työajanseurantajärjestelmän uusiminen	25					
9170 Arvopaperit	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot						
Investointitulot						
Nettomeno	0	0				

KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	625	330	125	85	85	85
Investointitulot	120	120	120	120	120	120
Nettomeno	505	210	5	-35	-35	-35

* TA2023 sisältää ta-muutokset 30.9.2023 asti

TOIMIELIN
Tehtävä
Vastuhenkilö

35 Koulutuslautakunta
Investoinnit
sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen

(1000€)			INVESTOINTISUUNNITELMA			
Varhaiskasvatus 515						
9330 Irtain omaisuus	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	0	150	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	150	0	0	0	0
UUSINVESTOINNIT						
uuden päiväkotiyksikön kalustaminen		150				
KORVAUSINVESTOINNIT						
Perusopetus 530						
9330 Irtain omaisuus	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	20	0	200	170	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	20	0	200	170	0	0
UUSINVESTOINNIT						
Kriivarin koulun lisätilojen kalustaminen	20					
Kriivarin koulun laajennusosan kalustaminen			200			
KORVAUSINVESTOINNIT						
Kriivarin koulun peruskorjauksen kalustaminen				170		
Hanhijoen koulun peruskorjauksen kalustaminen						
Lukio 532						
9330 Irtain omaisuus	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	10	0	25	20	10	10
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	10	0	25	20	10	10
UUSINVESTOINNIT						
KORVAUSINVESTOINNIT						
Lukion oppimisympäristön kehittäminen	10	0	25	20	10	10

KOULUTUSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	30	150	225	190	10	10
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	30	150	225	190	10	10

* TA2023 sisältää ta-muutokset 30.9.2023 asti

TOIMIELIN

Tehtävä

Vastuhenkilö

36 Hyvinvointilautakunta

Investoinnit

sivistysjohtaja

(1000€)			INVESTOINTISUUNNITELMA			
9340 Irtain omaisuus	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	91	25	10	10	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	91	25	10	10	0	0
UUSINVESTOINNIT						
Kirjaston asiakas/henkilökunnan käyttöön varattavat neuvottelukulut		25				
KORVAUSINVESTOINNIT						
Kirjaston aineistonsäilytysjärjestelmien uusinta			10	10		
Uimahallin ja kuntosalin kalustaminen	80					
Tillintuvan AV-laitteiden uusinta	11					
HYVINVOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	91	25	10	10	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	91	25	10	10	0	0

* TA2023 sisältää ta-muutokset 30.9.2023 asti

TOIMIELIN

Tehtävä

Vastuhenkilö

38 Tekninen lautakunta

Investoinnit

tekninen johtaja Juha Saarinen

(1000€)			INVESTOINTISUUNNITELMA			
9410 Talonrakennus	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	5 525	9 260	8 680	3 500	2 570	2 450
Investointitulot	575	225	525	0	20	0
Nettomeno	4 950	9 035	8 155	3 500	2 550	2 450
Vistan koulun peruskorjaus						
Investointimenot	100	100	100	0	1 500	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	100	100	100	0	1 500	0
KORVAUSINVESTOINNIT						
6. vaihe (2-sali)	100	100	100			
7. vaihe (puukoulu)					1 500	
Muut talonrakennuksen kohteet						
Investointimenot	5 425	9 160	8 580	3 500	1 070	2 450
Investointitulot	575	225	525	0	20	0
Nettomeno	4 850	8 935	8 055	3 500	1 050	2 450
UUSINVESTOINNIT						
Sisäliikuntahalli (suun. 2023)	300	2 000	4 500			
(avustus)		225	525			
Oinilan päiväkotia (suun. 2023) (1)	1 500	4 100				
Tapiolan päiväkodin koto		50				
Mopotalli					120	
LAAJENNUSINVESTOINNIT						
Kriivarin koulun laajennus ja saneeraus	200	2 200	3 800	3 500		
KORVAUSINVESTOINNIT						
Ankkalammen saunarakennus						450
Koulujen ja päiväkotien pihojen kunnostus			60			
Uimahallin peruskorjaus	3 300					
(avustus)	560					
Kriivarin koulun peruskorjaus						

Hanhijoen koulun saneeraus (suun. 2027)					150	2 000
	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Öljylämmityksestä luopuminen	50					
(avustus)	15					
Sähkölatausverkko		40	20			
Sähkøyhtiöntie 10 kattoremontti		150				
Sähkøyhtiöntie 4-6 saneeraus		620				
Tillintuvan aita	30					
Apilan työsalin lattian korjaus	20					
Kiinteistöjen pihojen päällystyksiä			200			
Lukion korjaustyöt + aurinkosähkövoimala					800	
(avustus)					20	
KETS - pienet toimenpiteet	25					
9420 Julkinen käyttöomaisuus	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	1 805	2 130	1 025	1 945	920	1 165
Investointitulot	100	0	0	0	0	0
Nettomeno	1 705	2 130	1 025	1 945	920	1 165
Katujen rakentaminen						
Investointimenot	1 110	1 330	400	1 080	250	580
Investointitulot	75	0	0	0	0	0
Nettomeno	1 035	1 330	400	1 080	250	580
UUSINVESTOINNIT						
Kt-suunnittelua	30	30	30	30	30	30
Koivulinnan kaava-alue (2)	350	650				
Paimiontien kiertoliittymä	500					
(MAL kohde 50% rahoitus)				500		
Oinila IV kadut				500		
KTO:n alueen kadut						500
Pääpyöräreittien opastus	30					
Rautatieseisake		100				
Paimiontien kiertoliittymän keskusta			100			
KORVAUSINVESTOINNIT						
Jägerhornintien saneeraus		400				
Yrittäjätien parantaminen					150	
Mauritzintien parantaminen (klv)	150					

(jk + pp avustus)	75					
Siltojen ja rumpujen uusiminen			200			
Kerkolan alueen hulevedet			20			
Kiertotien hulevedet					20	
	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Valkojantien klv kaide		100				
Pienet infran kohteet (50% osallistavaan budj.)	50	50	50	50	50	50
Katujen päällystäminen						
Investointimenot	250	250	250	250	250	250
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	250	250	250	250	250	250
UUSINVESTOINNIT						
Kerholantien alue	20					
Lähteenmäen teollisuusalue			20			
Hanhialan alue (Kohisevantie, Ketokuja)				50		
Iso-livarin yritysalue					80	
Kerkolan alueen päällystys			50			
Saaren alue (Sananjalka ja teol.alue)					40	
Tiilitehtaan alue		30				20
Koivunlinnan kaava-alue					60	
KORVAUSINVESTOINNIT						
Hanhijoentie		100				
Välitie + klv			100			
Valkojantie klv		50				
Kiertotie					30	
Hanhialantie		50				
Valkojantie	180					
Katujen uudelleen päällystyksiä	50	20	80	200	40	230
Katujen valaistus						
Investointimenot	120	180	40	115	20	135
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	120	180	40	115	20	135
UUSINVESTOINNIT						
Lähteenmäen teollisuusalue		20				
Iso-livarin yritysalue				30		
Koivunlinnan kaapeloinnit	40	120				

Koivulinnan valaistus			25		40
Saaren alue (teollisuusalue)				20	
Tiilitehdas	20				
Ulkoilureittien valaistukset	20				
Oinila IV kaapeloinnit			60		

	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Oinila IV valaistus						35
KTO:n alueen kaapeloinnit						60
KORVAUSINVESTOINNIT						
NA-valaistuksen saneeraus	40	40	40			
Puistojen- ja ulkoliikuntapaikkojen rakentaminen						
Investointimenot	325	370	335	500	400	200
Investointitulot	25	0	0	0	0	0
Nettomeno	300	370	335	500	400	200
UUSINVESTOINNIT						
Jokipuiston alue (leikkip.+huolto/kahvilarak.)		50		300		
Urheilupuiston katsomo ja tilat (3)			285			200
Urheilupuiston huoltorakennus (3)					350	
Hanhijoen kuntoilupiste	25					
Koivulinnan leikkipaikka		100				
KORVAUSINVESTOINNIT						
Rivonmäenreitin kunnostus		20				
Leikkikenttien kunnostus	50		50		50	
Urheilupuiston tennisk. perusparannus				200		
Vistan koulun kentän pinnoite	150					
Pienvenesataman laituri (4)						
Ankkalammen vieraslajien poisto (avustus)	100	200				
	25					
9460 Irtain omaisuus	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	75	50	50	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	75	50	50	0	0	0
UUSINVESTOINNIT						
Niittolaitteet x 2	20					
Lumiaura	10					
Pienen yleistraktorin uusiminen		50				
Traktorin renkaat ja lunastus	30					
Kelaleikkuri + laitteet (urheilupuisto)			50			
Jokipuiston wc-kontti	15					

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2023	TA 2024	2025	2026	2027	2028
Investointimenot	7 405	11 440	9 755	5 445	3 490	3 615
Investointitulot	675	225	525	0	20	0
Nettomeno	6 730	11 215	9 230	5 445	3 470	3 615

* TA2023 sisältää ta-muutokset 30.9.2023 asti

(1) Ennuste vuodelle 2023 200t eur

(2) Ennuste vuodelle 2023 250t eur

(3) Sisäliikuntahallin rakentamisen myötä tarkastellaan urheilupuiston perusparannusten tarve.

(4) Kaupunki ei kustannuksellaan peruskorjaa pienvenesataman laituria.

Kaupunki voi mahdollisesti avustaa, jos joku muu taho ottaa laiturin kunnostaakseen.

Suunnittelukauden ulkopuolella olevat hankkeet:

Karkeat arviot

Koivulinnan päällystys	160
Oinila IV päällystys	100
KTO:n alueen kadut	500
Uusi paloasema	3 500
Hanhijoen koulun loppusaneeraus	1 000
Kiinteistöjen korjauksia	750
Katujen saneerauksia	500
Jokipuiston alue (leikkip.+huolto/kahvilarak.)	350
Investointitarve	6 860

TOIMIELIN

Tehtävä

Vastuhenkilö

40 Ympäristölautakunta

Investoinnit

paikkatietopäällikkö

(1000€)		INVESTOINTISUUNNITELMA				
9496 Irtain omaisuus	TA 2022	TA 2023	2024	2025	2026	2027
Investointimenot						
Investointitulot						
Nettomeno						
UUSINVESTOINNIT						
KORVAUSINVESTOINNIT						
YNPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2022	TA 2023	2024	2025	2026	2027
Investointimenot						
Investointitulot						
Nettomeno						

RAHOITUSOSA

Toimintakuvaus

Rahoitusosassa esitetään tuloslaskelman ulkopuolinen rahoitus kuten investointien rahoitus sekä anto- ja ottolainaus.

Ympäristö- ja riskianalyysi

Valtionvarainministeriön syksyn taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous ei kasva vuonna 2023, sillä hintojen ja korkojen nousu vähentää kotitalouksien kulutusta ja yksityisiä investointeja. Vuonna 2024 hintojen nousu hidastuu laaja-alaisesti ja inflaation arvioaan olevan 2,2 prosenttia. Palkat ja etuudet nousevat, jolloin ostovoiman paranemisen myötä yksityinen kulutus kääntyy kasvuun ensi vuonna. Kasvun pysähtyminen näkyy myös työllisyydessä, sen laskun arvioidaan jäävän lyhytaikaiseksi. Avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt selvästi, mutta niitä on edelleen paljon. Työllisyysasteen arvioidaan jatkavan nousuaan lievän laskun jälkeen. Työttömyysaste viimeksi yhtä matala 1990-luvun alussa ja työllisyysaste on ennätystasolla. Asuntoluottojen korkojen nopea nousu on hyydyttänyt asuntomarkkinat.

VM:n arvioon sisältyy kuitenkin monia riskitekijöitä. Asuntorakentaminen voi laskea odotettua enemmän. Hintojen ja korkojen nousun jatkuminen odotettua pidempään vaikuttaisi negatiivisesti kotitalouksien kulutukseen sekä asunto- ja rakennusmarkkinoille. Maailmantalouden heikompi kehitys, erityisesti Kiinassa ja Saksassa. Venäjän hyökkäys sekä geopoliittiset ja ympäristöriskit jäytävät taustalla, pitävät yllä epävarmuutta ja lisäävät talouden häiriöitä.

Vuonna 2023 on kuntatalous ennätysvahvalla tasolla, johtuen poikkeuksellisista sote-uudistuksen verohännistä. Kunnittaiset vaihtelut talouden tilassa ovat huomattavan suuret. Taloudellinen menestys ei seuraa pelkästään kunnan elinvoimaa tai hyvää päätöksentekokykyä, vaan riippuu nyt harvinaisen paljon vuosien 2022 ja 2023 taitekohtaan ajoittuvan sote-siirtolaskelman vaikutuksista kunnan menoihin ja tuloihin. Tilanteen karuus alkaa näkyä kuntakentässä toden teolla vuodesta 2024 eteenpäin, kun kustannukset nousevat, talouskasvu kehittyy vaimeasti ja poikkeukselliset veroerät väistyvät kuntien tilityksistä pois. Kuntien ja kuntayhtymien kehitysarvio 2024–2027 on heikentynyt viime kevään ennusteista selvästi.

Venäjän hyökkäyssota ja yleisen taloudellisen tilanteen muutos vaikutti nopeasti myös korkomarkkinoilla. Poikkeuksellinen, monta vuotta jatkunut negatiivisten korkojen kausi päättyi. Euroopan keskuspankin ohjauskorko oli maaliskuusta 2016 heinäkuuhun 2022 0 %, syyskuusta 2023 alkaen se on 4,50%. Pitkään negatiivisina olleiden lyhytaikaiset euribor-korkojen nousu on ollut voimakasta. Esimerkiksi 12kk euribor oli 18.10.2023 4,196, kun se vuotta aiemmin oli 2,698% ja lokakuussa 2021: -0,480%, muutos kahden vuoden aikana +4,7%-yksikköä. Korkojen arvioidaan laskevan hieman nykyisestä ja tasaantuvan 2-3% paikkeille.

Kaupungin korollinen lainakanta syyskuun 2023 lopulla on 52,8 milj. euroa. Se on 1,4milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöksessä 2022. Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän toiminnan siirryttyä hyvinvointialueelle, kuntayhtymä purettiin. Omistajakuntien valtuustojen hyväksymän purkusopimuksen mukaisesti kuntayhtymän varat ja velat siirtyivät Paimiolle. Kuntayhtymältä siirtyi 1 150 000 euron suuruinen kuntatodistuslaina, joka erääntyi helmikuussa 2023 ja jonka kaupunki maksoi pois sekä 705 144 euron suuruinen pitkäaikainen, kiinteäkorkoinen laina, joka lyhennysohjelman mukaisesti tulee maksetuksi loppuun 2027. Kiinteäkorkoisten lainojen osuus syyskuun lopulla on 28milj. euroa eli 53 %. Vaihtuvakorkoisista lainoista 25 milj. euroa on

lyhytaikaisia kuntatodistuslainoja.

Rahoitusosuuden laskelmissa näkyvät antolainojen muutokset ovat kaupungin konserniyhtiölle myöntämien lainojen muutoksia. Vesilaitoksen 31.12.2013 tapahtunut yhtiöittäminen hyväksyttiin 14.11.2013 valtuustossa. Osana yhtiöittämistä hyväksyttiin luottosopimus, jossa kaupunki myönsi lainaa Paimion Vesihuolto Oy:lle lainaa liiketoiminnan ostamiseen. Luottosopimuksen mukaan lainan ensimmäiset 10 vuotta ovat lyhennysvapaita. Lainan pääoma on 17,2 milj. euroa ja korko on 2,5%. Luottosopimuksen mukaisesti lyhennysvapaan jatkamisesta tai lyhennysohjelmasta tuli sopia 30.6.2023 mennessä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.6.2023 kokouksessaan lainan lyhennykset 19.2023 1,5milj. eurolla ja 1.9.2024 2,0milj. eurolla. Päätettyjen lyhennysten jälkeen laina on lyhennysvapaa 30.6.2033 saakka, ellei kaupunginvaltuusto aikaisemmin toisin päättä. Talousarviossa on huomioitu lainan lyhennykset vuosille 2023 - 2024.

Toiminnalliset tavoitteet

Varmistetaan rahoituksen saatavuus ja pyritään pitämään rahoituskustannukset alhaisina.

Rahoitusosuus (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	5 205	6 572	13 072	21 048	7 048
Toimintamenot	7 623	4 728	3 378	13 178	3 178
	-2 418	1 844	9 694	7 870	3 870
Perustelut (1 000 €)					
Menot	-6 623	-4 728	-3 378	-13 178	-3 178
Talousarviolainojen lyhennykset	-6 600	-4 728	-3 378	-13 178	-3 178
Antolainojen lisäykset	-23				
Tulot	-2 395	1 844	9 694	7 870	3 870
Antolainojen vähennykset	205	1 572	2 072	48	48
Korollisten lainojen muutos	-2 600	272	7 622	7 822	3 822
Pitkäaikaiset lainat, nostot 1 000 €	5 000	5 000	11 000	21 000	7 000
Pitkäaikaiset lainat, lyhennykset	-6 600	-4 728	-3 378	-13 178	-3 178
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000			0	
Lainakannan muutokset	-2 600	272	7 622	7 822	3 822
Lainakanta, 31.12. 1 000 €*	51 375	51 647	59 269	67 090	70 912
Lainakanta, e/as	4 613	4 611	5 245	5 885	6 166
Asukasmäärä 31.12	11 138	11 200	11 300	11 400	11 500
*2023 = ennuste					

